

ORVOSKARI HIRMONDÓ

Pécs, 2016. március–április

Fotó: Tám László

TARTALOM

A Kari Tanács és a Doktori és Habilitációs Tanács ülései

Középkolások biológia versenye
(Bátor Judit)

„Teddy Maci Kórház” (Somoskői Zita)
„Tudomány, ami összeköt” – (Duga Zsófia)
„Az egyik legnagyobb érték itt, a pécsi mielőbb számunkra az, hogy az endokrin és anyagcsere diszciplína egységesen jelenhet meg” (interjú Mezősi Emese és Bajnok László professzorokkal – Schweier Rita)

Kütiintetettek

Egészségnapok az orvoskaron (Duga Zsófia)

VIII. Nemzetközi, XV. Országos Interdiszciplináris Grastyán konferencia
(Rab Virág)

„Vonzóvá kell tennünk a várost, az egyetemet és a klinikát is, mert akkor tudjuk a munkaerőt magunkhoz csábítani” (Schweier Rita interjúja Wiegand Norberttel és Naumov Istvánval)

Röviden: Fül-orr-gégészeti szimpóziuma és egyedülálló beavatkozás a Fül-orr-gége-klinikán; EAHP-kongresszus; új osztály és tanszék a Gyerekklinikán; Gyermek-neurológiai kurzus

Elindult a pécsi orvosképzés megújítása
(Stemler Miklós)

„Ritka Betegségek Világnapja”
(Kövesdi Erzsébet)

„Pediatric Gastroenterology Hepatobiliary Transplant and Nutrition” kongresszus
(Kövér Anna)

„Természetgyógyászat” – a PTE vendége volt Boldogkői Zsolt

3D szövetnyomtató (Szabó Gábor)

Fülészeti (1903-1913) (Gracza Tünde)

Kiss Tamás irodalmi összeállítás

Dédapám, a „névtelen” kófaragó
(Lantos János)

Intézeti, klinikai hírek, információk

Sajtószemle (a nyomtatott számban), benne: mérlegen a magyar egyetemek; a pécsi egyetem az első között; az Év orvosa lett dr. Bender Zsuzsanna; helyben tartja a tudást a PTE és a Richter megállapodása stb.

Megemlékezés Rugási Endréné, Gyöngyiről és Győre Beatrixról. Gyászjelentések.

Dr. Hermann Róbert (1965-2016)

Dr. Tigyí József (1926-2016)

A címlapon és középen Tám László, a hátsó borítón Sebők Béla fotói

A Kari Tanács 2016. március 31-i ülésének határozatai

14/2016. (03.31.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredményekkel támogatta az egyetemi docensi pályázatokat.

Név	Igen	Nem	Tart.
Dr. Boronkai Árpád PTE, KK, Onkoterápiás Intézet	75	2	2
Dr. Herold Róbert PTE, KK, Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika	78	0	1
Dr. Pár Gabriella PTE, KK, I. sz. Belgyógyászati Klinika	79	0	0
Dr. Sarlós Gézáne dr. Varjú Cecília PTE, KK, Reumatológiai és Immunológiai Klinika	76	1	2
Dr. Vajda Péter PTE, KK, Gyermekgyógyászati Klinika	78	0	1

15/2016. (03.31.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredményekkel támogatta a szervezeti egységvezetői pályázatokat.

Név	Igen	Nem	Tart.
Dr. Gyulai Roland PTE, KK, Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinika	77	0	1
Dr. Tornóczki Tamás PTE, KK, Patológiai Intézet	74	1	3

16/2016. (03.31.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a PTE, KK, Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézetben Gyermekaneszteziológiai Tanszék valamint Fájdalomterápiás Tanszék létesítésére vonatkozó előterjesztést.

17/2016. (03.31.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a PTE, KK, Neurológiai Klinikán Stroke Tanszék létesítésére vonatkozó előterjesztést.

18/2016. (03.31.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a PTE, ÁOK, Transzlációs Medicina Intézetben Kórélettan Tanszék létesítésére vonatkozó előterjesztést.

19/2016. (03.31.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a PTE, ÁOK, Tanulmányi Bizottságának hallgatói tagjaként Kolat Nóra 2016. április 4-ével kezdődő megbízását.

20/2016. (03.31.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a mesterképzés, valamint a szakirányú továbbképzés felvételi rendjének módosítását.

A Doktori és Habilitációs Tanács ülése

2016. február 22.

1. Habilitációs ügyek

1/a Új habilitációs pályázatok

A Tanács javasolja a pályázati anyagok bíráló bizottságokhoz történő kiadását.

- Dr. Fittler András Tamás*, egyetemi adjunktus, Gyógyszerészeti Intézet
Dr. Gazdag Gábor László, főorvos, ambulanciavezető, Budapest (Egyesített Szent István és Szent László Kórház)
Dr. Kiss Péter, egyetemi adjunktus, Anatómiai Intézet
Dr. Takátsy Anikó, egyetemi adjunktus, Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet

1/b Habilitációs pályázat lezárása

A Tanács egyhangú szavazással javasolja az EHHB-nak az alább nevezett részére a cím odaítélését:

- Dr. Molnár Tihamér Szabolcs*, egyetemi adjunktus, AITI

1/c *Dr. Zámbo Katalin*, egyetemi tanár beadványa, melyben kéri a nukleáris medicinát a tudományos teljesítmény mérőszámai B mellékletében, a klinikai szakterületek között (IF:13, idézet: 50) jelenítse meg a DHT. A kérést a DHT támogatja.

1/d Habilitációs szabályzat pontosítása

– **Vezetői tevékenység meghatározása:** A DHT a következőket tekintti vezetői tevékenységnek: tantárgyfelelős, OTKA, ETT, NAP, TÁMOP, PTE ÁOK KA, TDK, PhD-témavezetés és társ-témavezetés, ügyelet, szakambulancia, szakrendelés, osztály vezetése, hazai és nemzetközi tudományos társaság vezetőségi tagja. A vezetői tevékenység az összteljesítmény 10%-át fedi le.

2. Doktori ügyek

2/a Állami ösztöndíjas PhD-hallgatók ügyei

- Litvai Tímea* PhD-hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Németh Péter, egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Horváth Petra*, III. éves PhD-hallgató (Gyermekklinika) nem folytatja PhD-tanulmányait 2016. február 1-től. A bejelentést a DHT tudomásul vette.
- Dr. Horváth-Szőgyi Katalin*, I. éves PhD-hallgató (Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet – ÁNTSZ) tanulmányainak halasztását kéri 2016. február 1-től 2016. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Csekő Kata*, III. éves PhD-hallgató (Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet) tanulmányainak halasztását kéri 2016. február 1-től 2016. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.
- Payrits Maja*, III. éves PhD-hallgató (Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet) tanulmányainak halasztását kéri 2016. február 1-től 2016. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Török Orsolya*, I. éves PhD-hallgató (Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet – Transzlációs Medicina Intézet) tanulmányainak halasztását kéri 2016. február 1-től 2016. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Gaszterné dr. Kormos Viktória*, III. éves PhD-hallgató (Farmakológiai Intézet) tanulmányainak halasztását kéri 2016. február 1-től 2016. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.
- Varga Edit*, III. éves PhD-hallgató (Laboratóriumi Medicina Intézet) tanulmányainak halasztását kéri 2016. február 1-től 2016. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Szekeres Norbert, I. éves PhD-hallgató (Sebészeti Klinika – Urológiai Klinika, Marosvásárhely) tanulmányainak halasztását kéri 2016. február 1-től 2017. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Galgóczi Szilvia, III. éves PhD-hallgató (Biológiai Intézet) 2016. február 1-től folytatja állami ösztöndíjas PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Meiszterics Zsófia, II. éves PhD-hallgató (Szívgyógyászati Klinika) 2016. február 1-től folytatja állami ösztöndíjas PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Trixler Dániel, III. éves PhD-hallgató (Pszichiátriai Klinika) PhD-tanulmányait levelező hallgatóként folytatja 2016. február 1-től. A kérést a DHT támogatja.

Tóth Mónika Ágnes, III. éves PhD-hallgató (Biofizikai Intézet) PhD tanulmányait levelező hallgatóként folytatja 2016. február 1-től. A kérést a DHT támogatja.

Dr. László Eszter, III. éves PhD-hallgató (Anatómiai Intézet) PhD-tanulmányait levelező hallgatóként folytatja 2016. február 1-től. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Elhussainy Mohamed Mahmoud Abdelwahab, II. éves PhD-hallgató (Gyógyszerészi Biotechnológiai Tanszék) tényleges témavezetői dr. Pongrácz Judit, egyetemi tanár és dr. Járomi Luca egyetemi adjunktus. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Kresz Dániel, I. éves PhD-hallgató (Fogászati Klinika) témaváltoztatási kérelme. A régi téma címe: A klór-dioxid, mint localis antisepticum szerepe a parodontális terápiában. Az új téma címe: Mandibula augmentáció lehetőségei 3D nyomtatás technológiával. A kérést a DHT támogatja.

Weintraut Rita, II. éves PhD-hallgató (Magartartástudományi Intézet) doktori iskola, program- és témaváltoztatási kérelme (Elméleti Orvostudományok Doktori Iskola, Viselkedéstudományok Doktori Programjából – témavezető dr. Karádi Kázmér, egyetemi docens, a Klinikai Idegtudományok Doktori Iskola, Klinikai neuroimmunológia és stroke Doktori Programba – témavezető dr. Komoly Sámuel, egyetemi tanár. A kérést a DHT támogatja.

Bánfai Krisztina, II. éves PhD-hallgató (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) doktori iskola, program- és témaváltoztatási kérelme (Interdiszciplináris Orvostudományok Doktori Iskola, Molekuláris és celluláris biokémia doktori programjából – témavezető dr. Márk László egyetemi docens, az Elméleti Orvostudományok Doktori Iskola, Az immunológia alapjai doktori programba – témavezető dr. Kvell Krisztián, egyetemi docens. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Horváth Andrea, III. éves PhD-hallgató (Idegsebészeti Klinika) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

2/b Önköltséges (levelezős) PhD-hallgatók ügyei

Dr. Biró Zsanett Katalin (Sebészeti Klinika) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Horváth Örs Péter, egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Kelemen Dezső, egyetemi tanár). A kérést a DHT támogatja.

Szántó Réka Alexandra (Laboratóriumi Medicina Intézet) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Miseta Attila, egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Harmat Kinga (Fül-Orr-Gégeklinika) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Komoly Sámuel, egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Gerlinger Imre, egyetemi tanár). A kérést a DHT támogatja.

- Raposa L. Bence* (ETK) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Kiss István, egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Márkus István*, levelező PhD-hallgató (Ortopédiai Klinika) 2016. február 1-től 2016. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Dömse Eszter*, levelező PhD-hallgató (Sebészeti Oktató és Kutató Intézet – Traumatológiai Klinika) 2016. február 1-től 2016. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Balogh Erika*, levelező PhD-hallgató (Orvosi Népegészségtani Intézet) 2016. február 1-től 2016. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Sarlós Donát, Péter* levelező PhD-hallgató (Reumatológiai és Immunológiai Klinika – Urológiai Klinika) 2016. február 1-től 2016. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Csetényi Bettina*, levelező PhD-hallgató (Élettani Intézet) 2016. február 1-től 2016. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Hormay Edina*, levelező PhD-hallgató (Élettani Intézet) 2016. február 1-től 2016. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Toldi János*, levelező PhD-hallgató (AITI – Szülészeti Klinika) 2016. február 1-től 2016. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Halvax Péter Ákos*, levelező PhD-hallgató (Németország – Sebészeti Klinika) 2016. február 1-től 2016. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Pászthy Vera*, levelező PhD-hallgató (Szekszárd – Laboratóriumi Medicina Intézet) 2016. február 1-től 2016. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Szommer Alíz*, levelező PhD-hallgató (Gyermekeklinika) 2016. február 1-től 2016. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Lőcsei Zoltán*, levelező PhD-hallgató (Onkoterápiás Intézet – Sebészeti Klinika) 2016. február 1-től 2016. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Tolnai Marina*, levelező PhD-hallgató (Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet – Szülészeti Klinika) 2016. február 1-től 2016. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Molnár Gábor*, levelező PhD-hallgató (Szülészeti Klinika – Patológiai Intézet) 2016. február 1-től 2017. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Kuzsner József*, levelező PhD-hallgató (Ortopédiai Klinika) 2016. február 1-től 2017. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Radványi Ildikó*, levelező PhD-hallgató (Alapellátási Intézet – Magatartástudományi Intézet) 2016. február 1-től 2017. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Nemes Csaba*, levelező PhD-hallgató (Székesfehérvár – AITI) 2016. február 1-től 2017. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Szélig Livia*, levelező PhD-hallgató (AITI – Laboratóriumi Medicina Intézet) 2016. február 1-től 2017. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Bogvy Csaba Zsolt*, levelező PhD-hallgató (Ortopédiai Klinika) 2016. február 1-től 2017. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. László Zoltán*, levelező PhD-hallgató (Onkoterápiás Intézet – Szülészeti Klinika) 2016. február 1-től 2017. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Vajta László Ferenc*, levelező PhD-hallgató (Fogászati Klinika) 2016. február 1-től 2017. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Kovács Erik*, levelező PhD-hallgató (Kaposvár – Szívgyógyászati Klinika) 2016. február 1-től 2017. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Till Ágnes*, levelező PhD-hallgató (Orvosi Genetikai Intézet) 2016. február 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.
- Scheffler Dalma*, levelező PhD-hallgató (Immunal Kft. – Anatómiai Intézet) 2015. február 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Bocskai Timea*, levelező PhD-hallgató (AITI – Fül-Orr-Gégeklinika) 2015. február 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Gál Roland*, levelező PhD-hallgató (I. sz. Belgyógyászati Klinika) 2016. február 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Hágendorn Roland*, levelező PhD-hallgató (I. sz. Belgyógyászati Klinika – Művelési Medicina Intézet) 2016. február 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Borsodý Bálint Gergely*, levelező PhD-hallgató (Szekszárd – Sebészeti Oktató és Kutató Intézet) 2016. február 1-től folytatja PhD tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Bakó Péter*, levelező PhD-hallgató (Fül-Orr-Gégeklinika) 2016. február 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Szabó Zoltán*, levelező PhD-hallgató (AITI – Sebészeti Klinika) 2016. február 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Németh Katalin*, levelező PhD-hallgató (Orvosi Népegészségtani Intézet) 2016. február 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Svraka Eszter*, levelező PhD-hallgató (Laboratóriumi Medicina Intézet – Baja) többszöri felszólításra sem vette fel lecke-könyvét, témavezetőjével nem igazoltatta le kutatási tevékenységét, a hallgatói névsorból törlendő. A DHT törli a hallgatói névsorból.
- Dr. Kovács Orsolya Beáta*, levelező PhD-hallgató (Marosvásárhely – Neurológiai Klinika) többszöri felszólításra sem vette fel lecke-könyvét, témavezetőjével nem igazoltatta le kutatási tevékenységét, a hallgatói névsorból törlendő. A DHT törli a hallgatói névsorból.
- Dr. Häusler Anna Katharina Sophie*, levelező PhD-hallgató (Németország – Farmakológiai Intézet) többszöri felszólításra sem vette fel lecke-könyvét, témavezetőjével nem igazoltatta le kutatási tevékenységét, a hallgatói névsorból törlendő. A DHT törli a hallgatói névsorból.
- Dr. Nagy Péter*, levelező PhD-hallgató (Farmakológiai Intézet) többszöri felszólításra sem nyilatkozott tanulmányai folytatásáról, a hallgatói névsorból törlendő. A DHT törli a hallgatói névsorból.
- Dr. Thurén Gergely*, levelező PhD-hallgató (Alsónána – Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) többszöri felszólításra sem nyilatkozott tanulmányai folytatásáról, a hallgatói névsorból törlendő. A DHT törli a hallgatói névsorból.
- Dr. Csécsi Péter*, levelező PhD-hallgató (Neurológiai Klinika) tényleges témavezetői dr. Szapáry László, egyetemi docens

és dr. Tamás Andrea, egyetemi docens. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Vida Róbert György, levelező PhD-hallgató (Gyógyszerészi Intézet) tényleges témavezetői dr. Botz Lajos, egyetemi tanár és dr. Fittler András, egyetemi adjunktus. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Szalai Zsuzsanna, levelező PhD-hallgató (Győr – Művelési Medicina Tanszék) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Schlégl Ádám Tibor, levelező PhD-hallgató (Ortopédiai Klinika) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

2/c Egyéni felkészülők ügyei

Dr. Matkovits Attila, egyéni felkészülő (Győr – Anatómiai Intézet) nem vesz részt a PhD-képzésben. A bejelentést a DHT tudomásul vette.

Poór Miklós Soma, egyéni felkészülő (Igazságügyi Orvostani Intézet) program- és témaváltoztatási kérelme (Anyagcsere és endokrin megbetegedések klinikuma és pathobiokémiája doktori programjából, Molekuláris patológiai és laboratóriumi vizsgálatok jelentősége az orvosi diagnosztikában és terápiában doktori programba – témavezető dr. Sipos Katalin egyetemi docens. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Sziklavári Zsolt, egyéni felkészülő (Németország – Művelési Medicina Tanszék) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Darnai Gergely, egyéni felkészülő (Neurológiai Klinika) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Ollmann Tamás, egyéni felkészülő (Élettani Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Révész Péter, egyéni felkészülő (Fül-Orr-Gégeklinika) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Mintál Tibor, egyéni felkészülő (Traumatológiai Klinika) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Nagy Ágnes, egyéni felkészülő (I. Belklinika – Orvosi Genetikai Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Járαι Tamás, egyéni felkészülő (Fül-Orr-Gégeklinika – Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Feiszt Péter, egyéni felkészülő (USA – Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Marada Gyula, egyéni felkészülő (Fogászati Klinika) elkészítette értekezéstervezetét. A szabályzatban előírtak maradékta-

lan teljesítése után foglalkozik a DHT a beadvánnyal.

Dr. Kiss Tamás, egyéni felkészülő (AITI – Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) szigorlata 2016. január 4-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Aschermann Zsuzsanna, egyéni felkészülő (Neurológiai Klinika) szigorlata 2016. január 27-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Kuzma Mónika, egyéni felkészülő (Gyógyszerészi Kémiai Intézet) szigorlata 2016. január 28-án 100%-os eredménnyel megtörtént.

Turcsi Erika, egyéni felkészülő (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) szigorlata 2016. február 10-én 95%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Avar Péter Ágoston, egyéni felkészülő (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) szigorlata 2016. február 18-án 100%-os eredménnyel megtörtént.

Duga Balázs, egyéni felkészülő (SzKK – Orvosi Genetikai Intézet) értekezésének védeése 2015. december 17-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Horváth Gábor, egyéni felkészülő (Anatómiai Intézet) értekezésének védeése 2015. december 18-án 96%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Csernus Katalin, egyéni felkészülő (Gyermecklinika) értekezésének védeése 2016. január 6-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Melegh Szilvia Zsóka, egyéni felkészülő (Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet) értekezésének védeése 2016. január 20-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Lenkey Zsófia, egyéni felkészülő (Szívgyógyászati Klinika) értekezésének védeése 2016. január 26-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Lucza Tivadar, egyéni felkészülő (Magatartástudományi Intézet) értekezésének védeése 2016. február 3-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Jakobik Viktória, egyéni felkészülő (Gyermecklinika) értekezésének védeése 2016. február 9-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

3. Egyebek

■ **Dr. Melegh Béla**, egyetemi tanár kreditpont-megállapítás kérése a „Ritka Világnap 2016” előadásorozaton részt vett és eredményes vizsgát tett hallgatók részére. A DHT 1 kredit beszámítását engedélyezi.

■ **Dr. Kozma Zsolt**, egyetemi docens kreditpont megállapítás kérése “A XXI. század kihívásai az igazságügyi orvostanban” előadásorozaton részt vett és eredményes vizsgát tett hallgatók részére. A DHT 2 kredit beszámítását engedélyezi.

■ **Dr. Tóth Kálmán**, egyetemi tanár témavezetőként szeretné szerepeltetni programjában dr. Kenyeres Péter egyetemi adjunktust. A témák címe: 1. Vörösvérsejt deformabilitás mérése ektacitometriával. Módszertani felvetések 2. Malignus hematológiai betegségek hemoreológiai vonatkozásai. A kérést a DHT támogatja.

■ **Dr. Czirják László**, egyetemi tanár témavezetőként szeretné szerepeltetni programjában dr. Minier Tünde egyetemi adjunktust. A téma címe: A szisztémás sclerosis, a scleroderma-szerű kórképek és myositisek diagnosztikai lehetőségeinek vizsgálata, aktivitási mutatók továbbfejlesztése és hosszú távú követése. A kérést a DHT támogatja.

■ **Dr. Pintér Erika**, egyetemi tanár társ-témavezetőként szeretné szerepeltetni programjában dr. Székely Miklós egyetemi tanár mellett dr. Soós Szilvia egyetemi adjunktust. A téma címe: 1. A centrális inzulin energetikai szerepe patkányban az életkor és a tápláltsági állapot függvényében. A kérést a DHT támogatja.

■ **Dr. Pintér Erika**, egyetemi tanár témavezetőként szeretné szerepeltetni programjában dr. Vincze Áron egyetemi docent. A témák címe: 1. A tápcsatornai endoszkópia minőségi mutatóinak vizsgálata 2. Endoszkópos retrograd cholangiopancreatographia szövödményeinek megelőzése és kezelése. A kérést a DHT támogatja.

■ **Dr. Pintér Erika**, egyetemi tanár témavezetőként szeretné szerepeltetni programjában dr. Hegyi Péter egyetemi tanárt. A téma címe: Az akut pankreatitisz pathomechanizmusának vizsgálata. A kérést a DHT támogatja.

■ **Dr. Szokodi István**, egyetemi docens témavezetőként szeretné szerepeltetni programjában dr. Kónyi Attila egyetemi adjunktust. A témák címe: 1. Remote monitoring rendszerek szerepe ICD és CRT beültetést követően 2. Reszinkronizációs kezelés hatása a szisztémás és sinus coronarius biomarker szintekre szívelégtelen betegekben. A kérést a DHT támogatja.

■ **Dr. Hegyi Péter**, egyetemi tanár javaslatot tett a doktori szabályzat módosítására, mellyel kapcsolatban a DHT a következő határozatot hozta: A doktori téma vezetője az a legalább 5 éve tudományos fokozattal rendelkező egyetemi oktató, illetve kutató, akinek a témahirdetését a Doktori Iskola javaslatára az ÁOK Doktori Tanácsa jóváhagyta és aki – ennek alapján – felelősen irányítja és segíti a témán dolgozó doktorandusz tanulmányait, kutatási munkáját, illetve a doktorjelöltek fokozatszerzésre való felkészülését. Amennyiben a doktori fokozatszerzés óta nem telt el az 5 év, társ-témavezetőként vehet részt téma kidolgozásában az oktató, kutató.

■ A PTE DOK **Hegyi Dávid** hallgatót (Farmakognózi Intézet) delegálta a PTE ÁOK Doktori és Habilitációs Tanácsába hallgatói képviselőnek.

Dr. Szekeres Júlia, egyetemi tanár
a PTE ÁOK Doktori és
Habilitációs Tanácsának elnöke

2016. április 4.

1. Habilitációs ügyek

1/a Habilitációs pályázatok nyilvános részének indítása

A felkért bíráló bizottság véleményét is figyelembe véve a Tanács engedélyezi alább nevezetteknek a nyilvános előadások megtartását:

Dr. Fittler András Tamás, egyetemi adjunktus, Gyógyszerészeti Intézet

Dr. Gazdag Gábor László, főorvos, ambulanciavezető, Budapest (Egyesített SzentIstván és Szent László Kórház)

Dr. Kiss Péter, egyetemi adjunktus, Anatómiai Intézet

Dr. Takátsy Anikó, egyetemi adjunktus, Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet

1/b Habilitációs pályázat lezárása

A Tanács egyhangú szavazással javasolja az EHHB-nak az alább nevezett részére a cím odaitélését:

Dr. Szalma József, egyetemi adjunktus, Fogászati Klinika

2. Doktori ügyek

2/a Állami ösztöndíjas PhD-hallgatók ügyei

Madarász Tamás, I. PhD-hallgató (Biofizikai Intézet) tényleges témavezetője dr. Szabó-Meleg Edina, egyetemi adjunktus. A kérést a DHT támogatja.

Kis-Bicskei Nikolett, II. PhD-hallgató (Biofizikai Intézet) tényleges témavezetője dr. Talián Csaba Gábor, egyetemi adjunktus. A kérést a DHT támogatja.

Türmer Katalin Erzsébet, III. éves PhD-hallgató (Biofizikai Intézet) elkészítette értekezés tervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Szabó András, III. éves PhD-hallgató (Orvosi Genetikai Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Horváth Andrea, III. éves PhD-hallgató (Idegsebészeti Klinika) szigorlata 2016. március 1-jén 100%-os eredménnyel megtörtént.

2/b Önköltséges (levelező) PhD-hallgatók ügyei

Dr. Bartha Csilla Katalin (Marosvásárhely) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Horváth Örs Péter, egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Papp András egyetemi adjunktus). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Dandé Árpád Levente (Traumatológiai Klinika) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Than Péter, egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezetők: dr. Wiegand Norbert, egyetemi docens és dr. Lőrinczy Dénes, egyetemi tanár). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Balogh Erika, levelező PhD-hallgató (Orvosi Népegészség-tani Intézet) tényleges témavezetője dr. Kiss István, egyetemi tanár és dr. Füzesi Zsuzsanna, egyetemi tanár. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Józsa Gergő, levelező PhD-hallgató (Gyermekklinika – Anatómiai Intézet) tényleges témavezetője dr. Reglódi Dóra egyetemi tanár és dr. Juhász Tamás János, egyetemi adjunktus (DE). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Szalai Zsuzsanna, levelező PhD-hallgató (Győr – Művelési Medicina Tanszék) egyik opponense a feladatot nem tudja vállalni, ezért a javasolt új opponens kijelölése megtörtént.

2/c Egyéni felkészülők ügyei

Dr. Lóránd Veronika, egyéni felkészülő (Budapest – Reumatológiai és Immunológiai Klinika) tényleges témavezetője dr. Varjú Cecília, egyetemi adjunktus. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Kengyel András Miklós, egyéni felkészülő (Biofizikai Intézet) tényleges témavezetője dr. Nyitrai Miklós, egyetemi tanár és dr. James R. Sellers (Laboratory of Molecular Physiology, NIH, USA). A kérést a DHT támogatja. Egyben nevezett elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Pusch Gabriella, egyéni felkészülő (Neurológiai Klinika) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati

tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Simon Higin, egyéni felkészülő (Eger – Farmakológiai Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Fábián Eszter, egyéni felkészülő (Anatómiai Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Petykó Zoltán, egyéni felkészülő (Élettani Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Sággy Éva, egyéni felkészülő (Farmakológiai Intézet) szigorlata 2016. február 23-án 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Farkas Sándor, egyéni felkészülő (Budapest – Farmakológiai Intézet) szigorlata 2016. február 23-án 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Bakó Péter, egyéni felkészülő (Fül-Orr-Gégeklinika) szigorlata 2016. március 23-án 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Mintál Tibor, egyéni felkészülő (Traumatológiai Klinika) szigorlata 2016. március 24-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Diós Péter, egyéni felkészülő (Gyógyszertechnológiai és Biofarmáciai Intézet) értekezésének védeése 2016. március 16-án 96%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Antus Csenge Petra, egyéni felkészülő (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) értekezésének védeése 2016. március 18-án 95%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Horváth Réka, egyéni felkészülő (Neurológiai Klinika) értekezésének védeése 2016. március 18-án 88%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Szekeres Júlia

egyetemi tanár

a PTE ÁOK Doktori és

Habilitációs Tanácsának elnöke

Tisztelt Kollégák!

Dr. Pintér András professzor javaslatára szeretnénk életre hívni egy újszerű kezdeményezést, mely lehetővé tenné, hogy a PTE, ÁOK magyar és idegen nyelvű hallgatói az előadások és gyakorlatok nyújtotta alkalmakon túlmenően, kötetlen formában is találkozassanak oktatóikkal. A szakmai és nem szakmai beszélgetések során lehetőség nyílna egymás személyes megismerésére, egyetemünk és városunk jobb megszeretésére. A kezdeményezés az USA-ban jelentős sikerrel működik.

Mi lenne a lebonyolítás módja?

Azok az oktatók, akik szívesen látnának otthonukban egy teára vagy kávéra, esetleg aprósüteményre az általuk megadott napon 17:00-19:00 óra között, az általuk megadott számban (4-8) hallgatót, azok e-mailen (dekani.hivatal@aok.pte.hu) ilyen irányú készségüket jelezzék.

Terveink szerint a látogatások megszervezéséhez magyar és idegen nyelvű elektronikus felületet fogunk működtetni, amelyen a hallgatók – a kurzusokhoz hasonlóan a meghívó által adott számban – a meghívásokra jelentkezhetnek, amely a következőket tartalmazza:

- a meghívó oktató nevét
- munkahelyét (intézet vagy klinika)
- az oktató beosztását
- a meghívás napját (év, hónap, nap - 17:00-19:00 óra)
- a meghívó pontos lakcímét.

Természetesen lehetőség lenne arra, hogy egy hallgató különböző időpontokban több oktató meghívását is elfogadja.

Első lépésben a dékáni vezetés csak azt szeretné tudni, hogy hány oktató venne részt ebben az újszerű kezdeményezésben, mely minimális anyagi és talán elhanyagolható időbeni befektetést igényelne, ugyanakkor jelentős hasznot hozhatna egyetemünk és városunk számára.

Kérem, hogy a szervezeti egysége oktató munkatársait a fenti lehetőségről tájékoztatni szíveskedjen.

Köszönöm szépen.

Üdvözlettel:

Dr. Miseta Attila

dékán

„Az egyik legnagyobb érték itt, a pécsi millióban számunkra az, hogy az endokrin és az anyagcsere diszciplína egységesen jelenhet meg”

Csak rácsodálkozni lehet a színpompás orchideákra, amik a világos professzori szobában az ablakpárkányban sorakoznak. Szépségüket csak fokozza a tudat, hogy mind a gyógyulni vágyó emberek ajándéka. Viccesen megjegyzik, hogy túlélő fajták, mert életerejük megőrzik akkor is, ha hetente, és akkor is, ha naponta locsolják őket, utóbbi akkor esik meg, ha a szorgos férfi kezek gondozzák őket. A szoba két lakója remekül megfér egymás mellett, csakúgy, mint a magánéletben. Cinkos mosolyuk elárulja, hogy nemcsak egy párt alkotnak, de a társai is egymásnak, legyen szó szakmáról, gyerekekről, vagy épp a hegymászásról. Érdekes egybeesés, hogy mindketten professzorok, belgyógyászok, endokrinológusok, és mindemellett vezetők is: dr. Mezősi Emese, a Klinikai Központ I. sz. Belgyógyászati Klinikájának általános igazgatóhelyettese, dr. Bajnok László pedig a tudományos és minőségirányítási igazgatóhelyettes.

– Nehéz volt-e a hétfő délelőtti időpontot egyeztetniük, hogy mindketten ráérjenek?

M.E.: – Nem, most mindketten ráérünk, bár hétfőnként Laci a másik telephelyen kezd, én pedig itt, a Janus Tömbben vezetem a reggeli megbeszélést, majd a betegekkel foglalkozunk.

– Alapvetően azért az jó dolog, hogy közös a szobájuk, hisz itt mindig találkozhatnak.

B.L.: – Igen, mi a szakmánkban és a magánéletünkben is sok mindent csinálunk együtt. De a munkaidő nem mindig válik el élesen a szabadidőtől, hisz ha itt nem sikerül átnéznünk a levelezésünket, akkor otthon mindketten folytatjuk a hivatalos anyagok feldolgozását, ami sok időt igényel.

– Úgy képzeljem tehát, hogy ülnek a monitor előtt, és mindenki végzi a dolgát? Mikor beszélgetnek?

B.L.: – Bizony előfordul, hogy csak e-mailen kommunikálunk egymással. Volt, hogy rendelés közben elküldtem Emesének a beteg ambuláns lapját, ő azonnal szakértette, végül aztán szóban is megbeszéltük a részleteket.

M.E.: – De azért nem ez a jellemző, esténként, vagy hétvégenként mindig van idő beszélgetni is, ilyen szempontból előnynek számít az, hogy ugyanazon munkakörben dolgozunk.

– Vacsora közben is a pajzsmirigy göbőkről esik szó, vagy olyankor szándékoltan leteszik a lantot?

B.L.: – Azért nem olyan egyszerű ez. Listát írok a teendőimmel kapcsolatosan, és arról is, kivel, mit kell megbeszélnem. Emesének is van egy oldala, amin sorakoznak a betegekkel és egyebekkel kapcsolatos témák, mert nem mindig lehet szóba hozni azt, amit szeretnék. Mivel nagyon leterhelt, meg kell találnom azt a megfelelő és áldott pillanatot, amikor ez lehetséges. *(mosolyognak – a szerk.)* Van, hogy heteket kell várom arra, hogy választ kapjak, de érdemes, mert biztosan produktív megoldás születik a végén.

M.E.: – Vannak olyan, betegekkel kapcsolatos problémák, amelyeknek komolyan utána kell járnom. Az endokrinológiában sok a ritka betegség, amikből az ember életében csak egyet-kettőt lát. Ahhoz, hogy megfelelő döntés születessen ezekkel kapcsolatosan, át kell böngészni az irodalmat, és több oldalról is értékelést kell adni. Vannak olyan helyzetek is, amikor csak annyit tudok tenni, hogy valószínűsítésszámítást végzek, esélyeket latolgatok a gyógymódot illetően, mert nem lehetséges egyértelmű döntést hozni. Persze, az is előfordul, hogy nem sikerül eltalálni a megfelelő megoldást a kezelésre.

B.L.: – A belgyógyászatban ez az egyik legkönnyebb szakterület abból a szempontból, hogy mekkora teherterelt jelent az orvosnak. Összehasonlítva más belgyógyászati diszciplínákkal, itt nincs az a napi heroikus, idegfeszítő munka, ami a legkülönbözőbb szakmákban jelen van. A mi betegcsoportunk – bár vannak köztük nagyon súlyos állapotúak, sőt, végstádiumúak is – összességében mégis a legjobbnak tekinthető a belgyógyászatban belül, hisz nem lengi őket körül a menthetetlenség nyomasztó terhe.

– Ugyanakkor a pajzsmirigy problémák nem diagnosztizálhatók könnyen, hisz sokszor nem is idejében fedezik fel őket.

B.L.: – Ez így van, de épp ez benne a kihívás, ettől élvezetes, érdekes a munkánk. Megmozgat nemcsak szellemileg, de érzelmileg is. A hallgatókat is arra tanítom, találják meg, hogy egy-egy betegben mi a történet. Ily módon ez egy végtelen történetthalmaz, és ha ebben érdekességet találnak, akkor elindul a gondolkodás is róla. Nevezhetjük ezt akár játékoságnak is, ami éppúgy része a gyógyításnak, mint az empátia, a szakértelem, vagy a tudás. Amikor egy zárójelentést, vagy ambuláns lapot írunk, akkor az epikrízis, a probléma összegzése a mi „műtői traktusunk”. Ez az, ami igazi információt ad, az összes többi csak rávezető gyakorlat. Ebben az epikrízisben összegyűjthető mindaz, ami a sztereotípnak tűnő problémát is érdekessé teszi, a magunk számára is. Azzal tud az ember elmélyülten foglalkozni, ami őt érzelmileg is megmozgatja, és egyben a hobbijává is válik. A kiegészítő elleni ellenszer is az, ha a munkánkban a változatosság személyes élményét fenn tudjuk tartani. Az egyik legnagyobb érték itt, a pécsi millióban számunkra az, hogy az endokrin és az anyagcsere diszciplína egységesen jelenhet meg – ami valójában a belgyógyászat maradáka – és tanszéki szinten sem vált széjjel, ahogyan ez megtörtént például Debrecenben. Ez azért is nagy szerű, mert a ritka endokrin betegségek felismerésére felkészültek lehetünk, és van lehetőségünk a legkülönbözőbb betegcsoportokkal egyszerre foglalkozni.

– Azért is érdekes, amit mond, hisz a pajzsmirigy problémákkal küzdő emberek sajátos csoportot képviselnek a társadalomban, különös érzékenységgel, és teljesen egyénre szabott bánásmóddal közelíthetők csak meg. Az Ön által említett „történetközpontú” látásmód sokat segíthet ebben, főleg az elhízott betegeknel.

B.L.: – Meg kell találni az illető beteg egyediségét, és erre különféle eszközök vannak. A saját praxisom adja ehhez az útmutatót, ami kissé eltér attól, amit tanítanak erről. Amiről én például nem beszélek – az ajánlások ellenére – az az, hogy hány kilokalóriát fogyasszon az illető. Minél nagyobb ugyanis az étrendi napló és a számolt valóság közti különbség, annál nagyobb a valószínűsége azoknak a pszichés problémáknak is, amikkel külön kell foglalkoznunk. Azt gondolom, hogy minden súlyproblémával küzdő embernek tudok valamilyen segítséget adni, de ez attól is függ, hogy a hozzám forduló mennyire nyitott erre. Tapasztalataim alapján a magyar emberek alapvetően nem szeretik azt, ha a „pszichologizálás áldozatai” lesznek, emiatt álrühába bújva kell erről beszélni velük. A sikert az empátia révén sallangmentesen, célirányosan lehet elérni. A konzultáció során lehet érezni azokat a sarokpontokat, amiket érintve előre lehet lépni a gyógyítás folyamatában. Nem is betegekről, inkább kliensekről beszélnek, mert a betegségtudat hiánya valójában ez esetben értéket jelent. Ilyen módon kérdéses az is, mennyire kell őket medikalizálni. Azt szoktuk mondani, hogy a súlyfelesleg őt, ideális esetben tíz százalékának a leadása és megtartása már na-

gyon jelentős eredménynek számít, amit az elkötelezett fogyni vágyók kisebbik része tud csak megvalósítani. Ilyenkor úgy érzi magát az ember, akár egy személyi edző, aki egészen más eszközökkel operál, mint a tényleges személyi edző, de ez a coach szerepkör az obesitas tudományágának az egyik kulcsa.

M.E.: – A pajzsmirigybetegek jó részét teljesen meg tudjuk gyógyítani. Én már azt is eredménynek tekintem, ha egy hipotireotikus beteg pajzsmirigy hormonpótlással egészségesen él, normális TSH-val. A túlműködést pedig – a legsúlyosabb esetek kivételével – szinte mindig sikerül orvosolnunk.

– Emesét a ritka kórképek felfedezése vonzza ehhez a hivatáshoz?

M.E.: – A klasszikus endokrinológián belül elmozdultam az endokrin onkológia felé, szívesen foglalkozom az endokrin daganatos betegekkel, azokkal, akiknek pajzsmirigy-, mellékvese-, vagy neuroendokrin tumoruk van. Itt, a pécsi egyetemen sikerült 2005-ben elsőként elkezdni a differenciált pajzsmirigyrákokban a nagy dózísú radiojód kezelést, előtte csak az Országos Onkológiai Intézetben, és Vácott volt ez elérhető. Jelenleg már igénybe vehető Budapesten, az I-es számú Belgyógyászati Klinikán, valamint Debrecenben, az Onkológiai Intézetben is. Én egyébként már gyerekként rákkutató szerettem volna lenni, ez is oka a terület iránti vonzódásnak, másrészt a differenciált pajzsmirigyrák nagyon jó gyógyhajlamot mutat, valamennyi daganattípus között tán a legjobbat. A betegségsoport tagjait pedig jórészt fiatalok adják.

– Mi az oka ennek a jó gyógyhajlamnak?

M.E.: – Ez adódik egyrészt a daganat biológiájából, másrészt a radiojód kezeléssel, ami célzott terápiának tekinthető, mert azokat a daganatsejteket pusztítja, amik a jódot felveszik. A nyaki ultrahang egyre könnyebb hozzáférhetősége nagyot lendített a diagnózison, ugyanakkor arról ma még komoly viták zajlanak, hogy a korai stádiumú, apró pajzsmirigydaganatok mennyire igényelnek agresszív kezelést. Egyes vélemények szerint nem biztos, hogy ezek sok év elteltével valódi daganattá válnak, mert az immunrendszer féken tudja tartani őket. Az mindenesetre érdekes kérdés: mi az oka annak, hogy megnőtt az ilyen típusú daganatok előfordulási aránya. Mindenki Csernobilra gondol, de nem itt rejlik az ok. A daganatok molekuláris biológiai elemzése alapján azt látjuk, hogy nem sugárzás indukálta daganatokról, hanem inkább kémiai karcinogénekről van szó. Ám arról, hogy mely típusú anyagok a felelősek ezért, még nem sokat tudunk.

– Kutatnak is ez irányban?

B.L.: – A finanszírozás problémái miatt is nehéz ma klinikusként kutatásokat folytatni. Amerikában Emese alap kutatási szinten foglalkozott a pajzsmirigyöbök jó- és rosszindulatú természetével, így belekóstoltunk ennek a nehézségeibe. Láttuk, mennyire körülményes egy jó kutatócsoportot megszervezni és fenntartani, nagy kitartás és sok idő kell hozzá. A pajzsmirigykutatások nálunk jelenleg a gyakorlatból indulnak ki, és ezek nagyon inspirálóak, ennek valódi értelmét látjuk. Annak a pajzsmirigyrákos betegsoportnak a kapcsán, amit vizsgáltunk – több mint háromszáz betegről van szó – olyan megfigyeléseket sikerült tennünk, amik talán az európai endokrinológiai lapban is érdeklődésre tarthatnak számot. Ez arra bizonyíték, hogy ha az ember a mindennapi munkáját jól végzi, az tudományos kutatási lehetőséget is biztosít számára. Annak ellenére így van ez, hogy ez egy régi téma, és látszólag régi technológiákról is van szó, még-

is előre vihet a betegellátás szempontjából is.

Debrecenben egyébként hosszú évekig műveltem a nukleáris medicinát, amiből aztán dicstelen módon eltávolítottak. Először a nevem tűnt el az ajtóról, aztán a sugárveszélyességi pótléket vonták meg tőlem, és ez nagy fájdalom volt nekem. Amikor az endokrinológia felé orientálódtam 1998-ban, akkor Debrecenben ez egy megkérdőjelezhetetlen fellegvár volt. Az régről fakadó érdekesség volt számomra, hogy a jódizotóppal kezelt betegeknek a diagnosztikája és terápiája hogyan tud hatékonyabbá válni; a Pécsen kezdett-folytatott munkával ez a szakmai, mondhatni „sugárártalom” köszönt vissza. Amikor a közelmúltban úgy döntöttünk, hogy tudományosan is feldolgozzuk az említett kezeléseket, és egy speciális technikának a tükrében megvizsgáljuk ennek a teljesítőképességét, akkor újra izotóposnak érezhettem magam. Szívesen dolgoztam a tudományos feldolgozásban, a statisztikában, másrészt az izotópos technika megítélésében. Nagyon érdekes az, amikor a különböző tudományos problémákat együtt közelítjük meg.

M.E.: – Közös munkáink általában mindig eredményesek, ezért szívesen belefogunk ezekbe. Lacinak van egy speciális képessége a lényeglátásra, amit kevés embernél tapasztaltam ezen a szinten. Remekül eligazodik a zűrzavarban, az adathalmazban, azonnal látja, milyen irányba kell menni. Ehhez adódik hozzá a problémák iránti érzékenysége, ami ugyancsak egyedülálló.

– A kutatás-oktatás-gyógyítás hármasa jelenleg milyen arányt képvisel az életükben?

M.E.: – A gyógyítás tölti ki döntően a mindennapokat. Igyekszünk a szigorlókat a gyakorlati munkánkba is bevonni, vizitelen például, de azért az oktatás csak kis részt képvisel az életünkben. A kutatásnak fontos szerepet szánánk, ha lenne elegendő mozgásterünk ebben, ám sajnos, anyagi bázis híján a saját kutatások megrekednek.

– A két igazgatóhelyettesi poszt hogyan fér meg egymással?

M.E.: – Jó feladatmegosztással remekül, segítségnek éljük meg ezt, és nem problémának. 2007-ben alakult ez így, amikor Tóth Kálmán professzor több területre is helyetteseket nevezett ki.

B.L.: – A két telephely igazgatóhelyettesi feladatköre jól elkülöníthető, de természetesen a napi gyakorlatban azért adódnak átfedések, amik együttműködést igényelnek. Az ezekkel kapcsolatos döntéseket Emese hozza, míg én a Rákóczi úti rész két osztályának és két tanszékének a munkáját koordinálok nagyvizitek, illetve heti két, reggeli megbeszélés formájában. Egyébként

a két helyszín közti távolságot gyakran teszem meg kerékpárral, így aztán a napi aerob testmozgás is biztosítva van.

M.E.: – Az általános helyettesi pozíció sok adminisztrációs feladattal jár, valamint a napi akut helyzetek megoldásával. Ez vonatkozik az ügyetek átvételére, az osztályokon a gyakornokok biztosítására, betegség esetén a helyettesítések megoldására, a szakmai vizitek mellett.

– Hány ember tartozik Emese keze alá?

M.E.: – Itt, a Janus Klinikai Tömbben hozzám tartoznak a gasztroenterológiai, a kardiológiai, a hematológiai, az angiológiai és az endokrinológiai osztályok. Nagy segítség az, hogy a kardiológiai munkacsoportot Tóth Kálmán professzor vezeti, így azon a területen kevesebb a teendőm. Az orvosok 70-en lehetnek – bár még nem számoltam össze őket – és mellettük foglalkozni kell a szakdolgozók problémáival is, ami a mai egészségügyben a legnagyobb nehézség, hisz elmennek a pályáról. Sajnos van olyan hét, hogy egyszerre tíz ember is bejelenti a távozási szándékát, szakképzett nővéreket pedig szinte lehetetlenség találni. Ennek oka az is, hogy nem vagyunk versenyképesek, hisz csak a kategória szerinti minimálmért tudjuk fizetni, míg egy krónikus ápolási otthonban ennél többet tudnak adni.

B.L.: – Az ugyanakkor nagy eredmény, hogy az orvoshiány nem égető probléma, egy-egy osztály esetében is csak átmeneti gondok adódtak. Jelenleg be vannak töltve a státuszok, sőt, külföldről is szeretnének visszajönni ide. A fiatalok aránya a szakemberek között viszont alacsony, ami azt jelenti, hogy valamennyi diszciplínában gond lehet tíz éven belül. Annyira nem is az endokrinológia a veszélyeztetett, mert ez a szakterület nem igényel olyan sok szakembert, a gasztroenterológia ellenben sokkal inkább. Ugyanakkor halványan mutatkozik egy pozitív tendencia is azzal kapcsolatban, hogy a hallgatók közül hányan maradnak itthon a végzés után. A szigorlókkal történő beszélgetések nyomán az a benyomásom, hogy egyre kevesebben döntenek úgy, hogy elmennek, főként az új ösztöndíjrendszernek köszönhetően. Ezzel párhuzamosan a kint maradtak közül is egyre többen rájönnek a külföldi munkavégzés buktatóira. Kimondva, avagy kimondatlanul, a magyarok elszenvedik a diszkriminációt, és ez később tetemes arányban visszahozza őket.

– Amerikai tartózkodásuk idején felmerült-e Önökben, hogy ott éljenek?

M.E.: – Michigan államban két évig dolgoztunk. Számomra nem merült fel, hogy kint is maradjunk, Laci ugyanakkor elgondolkodott rajta az elején, ám a hazautazás előtt már ő is számolta a napokat. Ebben az életkornak is biztosan van szerepe, mi ahhoz már idősek voltunk, hogy ott új életet kezdjünk. Azóta is azt gondoljuk, hogy itt van a legjobb helyünk. Nagy áldozat első generációs külföldön élőknek lenni, a gyerekek még jobban tudnak alkalmazkodni egy új kultúrához. Nem gondolom, hogy az esetek többségében az emberek önként hozzák meg ezt a döntést, a mai magyar valóságban látnunk kell az ehhez társuló kényszerítő körülményeket is.

B.L.: – Az én hezitálásom oka abban is rejlett, hogy abban az időben a Debreceni I-es számú Belgyógyászati Klinikán nem éreztem jól magam, így a taszító erő a külföld irányába mozdított. Egy idő után aztán elkezdtem érezni azt, hogy kint sincs elég megtartó erő. Tapasztalatként mégis nagyon fontos volt, hisz a hátrányos megkülönböztetést itthon épp a külföldön átéltek nyomán tudtuk elviselni. Hosszú távon mindenképp Magyarország mellett szóltak még az anyagi érvek is.

– Hány évet dolgoztak ezután Debrecenben, a Pécsre költözésük előtt?

B.L.: – Kettőt, amiből az egyiket nélkülözéssel, a másikat ke-

mény munkával töltöttük. Ezután jött a lehetőség, hogy szerepet vállalhatunk a pécsi endokrinológia profiljának alakításában. Akkoriban itt vezetői vákuum volt, a szakterület kérdéseire sürgősen választ kellett találni. Így aztán 2004-ben egy percig sem hezitáltunk azon, hogy felkerekedjünk-e.

M.E.: – Óriási lehetőségnek éltük meg, hogy egy szakmai profilt a saját képünkre formálhatunk. Ráadásul olyan életkorban nyílt meg ez az út, amikor már képesek voltunk a tudatos, önálló cselekvésre. Hozzáteszem, én Debrecenben sem éreztem rosszul magam a szakmámban, de ott nem vezetőként dolgoztam. Összehasonlíthatatlan a két szakmai bázis jelentősége.

– Származásuk alapján mindketten debreceniek?

M.E.: – Csak Laci az, én miskolci vagyok.

– Hamar megszerették Pécsét?

M.E.: – Igen, bár az emberi kapcsolatokkal ma is vannak gondjaim, más a kulturális közeg, mint másutt az országban. Úgy érzem, hogy nem túl befogadó az itteni közösség.

B.L.: – Vitatkozom ebben, én nem látom bizonyítottnak azt, hogy Pécs ebben specifikus lenne. (*mosolyognak – a szerk.*) Bizonyos életkor felett és beágyazottság után a baráti kapcsolatokat már nehezebb kialakítani, de Debrecenben sem jelentettek valódi megtartó erőt az ottani kapcsolatok. Úgy látom, hogy a jó közérzet kialakulásában egészen más szempontok játszanak szerepet, ilyenek például a munka értelme és teljes értékűsége, aminek része annak kontrollálhatósága, feszítettsége, de ide tartozik az egzisztenciális biztonság, a hosszú távú tervezhetőség, vagy a több dimenziós jelleg, azaz a gyógyítás-oktatás-kutatás hármásának lehetősége.

– Hogyan sikerült ebben a kapcsolatban, hasonló szakterületen dolgozókként elkerülni a rivalizálást?

M.E.: – Ez egy párkapcsolat próbája is, hogy mennyire sikerül a másik szempontrendszerét figyelembe venni és tisztelni, az ő érdekeit is képviselni. Nem emlékszem olyan időszakra, amikor egymás ellen fordultunk volna, vagy gátoltuk volna egymást. Mindig nyitottak voltunk arra, hogy tanuljunk egymástól, és az élet is hozott elének számtalan olyan helyzetet, amelyeket csak közösen tudtunk megoldani. Egyetlen területen okozott csak ütközőpontot az, hogy mindketten orvosok vagyunk, ez pedig a gyerekevelés, mert sokat kellett ügyelnünk. Ilyenkor a nagymamák segítettek, különösen Laci édesanyja.

B.L.: – A rivalizálásnak semmi értelmét nem látom, hisz feladataink vannak, amiket meg kell oldanunk, a teljesítmény pedig valódi produktum. Nem elsőbbségi módon működik a kapcsolatunk, ezért ebből sosem volt konfliktus. Bár tavaly, négyezer méter felett annyira lelassultam, hogy Emese elkezdett szapulni. (*nevetnek – a*

szerk.) Azt mondta, ha nem tudom lefutni a tíz kilométert, akkor legközelebb nem jön velem az Alpokba. A futásban nem tudok vele lépést tartani, sajnos.

– A lányuk és a fiuk már felnőtt, ők mivel foglalkoznak?

M.E.:– Panni már végzett orvos, jelenleg PhD-hallgató a Semmelweis Egyetemen, Ádám pedig negyedéves, a Corvinus Egye-

temre jár, nemzetközi kapcsolatok szakra.

– Akkor csak egyik gyermeküket sikerült az orvosi pályára csábítaniuk.

M.E.:– Nem mi akartuk ezt, ő maga döntött így, talán a min-tánk nem volt annyira riasztó. Gyermekonkológus szeretne lenni, ez azért furcsa, mert amit én szerettem volna csinálni, azt ő önkéntelenül megvalósítja, bár azért ez biztosan csak majd a PhD után dől el.

– Azért ehhez a hivatáshoz nagyon erős lelki alkat szükséges.

M.E.:– Ez így van, ám Panni a legerősebb ember, akit ismerek, így ő talán képes lesz ennek a feladatnak a megvalósítására. Már egyévesen is tudta, mit akar. Az ember nagyon sokat tanul a gyerekevelés közben, ez az élet legfontosabb iskolája, elég ha csak arra gondolunk, hogy egy nő a kislány révén mennyi mindent megtud a férfiakról.

– Az Önök ismeretése az egyetemi időszaktól datálódik?

M.E.:–Laci 1985-ben, én pedig 1986-ban végeztem, és mindkettőnk Debrecenben, az I-es számú Belgyógyászati Klinikán kezd-tünk el gyakornokként dolgozni, ott ismerkedtünk meg. Akkor már neki, és nekem is volt párkapcsolatom, de válságban volt egyik is, másik is, így aztán egy kegyelmi pillanatban találkoztunk.

– Hogyan lettek aztán endokrinológusok?

B.L.:– Az izotópdiaosztika mellett a kardiológia érdekelt igazán, a kandidátusi disszertációm is a szív- és érrendszeri betegségek izotópdiaosztikájával foglalkozott. Volt ugyan ennek egy endokrin átkötése is, de a fő érdeklődési köröm nem ez volt. A tudományos és szakmai orientációm ellehetetlenülése után – amikor nem mehetett tovább az, hogy egyszerre legyek belgyógyász és izotópos, és nem voltam hajlandó csak az izotóp mellett kikötni – döntöttem egy olyan szakma mellett, aminek a pozitív családi tapasztalatait már láttam, Emese révén. Én magam választottam tehát az anyagcserét és az endokrinológiát, ami akkoriban még egy-séges diszciplína volt Debrecenben, csak később vált szét két tan-székre.

M.E.:– Amikor nem sikerült 1986-ban a Gyermekklinikára kerülnöm, akkor bekerültem az endokrinológiai munkacsoportba, és onnantól egyértelművé vált, hogy mi leszek. Akkoriban még

nem lehetett az az ember, aki akart lenni, hanem beosztották bizonyos területre, és az adott helyzettel kellett megbarátkoznia. Egyáltalán nem bánom ma már, hogy így alakult, hisz a betegek rendkívül jó gyógyhajlama miatt könnyű volt megkedvelni ezt a munkát. Azt, hogy mennyire érdekes, és mennyi titok rejlik benne, csak később tudtam meg, amikor már kellően tapasztalt voltam. Az pedig külön ajándék számomra, hogy az eredeti célom, a daganatkutatás és -gyógyítás lehetősége is elérkezhetett az életemben. Az is nagyon jó, hogy megmaradhatott a holisztikus látásmódunk, tehát a hipertóniával, a cukorbetegséggel, az alacsony nátriumszinttel is foglalkozhatunk, valódi belgyógyászokként.

B.L.:– Ez az integratív szerep sokszor kiemelkedik a munkánkban, és az oktatásban is nagy hangsúlyt kap. Az orvostanhallgatók azután, hogy megvizsgálták a beteget, referálnak nekem öt-tíz mondatban. A táblánál állva aztán kiemelem azokat a kulcs-problémákat, amiket ők elsorolnak, majd igyekszem elmondani, hogy az egyik terület hogyan hat a másikra, milyen a kapcsolat a diszciplínák között, azaz komplexitásában a problémahalmazt miként lehet megközelíteni és megoldani. Ugyan alapvetően anyag-csere-endokrin oldalról közelítjük meg a betegeket, de mindig a totalitás szándékával. Gyakran kéri a tanácsainkat a háziorvosok is, hiszen amit mi végzünk, az valójában alkalmazott háziorvoslás. Ezeket a problémákat a háziorvos a saját hatáskörében nem tudja megoldani, viszont ugyanazt az integratív szemléletet igényli a mi munkánk, ami az ő tevékenységükre is jellemző. Így időnként mi rakjuk össze a diszciplínák által szétszedett betegeket.

– Itt, a Janus Pannonius Klinikai Tömbben minden feltétel rendelkezésükre áll ahhoz, hogy minőségi munkát végezhesse-nek?

M.E.:– Az infrastruktúrában óriási fejlődés következett be, így most minden eddiginél jobb feltételek közt dolgozhatunk, és ez visszahat a gyógyításra. Az endokrinológia nem különösebben eszközigényes, de szerencsére a többi diszciplína tekintetében sincs okunk panaszra.

B.L.:– Amerikában megtanultuk azt is, hogy nem lehet azt mondani az egyik egészségügyi ellátásra, hogy rosszabb, mint a másik, egyszerűen más. Ami biztos, hogy Magyarországon könnyebb szakorvoshoz jutni, az elérhető vizsgálatok köre is bővebb, és nem kell azon sem gondolkodni, hogy a biztosító ténylegesen állja-e majd a költségeket. Nálunk egymillió lakosra több endokrin szakember is jut, mint például Németországban.

– Melyikük a vívódóbb alkat?

B.L.:– Itt, Pécsen egy speciális, nagy értékű gyógyszeres kezeléssel több előrehaladott stádiumú pajzsmirigyirákos beteget kezelünk, mint összességében másutt az országban. Ehhez az az ambíció kellett, ami elindította – a napi rutinon túl – a betegellátás korszerűsítésének folyamatát is. Emese képes szívósan, bulldogként menni előre a problémák megoldásának érdekében, és ez nyilván vívódásokkal is jár. Más jellegű kérdéseken én is képes vagyok hosszasan elmélázni, és harcolni a megoldásukért, ha érzek magamban személyes elkötelezettséget.

– Professzor Úrban erősebb a közlési kényszer – jól gondolom?

M.E.:– *(nevetnek – a szerk.)* Igen, benne megvan ez, míg bennem kevésbé. Neki fontos, hogy le is írja a gondolatait.

B.L.:– Összefoglaló közlemények formájában értendő ez, ezekkel sokat tudok pepecselni, amolyan műalkotásoknak is tekintem őket. Bennük van az alkotás energiája. Ha lesz időm, egyszer talán nekiveselkedem annak is, hogy papírra vessem a magyar történelem félreértett vonatkozásait – jórészt a török időkre vonatkozóan – mert ebbe a témakörbe eléggé beleástam magam. Jelenleg

még csak kommentek formájában fogalmazom meg a gondolataimat, amit sokan trollkodásnak minősítenek, és destruktívnak gondolnak. Tény, hogy gyökeresen másként látom a történelemnek ezt a szeletét, mint az átlag.

– **Gyerekként sem készült történéshöz?**

B.L.: – Nem, ez inkább a probléma-érzékenységgel függ össze, keresem az okát annak, ami egy adott kérdésben másképp van, mint ahogyan én, vagy akár más azt eredetileg gondolta. A közlési kényszer akkor áll elő, amikor megfogalmazódik bennem, hogy átad-jam másoknak is a megismerés folyamatának sajátos izgalmát. A művészetek kapcsán is hasonló intellektuális lelkesedést érzek, a huszadik századi képzőművészet megértése, interpretálása például különös jelentőséggel bír az életemben, fontos számomra az ezzel kapcsolatos félreértések felderítése is. Mindemellert többféle tudományos kérdés is foglalkoztat, egyike ezeknek a kortárs fizikának a megértése. Most például Niels Bohr és Einstein életéről olvasok egy könyvet, amit a lányomtól kaptam, mert tudta, hogy érdekelt a köztük zajlott vita. Mindketten világhírnevet szereztek, mégis félig-meddig sikertelennek tekintették magukat, mert utolsó feladatukat, ami az igazi kihívást jelentette számukra, nem tudták megoldani. Einstein a nagy egyesítő elméletbe bukott bele, és tudomásom szerint a mai fizika sem tudja az összes ismert kölcsönhatást egy egyenletben rendezni. Niels Bohr sem tudott megfelelni annak az utolsó gondolati kísérletnek, amit Einstein 1935-ben feladott neki. Azóta is próbálkozunk ennek a megoldásával is.

– **Szó esett már viccesen az Alpokról, és a futásról. Az utazás és a futás közös hobbi?**

M.E.: – Igen, mindketten kocogunk. Vannak nyári terveink, és már arra készülünk. Szeretnénk ismét elmenni az Alpokba hegyet mászni, ami inkább gleccsormászást jelent négyezer méter fölötti csúcsoakra, de azért ahhoz is jó kondi szükséges. Szeptember óta ezért reggelente futva járok be a munkahelyemre, így megvan a napi edzés.

– **Hol a futócipője?**

M.E.: – (*kuncog – a szerk.*) Ma épp nincs itt, mert ma este két órát táncolni fogok a Candado Tánciskolában, Bánfai Kata és Péter József irányításával. Mindenféle táncot tanulunk, latint, társast, hastáncot. Ez is egy lehetőség arra, hogy az ember ne fulladjon bele a hétköznapi néhol nagyon szomorú történéseibe. Ezek a kapaszkodók nagyon fontosak számomra, hisz egészen más területekre visznek el. Sok embernél látom, hogy az életében az egyik fő problémát az inaktivitás jelenti, és nem is próbál olyan formákat keresni, amelyekben használhatná a testét, pedig a mozgás, vagy a tánc nemcsak a fiatalok privilégiuma.

B.L.: – Egy ideig én is próbáltam a táncot, de aztán kidőltem a jive-nál (*nevetnek – a szerk.*), fél év elteltével rá kellett döbennem, hogy ez nem az én világom, ebben a műfajban tehát Emesének más társat kellett választania.

M.E.: – A közös hobbik egyike még az úszás, nyaranta együtt úszunk az orfűi tóban, és emellett sokat kirándulunk, mert a természet nagyon fontos mindkettőnknek. No és nem szabad elfeledkeznünk a cicáinkról sem, kettő is van belőlük, a gyermekeink kirepülése óta velük is foglalkozunk.

Schweier Rita

Fotó: Kalmár Lajos

Szentágothai János biológia verseny középiskolásoknak

2016. február 27-én az ÁOK Orvosi Biológiai Intézet hallgatói laboratóriumaiban zajlott, a bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnáziummal karöltve először megrendezett Szentágothai János biológia verseny, középiskolásoknak. A 27-i laboratóriumi fordulót megelőző nap a korábbi, iskolai szintű előszűrőkön továbbjutott résztvevők írásbeli feladatok megoldásával mérték össze tudásukat, Bonyhádon. A gyakorlati versenynapot dr. Tényi Tamás, egyetemi tanár, az ÁOK általános, diákjóléti és külkapcsolatokért felelős dékánhelyettese nyitotta meg, majd a 12 továbbjutó részvételével elkezdődött a kétórás verseny. A kísérőtanárok és az idén még csak érdeklődő diákok ennek ideje alatt elektron-, és konfokális lézerpáztázó mikroszkópos bemutatókon vettek részt dr. Ábrahám Hajnalka és dr. Berta Gergely vezetésével, illetve meg-

tekinthették az Anatómiai Intézet múzeumát dr. Lázár Gyula professzor útmutatásával. Az ebéd után, ismét Lázár professzor tartott fotókkal illusztrált prezentációt a Szentágothai éráról, majd dr. Szeberényi József professzor előadása következett az epigenetikáról. Végül az eredményhirdetést és díjátadót követően dr. Czopf László, oktatási dékánhelyettes szavaival zárult a rendezvény. Búcsúzóul, a résztvevőkről csoportkép készült a Szentágothai szobornál.

Dr. Bátor Judit

Köszönet Paksnak

A PTE Gyermekgyógyászati Klinika Sebészeti Osztályának munkatársai – orvosok és szakdolgozók, de mindenekelőtt a sebészeti kezelésre szoruló gyermekek – nevében köszönjük a Paksi Atomerőmű

3.000.000 Ft-os adományát.

Ezzel a jelentős támogatással – saját erőforrásainkkal kiegészítve – lehetőség nyílt thoracoscopos és laparoscopos műszerparkunk javítására, kiegészítésére.

A Gyermeksebészeti Osztály dolgozói – hasonlóan az orvoskar összes intézetéhez – készen állnak Paks és környéke gyermekeinek orvosi ellátására az év minden napján, a nap minden órájában.

Köszönettel és tisztelettel:

A Gyermeksebészeti Osztály munkatársai

„Maci doktorok” az orvoskaron

A medikusok a Magyar Orvostanhallgatók Egyesületének szervezésével prevenció-s tevé-kenysé- get is végezhetnek. E feladatok között az egyik igazán különleges program a **Teddy Maci Kórház**. A Teddy Maci Kórház Családi Napot immáron negyedik alkalommal rendeztük meg az Általános Orvostudományi Kar aulájában. A Teddy Maci Kórház egyetemünk népszerű programja mind a gyermekek, mind az orvostanhallgatók körében. Célja, hogy a kicsik fehér köpenytől való félelmet feloldjuk, az orvosi eszközöket a kezükbe adva gyógyíthatják saját macijukat, illetve a „műtős macijaink” segítségével ismerkedhetnek a belső szervekkel. A Családi Napon a hagyományos játékok mellett egészségnevelő játékokat játszhattak a gyerekek, elsajátíthatták a helyes fogmosási technikát és elsősegélynyújtást is tanulhattak az érdeklődő kis macidoktorok. A rendezvényen fellépett a Dúdolda Zeneóvoda, illetve Mancs kutyus bemutatóját is láthatták kicsik és nagyok. Az épület előtti parkolóban az érdeklődő gyerekek megtekinthették belülről a rendőr-, mentő- és tűzoltóautókat is, az Országos Mentőszolgálat, a Baranya Megyei Rendőrkapitányság és a Pécsi Tűzoltóság munkatársainak segítségével. A rendezvényre 350 gyermek látogatott el családjával.

Ez alkalommal mutatták be a PTE, ÁOK gondozásában megjelent „*Teddy Doktorok Meséi*” című mesekönyvet is. A benne olvasható mesék szerzői orvostanhallgatók, akik a pécsi, szegedi, debreceni, és budapesti képzőhelyeken tanulnak. A mesék a Teddy Maci Kórház foglalkozásaihoz kapcsolódnak, s összekötik a gyermeket és az orvost. A mesekönyveket a szerkesztők az ország 160 óvodájába jutatták el.

A rendezvény főszervezői: *Somskövi Zita, Eitmann Szimonetta, Pilisi Róbert* hallgatók valamint a Felvételi és Hallgatói Szolgáltató Iroda munkatársai: *Csehné Praks Anikó* és *Duga Zsófia* voltak. Az esemény különböző állomásain karunk 35 hallgatója biztosította a foglalkozásokat a gyermekeknek.

Somskövi Zita, Teddy Maci koordinátor

Fotó: Verébi Dávid

„Tudomány, ami összeköt” pályázat és díjkiosztó ünnepség 2016

A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi és Gyógyszerésztudományi Kara immár hetedik alkalommal hirdette meg középiskolás diákok számára tudományos, kreatív pályázatát „Tudomány, ami összeköt” címmel. A témakiírások az idei évben is aktuális kérdéseket boncolgattak, melyekre a középiskolás diákok szemszögéből vártunk válaszokat. Az idei évben a kiírásra 36 pályázat érkezett. Az előzetes szakmai bírálatot követően a zsűri döntése alapján öt pályázó jutott a döntő fordulóba, ahol 8 perces előadással bemutatták pályaműveiket, majd a zsűri kérdéseire válaszoltak, melyet követően kialakult a verseny végső sorrendje. Az esemény megnyitóját követően dr. Tamás Andrea, az Anatómia Intézet docense, mestertanár mutatta be, milyen a kar hallgatójának lenni, milyen kihívásokkal, lehetőségekkel találja szembe magát az orvostanhallgató. A hallgatói prezentációkat követően a végső eredmények kihirdetése előtt dr. Czopf László, oktatási dékánhelyettes úr szólta a pályázókhoz.

A 2016-os évi pályázat nyertesei a szakmai zsűri pontozása alapján:

- 1. helyezett:** *Al-Sheraji Nada Mohamed*, Széchenyi István Gimnázium, 12. o.
- 2. helyezett:** *Fekete Krisztina*, Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnázium, 12. o.
- 3. helyezett:** *Benczik Nóra*, Bibó István Gimnázium és Kollégium, 13. o.
- 4. helyezett:** *Gulyás Erika*, Szent István Gimnázium, 12. o.
- 5. helyezett:** *Bohák Anita*, Pápai Református Kollégium Gimnáziuma, 13. o.

A szakmai zsűri döntése alapján dicséretben részesült pályázók: *Bánáti Bence Simon*, Pécsi SZC Pollack Mihály Műszaki Szakközépiskola, 12. o.; *Bély Karolina Blanka*, Krúdy Gyula Két Tanítási Nyelvű Gimnázium, 11. o.; *Bencze Laura*, PTE, Gyakorló Általános Iskola, Gimnázium és Szakközépiskola, 12. o.; *Csonka Áron*, Pannonhalmi Bencés Gimnázium és Egyházzenei Szakközépiskola, 11. o.; *Faludi Péter*, Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma és Kollégiuma, 12. o.; *Farkas Tekla*, Debreceni Egyetem, Kossuth Lajos Gyakorló Gimnázium, 11. o.; *Juhász Sára*, Ferences Gimnázium, Szentendre, 12. o.; *Keszthelyi Antónia*, Kisfaludy Sándor Gimnázium, Kollégium és AMI, 11. o.; *Kohl Dóra*, Lóczy Lajos Gimnázium, 9. o.; *Koltai-Kiss Luca*, Garay János Gimnázium, 12. o.; *Kráz Kata*, Révai Miklós Gimnázium és Kollégium, 12. o.; *Kucsik Donát*, Berze Nagy János Gimnázium, 11. o.; *Kulcsár Dominik*, Czuczor Gergely Bencés Gimnázium, 11. o.; *Mészáros Mirtill*, Széchenyi István Gimnázium és Kollégium, 11. o.; *Mikulás Viktória*, Boronkay György Szakközépiskola és Gimnázium, 10. o.; *Németh Ákos*, ELTE, Radnóti Miklós Gimnázium, 11. o.; *Pósa Szonja Polett*, Bethlen Gábor Református Gimnázium, 11. o.; *Soós Regina*, Radnóti Miklós Gimnázium, 10. o.; *Szabó Adrienn*, Dózsa György Gimnázium és Táncművészeti Szakközépiskola, 10. o.; *Szekeres Nóra*, Eötvös József Gimnázium, 10. o.; *Szigetcsán Anna*, Németh László Gimnázium, 10. o.; *Szilágyi Gabriella*, SZC, Dienes László Gimnázium, 13. o.; *Szilágyi Viktor*, Garay János Gimnázium, 11. o.; *Szűcs Bálint*, Radnóti Miklós Gimnázium, 9. o.; *Ta Dieu My*, ELTE, Radnóti Miklós Gimnázium, 11. o.; *Vózár Lil-*

la, Vetési Albert Gimnázium, 12. o.

Ezúton is szeretnénk köszönetet mondani dr. Tamás Andreának, az Anatómiai Intézet docensének, dr. Jüngling Adélnak, az Anatómiai Intézet tanársegédének, Ujvári Balázs, Hanna Dániel és Bunyevác Ivicza hallgatóknak a beérkezett pályázatok zsűrizésért, az eseményen való aktív részvételért. A pályázathoz kapcsolódó bővebb információ, fényképgaléria a www.felvi.aok.pte.hu oldalon, valamint a www.felvi.gytk.pte.hu oldalon érhető el.

Dr. Duga Zsófia irodavezető
Felvételi és Hallgatói Szolgáltató Iroda
Fotó: Verébi Dávid

„Vonzóvá kell tennünk a várost, az egyetemet és a klinikát is, mert akkor tudjuk a munkaerőt magunkhoz csábítani”

Túl vannak a gyors költözésen, és higgadtan, mosolygósan nyújtanak kezét a Janus Pannonius Klinikai Tömb hetedik emeletének igazgatói szobájában. Azt képzeltem, hogy érzek majd rajtuk valami furcsa feszültséget, ami a hivatásukból, a készenlét izgalmából, a gyors döntések sokaságából, a leterheltségből, és nem utolsósorban az ún. „emberszerelés” laikusok számára igencsak titokzatos, felelősségteljes kihívás-sorozatából fakad, ám nem így lett. Még az sem mondható el róluk, hogy kevesebbet viccelődnek, mint az átlagember, pedig sokat látott és tapasztalt orvosok. Szenvedéllyel és odaadással beszél a munkájáról, és nagy egyetértésben vezeti a Traumatológiai és Kézsebészeti Klinikát dr. Wiegand Norbert klinikaigazgató és dr. Naumov István, orvosszakmai és oktatási igazgatóhelyettes, pedig eredetileg egyikőjük sem erre a pályára készült.

– **Hogyan érzik magukat az Akác utca után itt, a Janus Pannonius Klinikai Tömbben?**

W.N.: – Emlékekkel és álmokkal jöttünk át. Az idősebb generáció legalább tíz évet már dolgozott itt, ugyanakkor az ember egy felújított helyre mindig álmokkal érkezik. Szerencsére, ezek jó része meg is valósult, a körülmények tekintetében mindenképp. Ebben az új házban újak a szobák, a kórtermek és a műtők is, utóbbiból három van, tehát ezek száma sem csökkent, és a korábbiakhoz hasonló létszámú a betegcsoportunk is, mind az akut ellátásban, mind a rekonstrukciós sebészetben.

– **Betegként sokkal jobban érezhetem magam itt, mint az Akác utcában?**

W.N.: – Sokkal, a különbség száz év. Az Akác utcai, 1908-ban átadott épületet többször is átalakítottuk, nem kevés problémával, míg ez egy teljesen új épület lett. Ott 6-8 ágyas kórtermek voltak, mindössze kettő volt kétágyas, itt pedig csak kétágyas szobák vannak, amik klimatizáltak, fürdőszobával, televízióval, internettel vannak ellátva. Ez itt már egy 21. századi, európai szintű ellátás, ami érezhető a betegek hangulatán is, hisz visszajelzéseik alapján úgy érzik magukat, mintha egy wellness hotelben lennének.

– **Az Akác utcai épülettömb baleseti sürgősségi centrumként is működött. Most hogyan kerülnek Önökhöz a sérültek?**

W.N.: – A sürgősségi betegellátó osztály jelenleg úgy működik, hogy minden műszakban két traumatológus kolléga teljesít ott szolgálatot. A beérkező beteget egy triász látja el első körben, ők döntenek el, merre kell továbbmennie. A baleseti sérültet most is a baleseti sebészek látják el.

– **Mi a helyzet tömegszerencsétlenség esetén?**

W.N.: – Az elmúlt három hónapban, amióta itt vagyunk, szerencsére nem volt tömeges baleset. Öt sérült volt egyszerre a legtöbb. Nagy segítség számunkra, hogy az újraélesztésnél, a sokk-talanításnál több szakember is rendelkezésre áll, gondolok itt a sürgősségi szakorvosokra vagy az aneszteziológusokra. Ez egy komoly team-munka, amit hosszú tanulási fázis előz meg. A Honvéd Kórházban saját teamünk volt, húsz év alatt volt lehetőségünk megtanulni az együttműködés legapróbb mozzanatait is. Itt jelenleg az összeszokás periódusát éljük, ami jó irányban halad, bízom benne, hogy gyorsan kovácsolódik egy remek, ütöképes csapat.

– **Az ügyeleti rendjükben történt-e módosulás?**

W.N.: – A baleseti ellátást törvényerejű rendelet szabályozza, ebben benne foglaltatik az ügyeleti rendszer is. Ahogyan korábban is, most is négyen ügyelünk: ketten látják el a műtői feladatokat, és ketten vannak a sürgősségi színeiben az akut ellátásnál. Ha bármely területen több szakemberre van szükség, akkor az ügyeletvezetőnk dönt az átcsoportosításról, a sürgősségi betegellátó osztály műszakvezetőjével együttműködve. Munkánk java része tehát nem változott a költözéssel. Vannak olyan sérültek, akiknek nincs arra szükségük, hogy traumatológus szakember lássa el őket. Ezeket az apróbb sérüléseket minor traumáknak nevezzük, és a sürgősségi szakorvosok foglalkoznak velük. Országos probléma ugyanakkor, hogy ilyen sürgősségi szakemberekből jelenleg nagyon kevés van.

– **Traumatológus szakorvosból van elegendő, és biztosítva van az utánpótlás is?**

N.I.: – Szerencsére elegen vagyunk, és mára már az utánpótlás is biztosított. Köztudott, hogy a hiányszakmák egyike a miénk, mivel nálunk sokat kell dolgozni, nagy a rizikó és a leterheltség, és még nagyobb a stressz. Mindennek ellenére – országosan is egyedülálló módon – két éve nem kell küzdenünk az utánpótlásért, köszönhetően annak a munkamorálnak és munkamódszernek, amit kialakítottunk. Nemcsak a napi rutinba vonjuk be a fiataljainkat, hanem célszerűen és programozottan rendszeres továbbképzéseket is tartunk számukra, amik elméleti és manuális fejlődési lehetőségeket is jelentenek. Ezekre az alkalmakra idehozhatjuk az adott szakterület legmodernebb implantátumait, megismerkedhetnek a legújabb műtési eljárásokkal, és instruktorként segítségével ezeket műcsontokon el is végezhetik. “Szárazon” tehát megtanulhatják, amit a későbbiekben embereken kell majd alkalmazniuk. Évente négy-öt ilyen alkalom van, és ezek a tanfolyamok országosan is elérhetőek. A posztgraduális oktatásban mindez nem szerepel, ám mi úgy éreztük, hogy amit a hivatalos oktatási rendszerben kapnak, az nem biztos, hogy elegendő. A korábbiakban volt olyan év, amikor senki sem akart rezidensként hozzánk jönni, most pedig hatan is vannak klinikánkon. Szerencsére, őket alkalmazni is tudjuk, ami számunkra is nagy segítséget jelent.

– **A gyógyítás-oktatás-kutatás hármásában hogyan van ezekre a továbbképzésekre is idejük és erejük?**

N.I.: – Komoly tervezéssel, a sorrendiség felállításával. Utóbbi nem jelent gondot, hisz napi rutin a betegek közt is annak eldöntése, milyen sorrendben történjenek a beavatkozások. Ezek mindig kemény döntések, minden ehhez hasonló csak finomított változatnak számít.

W.N.: – A legnagyobb terhelést számunkra az ügyelet jelenti, minden hónapban 120 ügyeletet kell kiállítanunk. Ahhoz, hogy ez sikerüljön, muszáj az erőnkben tartalékokat képeznünk, ami csak úgy lehetséges, ha többen vagyunk, mint a minimális létszám. A fiatalok lelkesedése nagyon sokat számít, érkeztek Gyuláról, Észak-Magyarországról, és van Erdélyből is kollégánk, ők mind itt tanultak, már szakorvosok. Jó hírünk révén további két rezidensünk jött Erdélyből, ők ugyancsak itt szeretnének tanulni és dolgozni is. Az a feladatunk, hogy átadjuk nekik a tudásunkat, egyrészt azért, hogy legyen általuk majd segítségünk, másrészt pedig azért, hogy vigyék tovább a jó hírünket.

– **Fordítsuk le mindezt számokra: hány főből áll a csapatuk?**

W.N.: – Ez egy nagy csapat. A klinikai dolgozói összlétszám 118 ember, ebből 32 az orvos, 22 a szakorvos. Amivel küzdünk, az a nővérek, illetve a szakdolgozók, a műtősnők jövőképe, szakmai előmenetelének a megteremtése. Műtősnőből van országosan is a legnagyobb hiány, mert nincs kidolgozva a képzés, ahogyan az életpályamodel sem. A nővérekkel némileg könnyebb a helyzet, az ő képzésük biztosított, és úgy tűnik, némi jövőképük is van, a sok nehézség ellenére is. A legnagyobb gondot a főiskolát végzett szakdolgozóknál látom, mert ha nincs műtősnő, akkor hiába van orvos és hiába a beteg is. Már egy ember kiesése ellehetetleníti a munkát, és ez napi problémát jelent. Nyolc műtősnői hely van ugyanis a klinikán, ám abból hatnál többet évek óta nem tudunk betölteni. Más kórházaktól kell műtősnőt elcsábítani, állandóan résen lenni, kit érdekel ez a szakterület, ki szeretne Pécsen élni, kit vonz az egyetemi klinikai lét, és őket meg is kell találni. Tavaly sikerült idevonzanunk Kecskemérről egy ilyen kollégánót, akinek a képzési költsége természetesen minket terhel, és ezt ki is kell tudni gazdálkodni.

– Mitől függ az, hogy ki kerül ki győztesen ebből a szakemberekért vívott csatából? A pénzügyi kondíciók?

W.N.: – Sajnos közalkalmazotti bérezés van, ezzel nem lehet mit kezdeni. Amivel ellenben igen, az az, hogy vonzóvá tegyük a várost, az egyetemet, és a klinikát. Ez hosszú láncszorozat, amiből ha csak egy szem hiányzik, már bukásra állunk.

N.I.: – A korábbiakban említett továbbképzés a szakdolgozókra is vonatkozik, és ez is egyik eleme lehet a csábításnak. Minden ilyen tanfolyamra delegáljuk mind a nővéreket, mind a műtősnőket, és ennek anyagi vonzatait a klinika mindig kigazdálkodja.

– Altatóorvosuk van elegendő? Hallani lehetett sokak külföldre távozásáról.

W.N.: – Mi nem panaszkodhatunk, köszönhetően a *Bogár* professzorokkal kialakított jó kapcsolatunknak. Velük évtizedek óta remek az együttműködésünk, és még nem volt olyan kérésünk, amit ne teljesítettek volna.

– A traumatológusok elvándorlása is megállt?

W.N.: – Igen, aki ki akart menni, az el is hagyta a klinikát, legyünk őszinték, tízszeres fizetésért. Kollégáink természetesen tanulnak most is külföldön, és ezt támogatandónak is tartom, hisz a megszerzett tudást utána itthon tudják kamatoztatni. Egyikük egy oxfordi ösztöndíjat nyert, a másikuk pedig friss szakorvos, aki posztgraduális képzésének egy évét tölti külföldön. Mindkettőtől azt az ígéretet kaptam, hogy hazajönnek, mert nem a pénz az elsődleges számukra, hanem az, hogy köztünk legyenek, egy csapatban dolgozhassunk, és erre nagyon büszkék vagyunk.

– Vezetőként mi segít Önnek abban, hogy motiválni tudja a munkatársait egy ilyen nagyon küzdelmes, stresszes hivatásban?

W.N.: – Van három gyermekem, és mindháromnak különböző elképzelései, álmai, tervei vannak. Én mind a háromtól ugyanazt várom el, ugyanazon szabályrendszer mentén. Ha ezt itt, a klinikán is meg tudom valósítani, ha a kollégáim elfogadják az itteni rendet, és betartják a szabályokat, a napi rutin munkát teljesítik, akkor mindannyiuknak lehetnek kívánságaik, álmak és terveik. Nem volt még olyan kérésük a kollégáimnak, amit ne teljesítettünk volna. Ráadásul elképzeléseik megegyeznek a mi elgondolásainkkal is, hisz csak úgy tudunk fejlődni, ha sok specialistánk van, ehhez pedig folyamatosan menni és tanulni kell.

– Vezetői szemléletük kialakításában volt mintájuk?

W.N.: – Visszamennek a gyökerekhez, abba a kis megyei kórházba, ahol elkezdtem dolgozni. *Hulin István* volt az első főnököm, aki azon igyekezett, hogy mindenki megkapja a megfelelő képzést, a megfelelő tudást, így ha mély vízbe dobták, tudta, hogyan ússzon

ki belőle. Soha nem volt olyan szintű számonkérés, ami bárkinek rosszul esett volna. Ez a vezetési stílus számomra nagyon szimpatikus volt. Itt, Pécsen, kétféle vezetési modellel találkoztam: az egyik *Nyárády* professzoré volt, aki egy régi, konzervatív iskolát vitt, a másik pedig *Vámhidy* tanár úré, aki egy megengedőbb, liberálisabb szemléletű vezető volt. Számomra az a cél, hogy megtaláljam ezen két modell közt a középútat. A szakmában igyekszem keménynek lenni, míg a lehetőségek, a kollégáim előrelépésének tekintetében liberálisnak.

N.I.: – Nekem két fontos tanítóm volt: egyikük *Gecser* főorvos, akitől a sebészetet tanultam, a másikuk *Nyárády* professzor, akitől a traumatológiát, a kézsebészetet és leginkább egyfajta traumatológiai szemléletet. Ők mindketten nagyon kemények voltak, a szakmát tartották elsőrendűnek, és én is azt vallom, hogy a gyors döntések közepette nincs helye vitának. A keménység és határozottság mellett – *Wiegand* doktossal egyetértésben – fontosnak tartom azt is, hogy megmutassuk kedves vezetői arcunkat is, hisz motiválnunk kell az embereinket, és törődni velük, mert akkor érzik azt, hogy jó itt dolgozni. Nem melleleg maradásra is csak így bírhatjuk őket.

– Hogyan oszlik meg a munka kettejük közt?

W.N.: – Érdekes ez a kapcsolat, hisz még emlékszem, amikor *Naumov* főorvos volt a B osztály vezetője, én pedig alatta végeztem a munkámat, és rengeteget tanultam tőle. (*mosolyog – a szerk.*)

Azt gondolom, két részre kell bontanunk a tevékenységünket: a szakmai részre, és a humán területre. Szakmai ügyekben közösen döntünk, van olyan, amiben ő, és van, amiben én. Sosem vallottam, hogy egy vezetőnek mindent kell tudnia. Ami *Naumov* doktor rutinjához, lelkivilágához közelebb áll, abban ő mondja ki a végső szót, és ebben én maximálisan mellette állok. A humán terület kevésbé megosztható, ott fontos a közös irány, de ahhoz támogatókat is kell szerezni.

– Sokat vitáznak? Mégiscsak különböző embertípusok Önök...

W.N.: – Nem sokat, de néha azért összekülönbözünk, ajtócsapkodásig azonban még soha nem fajultak el a nézeteltéréseink. Ez olyasmi – és lehet, hogy közhelyesnek hangzik – mint a házasság. Meg kell beszélni a dolgokat, és ha nemcsak érzelmi, de szakmai érvek is vannak egy-egy vitás kérdés mögött, akkor a végén biztos, hogy jó döntés születik.

– Tévedek, ha azt gondolom, hogy *Naumov* főorvos a nyakasabb?

W.N.: – Nem téved, valóban ő. (*mindketten nevetnek – a szerk.*) De ez így van jól, mert nagyon jó kontrollt jelent nekem.

– Nem furcsa ebben a fordított szereposztásban dolgozniuk?

W.N.: – Az elején az volt, de amikor *Vámhidy* tanár úr sajnálatos módon elhunyt, leültünk, és megbeszéltük a további elképzeléseinket. Azóta is ezen gondolatok mentén, partneri kapcsolatban

Dr. Naumov István

Dr. Wiegand Norbert

dolgozunk, és ha ez ilyen szerencsésen alakul a jövőben is, akkor elégedettek lehetünk. A vezetés lényege a dinamikában rejlik, ha ez elvész, akkor nem visz előre.

N.I.: – Mi ma már barátok is vagyunk, nemcsak vezetők és kollégák, és egyáltalán nem irigylem Wiegand doktort az igazgatói székben, hisz látom, mivel jár első embernek lenni. Persze vannak olyanok, akik nehezen viselik, ha egy fiatalabb

kerül föléjük, de én nem tartozom közéjük. Már csak azért sem, mert nem pályáztam ilyen babérokra. A „Pécsi Traumatológia” nevű zászlót Wiegand doktornak kell vinni és lobogtatni, annak minden előnyével és nehézségével, mi pedig próbáljuk őt ebben minden módon segíteni. Nagyobb konfliktusra egyébként mindössze egyre emlékszem, ami azért 15 évente megengedhető, azt hiszem. A csapat is elfogadta őt vezetőként, még az idősebb korszak is, és mindenki segítően áll hozzá, még akkor is, ha néha négyesgöletes a kereke a közösen húzott szekérnek.

– Mennyi időt tudnak a műtőben tölteni?

W.N.: – Ez kényes kérdés, én sajnos kevesebbet, mint az igazgatást megelőző időszakban. A betegek is úgy vélekednek, hogy nem jó az első emberhez menni, mert sosincs rájuk elég idő, és ebben van is igazság. Olyat keresnek, aki jobban ráér, de én azért mindennek ellenére azon vagyok, hogy megtartsam a betegkörömet, hisz gyakorlat nélkül nem sebész a sebész. A főorvos úr pedig abban a szerencsés helyzetben van, hogy vannak olyan specialitásai – ilyenek a medencegyűrű és az acetabulum rekonstrukciói –, amelyekhez országos szinten is kevesen értenek. A megyén kívülről is sokan jönnek hozzá, és sok a rekonstrukciós sebészeti munkája is. Ő lényegesen nem dolgozik kevesebbet. Több órás beavatkozások ezek, amik nyilván farsztóbbak is, mint a több, apró műtét.

– Ez ma a fejlett világ trendje, hogy specializálódni kell?

W.N.: – Igen. A fejletlen világban kevés az orvos – elég csak Törökország konfliktusos területeire gondolnunk – oda toborozták jelenleg a sebészeket, akiknek hasat, mellkason löttet, vagy nyílt töröttet egyaránt operálniuk kell. A cél, hogy a sebész alapjaiban mindenhez értsen, életet, végtagokat mentsen. A fejlett világ szerencsére nem erről szól. Ma már minden sebészeti szakma részterületekre bomlik szét, a betegek lehető legjobb ellátásának reményében. Mi a klinikán belül is elküldjük egymáshoz a betegeket, és ez nem szégyen, sőt, a betegeknek ez a legjobb megoldás. Azt szokták mondani, hogy egy sebész, ha egy típusú műtétből harmincat nem csinál meg egy évben, akkor abból a típusból inkább ne csináljon egyet sem.

– Évekkel ezelőtt azt mondták, hogy Pécs a kézsebészet Mekkája, az egy négyzetméterre eső kézsebészből itt volt a legtöbb. Ez ma is így van?

W.N.: – Szerencsére igen, most is kilencen vannak a klinikán. Ez már csak azért is fontos, mert egyre több a kézsérült, illetve

az olyan ember, aki a kéz degeneratív betegségeiben szenved. Ahhoz, hogy sikeres beavatkozásokat hajtsunk végre rajtuk, világot járt, széles szakértelemmel bíró orvosokra van szükség.

– Mi az oka annak, hogy nő ezeknek a típusú betegségeknek a száma?

W.N.: – Régebben a háztartásokban bekövetkezett nagyobb mérvű baleseteknek a száma volt magas, mivel az emberek nagyobb gépekkel dolgoztak. Ma már a kisebb gépek vették át a főszerepet, épp ezért több a kisebb baleset is. Szinte napi rendszerességgel találkozunk az ilyesfajta tevékenységből eredő kézsérültekkel.

– Minden rendelkezésre áll jelenleg a klinikán ahhoz, hogy sikeresen elvégezzék a különböző műtéteket – implantátumokban, anyagi eszközökben, műszerezettségben, módszerek tekintetében?

W.N.: – Igen. A 90-es évek közepétől van egy trend a klinikán, aminek eredményeként minden új módszert kipróbálunk, és ami arra érdemes, be is vezetjük. Ha be kell szereznünk valamit, beszerezzük, még ha kis késéssel is, legalábbis az európai vezető klinikákhoz képest. Az artroszkópos eszközöktől a mikrosebészeti eszközökig, az ízületi protézisek legfejlettebb változataig minden megtalálható nálunk. Ezek finanszírozása már más kérdés, és sokkal inkább a Klinikai Központoz tartozik. Mi vagyunk az egyik legnagyobb veszteséget termelő klinika az egyetemen, de mind a főigazgató, mind pedig a dékán úgy áll a traumatológiához, hogy ne kelljen spórolnunk, sőt, a legjobb anyagokat, eszközöket használhassuk. Az alulfinanszírozás központi alulfinanszírozás, ily módon mi csak veszteségesek lehetünk.

N.I.: – Az akut esetek ellátására valóban minden rendelkezésünkre áll, a specialitásokhoz pedig programozottan adjuk le a rendeléseinket. Csípőtáji töröttel – ha nagyon rossz az ügyelet –, van hogy naponta hattal, sőt, nyolccal is találkozunk, őket igyekszünk minél előbb ellátni. Ehhez minden eszköznek helyben kell lennie, hisz nem mondhatjuk négy ember ellátása után azt, hogy a többire már nincs elég szeg, csavar, vagy épp protézis. Sok olyan dolog került a klinikára az elmúlt egy-két évben, ami az ellátási színvonal emelkedéséhez járult hozzá, növelte a betegek komfortérzetét, és nagyban elősegítette a gyógyulásukat. A várólisták csökkentése érdekében, kormányzati támogatás révén, egyre több protézis beültetést tudunk idejében végrehajtani, sőt, az azok keltette szövődeményeket is el tudjuk itt látni – ez egyébként egy mások által kevésbé szeretett terület. Az utóbbi két év hatalmas előrelépése, hogy ezeket az eseteket is fel tudjuk vállalni, ma már több megyéből is érkeznek hozzánk betegek, és az ezekhez szükséges korszerű eszközök is a rendelkezésünkre állnak.

– Mennyit járnak külföldre, szakmai tanulmányútra?

N.I.: – Régebben többet jártunk, most kevesebb módunk van rá, hisz valamelyikünknek mindig jelen kell lennie a klinikán. Ez azért nem nagy baj, mert a szakmánkon keresztül a világ számos részére eljuthattunk már, most a fiatalokon a sor.

– Kutatásra mennyi idejük jut?

W.N.: – A leterheltség miatt ez nehéz téma. A klinikán hat kolléga vesz részt egyéni felkészülésként a PhD-képzésben, közülük négynek a témavezetője is vagyok. Néhány hónapon belül várható az első védés, majd fél év múlva még egy. Egy év múlva egy rehabilitáció is lesz, amihez ugyancsak sok közöm van, majd még két PhD. Erre azért is büszke vagyok, mert az elmúlt tíz év alatt összesen keletkezett annyi tudományos minősítés a klinikán, mint amennyi a következő egy-két évben fog. Témáink mindig vannak, szerencsére segítséget is kapunk alap kutatási in-

tézetektől, a Biofizikai Intézettől, az Anatómiaitól, a Mikrobiológjaitól, vagy az Élettani Intézettől, és velük együttműködésben mindig igyekszünk új területek után is nézni. A fiatalok közt is akad néhány, akiket érdekel a kutatás, ám mind a harminc embe-remtől álságos lenne elvárni, hogy hasonlóan tegyenek. Minden-estre aki szeretne, annak minden lehetőséget megadunk, és tá-mogatjuk is az elképzeléseit. Jelenleg két kiemelt kutatási terüle-tünk van: az egyik egy sportsebészeti vonal, a sportsérülések ana-tómiája, azok biomechanikai háttere, és van egy szeptikus vonal is, a szeptikus sebgyógyulás molekuláris alapjainak, mikrobioló-gjai hátterének, a regenerálódó szövetek kollagén struktúráinak a vizsgálata. Utóbbi területtel a világban is kevesen foglalkoznak. Mindkét kutatásban benne vagyok, egyrészt a tapasztalataimmal – negyven fölötti a publikációim száma – másrészt a kapcsolata-immal.

– **Az oktatásban mindketten rendszeresen jelen vannak?**

W.N.: – Igen, tantermi előadásokat tartunk az angol és a ma-gyar évfolyamnak, sőt egy kollégánk bevonásával a német évfolyamnak is. Ezeket nekünk, vezetőknak kell felvállalnunk, hisz amire a medikusok vágnak, az a tapasztalat, és a rutin. A hagyomán-yoktól kissé eltérően azért mindig bedobunk egy-egy fiatal-t is előadást tartani, hogy kipróbálja magát, és el tudja dönteni, szeretné-e ezt majd a későbbiekben is csinálni. A gyakorlatokat már a fiatal szakorvosok vezetik, minden csoportra két gyakor-latvezető is jut.

– **Hogyan lettek traumatológusok?**

W.N.: – Eredetileg építészmérnök szerettem volna lenni, és talán a két hivatás nem is esik olyan messze egymástól, hisz mindkettő alkotó, reparáló, építő tevékenység. Két atyai jóbará-tomnak köszönhetem azt, hogy az orvosi pálya felé orientálódtam, mindketten traumatológusok voltak. Egyikük az akkori Honvéd Kórház vezetője, *Szabó Ferenc* főorvos, másikuk pedig *Pelényi Attila* gyermeksebész főorvos. Mindketten édesapám ba-rátai voltak, én pedig bejártam hozzájuk kíváncsiskodni. Az ér-deklődésből aztán szerelem lett, és harmadikos gimnazistaként már tudtam, hogy baleseti sebész leszek. Nem kissé leptem meg a szüleimet, amikor a felvételit nem a Műszaki Egyetemre adtam be. A családban egyébként nem volt orvos, elődeim közgaz-dászok és tanárok voltak.

N.I.: – Én a gyerekkori tűzoltós és katonás vágyálmok után a régészet iránt vonzódtam. Főleg azért, mert rájöttem, hogy a csa-ládban népszerű tanári és jogász pályák közül egyik sem ne-kem való. Aztán jött a véletlen, szintén egy családi barát jóvoltá-ból, akihez kimentem a pécsbányatelepi kórházba megnézni egy műtétet. Nagyon megtetszett, amit ott láttam, és aztán érleltem magamban a döntést, hogy orvos legyek. Jogász családtagjaim csodálkoztak ugyan, de aztán beletörődtek és támogattak. Nem is tudnám másutt elképzelni magam, talán még a műszaki pályán, de az annak idején nem merült fel.

W.N.: – A baleseti sebészet sava-borsa a gyorsaság, és az azonnali döntéshozatal, és ez nagyon vonzónak tűnt. Bár általá-nos sebészként kezdtem én is a munkát, nem akartam tumorokat operálni, és itt azért mégis egészséges, csak épp sérült emberek-ről van szó, akiket újra talpra lehet állítani. Egy fiatal sérültet visszahozni az életbe nagy kihívás, egyben nagyon szép feladat.

– **Azért a szövődményes esetek az Önök szakterületén is sok rizikóval járnak...**

W.N.: – Ez így van, nagyon nagy a kockázat, de azért mi sze-retjük is a kihívásokat. Hadd büszkélkedjek: a térségben nekünk van a legjobbban működő szeptikus osztályunk, ahol nem kell spórolnunk, még ha egy emberélet sokszor 8-10 millió forintba

kerül is – bár az élet értékét nyilván nem lehet forintokban mér-ni. Szerencsére egy fiatal, nagyon agilis vezetője van ennek az osztálynak, *Patczai* doktor, aki minden tőle telhetőt megtesz a betegekért. Úgy gondolom, hogy az ilyen jellegű feladatokat mindenképp egy klinikának kell felvállalnia, hisz a beteg utolsó reménye is bennünk van. Meg is mondják a betegeink, hogy ha már itt sem tudnak nekik segíteni, akkor hova menjenek? Mi pe-dig igyekszünk méltó módon válaszolni a kihívásokra.

N.I.: – Ahhoz, hogy a szeptikus sebészetben valaki jártas le-gyen, nem elég a traumatológiát ismernie. Ha tovaterjed a fertő-zés, akkor szükségeltetnek mikrosebészeti és általános sebészeti megoldások is, tehát széles látókört igényel ez a terület. Kevés az ehhez értő szakember, de szerencsére nálunk még vannak ilye-nek. A fiatalok képzésébe is be kell ezt a tudást építeni.

– **Nagyon szimpatikus a szobája, már csak azért is, mert lá-tok itt egy régi rádiót, de akad mellette más múltbéli emlék is.**

W.N.: – Igen, itt van a falon az Öreg cigány is, egy 150 éves festmény. Úgy gondolom, hogy az, aki a tradíciókat nem ápolja, nem viszi tovább, az az újat is nehezebben fogadja be. Nálam a régi és az új párban járnak, vannak itt a szakmának is jelképei, de megjelenik a hobbim is, ahogyan a gyermekeim fotója és az ország címere is fellelhetők a szobámban.

– **Kis motorokból is sorakozik jó néhány a polcon. Egy baleseti sebész hogyan szerethet motorozni?**

W.N.: – Ezt többen is megkérdezik tőlem, ám én inkább azt nem értem, miért nem motorozik minden egyes baleseti sebész? (*mosolyog – a szerk.*) A motorozás olyan, akár a hivatásom, gyors, rizikós, művelése közben sok adrenalin termelődik, és na-gyon oda kell figyelni közben.

– **Ha pedig pihenni vágyik, elmegy az erdőbe és vadá-szik?**

W.N.: – Fönt a polcon van egy számomra fontos könyv, amit *Mess* professzortól kaptam, aki szignálta is nekem. Ő vadászat közben sérült meg, 90 évesen, combnyaktörést szenvedett, meg-operáltam, és azt kérdezte tőlem, hogy mikor mehet újra vadász-ni. Azt válaszoltam, hogy akkor, ha a saját lábán, bot nélkül be-sétál, ami hat héttel később meg is történt. A vadászat tehát nem összeférhetetlen a munkánkkal, sőt egy-egy stresszes időszak után nincs annál jobb, mint kimenni az erdőbe, figyelni a termé-szetre, a zajokra, az állatokra. Ez a csendes magány a lényege az én vadászatomnak.

– **Van elég ideje mindkét hobbijára?**

W.N.: – Az erdőjárásra több időm van, mint a motorozásra. Utóbbira főleg nyáron van mód, amikor is a párommal közös programként felpattanunk a járgányra, és kettesben csavargunk szerteszét az országban.

– **A Főorvos Úr szobája merre van?**

N.I.: – Négy szobával arrébb, de az funkcionális szoba, em-lékek és hobbi nélkül. Komputer van benne, papírhalmaz, listák. A hobbim otthon van, gyerekkorom óta modellezéssel foglalko-zom, ha kedvem és időm van. A feleségem is orvos, a fiam ellen-ben nem akart minket követni a stresszes hivatásban, inkább in-formatikus lett, most épp Ausztriában dolgozik, és a bécsi egye-temen kutat. Én nem motorozom, sokkal inkább a gyors autókat szeretem, amik legalább olyan veszélyesek, mint a motorok.

Schweier Rita

Fotó: Kalmár Lajos

Egészségnapok az Orvostudományi Kar szervezésében

Karunk a beiskolázási kampány erősítése érdekében a középiskolás partnerintézményeink számára lehetőséget biztosít egészségnapok, szakmai előadások megszervezésére ezzel is segítve a középiskolás oktatók munkáját. Az egészségnapokat a Felvételi és Hallgatói Szolgáltató Iroda koordinálja, és a lebonyolításban, megvalósításban jelentős szerep hárul a Magyar Orvostanhallgatók helyi szervezetére, akik lelkes, segítőkész közreműködése nélkül ezek az események nem valósulhatnának meg.

Az idei év márciusában a Janus Pannonius Gimnázium teljes tízedik évfolyama, mintegy 120 fő látogatott el hozzánk. Az egészségnap ez esetben három részből épült fel: a hallgatók az aulában különböző prevenciók foglalkozásokon (higiénia, szexuális felvilágosítás, dohányzás káros hatásai, helyes táplálkozás) vettek részt, majd csoportokra bontva bemutató előadásra a MediSkills Lab-ba látogattak el, illetve előzetes regisztráció után szakemberek által biztosított pályaelemzési és grafológiai tanácsadáson vehettek részt.

„Iskolánk több osztálya is megtekintette a PTE, ÁOK új gyakorlólaborját. Hatalmas fejlesztéseknek és nagy munkának az eredménye, hogy Pécsen létrejöhett egy ilyen nagyszerű komplexum, ami azt a célt szolgálja, hogy az orvostanhallgatók vagy rezidens orvosok úgy kerülhessenek be a közegészségügybe, hogy komoly tapasztalatokkal rendelkeznek. A Janus Gimnáziumban a tízedik évfolyamon sok tanuló készül orvosi pályára. Több orvostanhallgatót is megkérdeztünk arról, miként segíti a felkészülésüket az új labor. A termekben elhelyezett bábucon a rutin beavatkozásoktól kezdve az összetett problémás esetekig mindent begyakorolhatnak a hallgatók. Osztályunk kipróbálhatta többek között az ultrahangot, és betekintést nyerhettünk az itt folyó vizsgálatokba. Az előadók bemutatnak néhány új eszközt, amelyek most már a rendelkezésükre állnak. Nagy sikert aratott az évfolyamon az itt tett látogatás, újraélesztést és szív-masszázst is gyakorolhattuk. Ha a való életben találkozunk majd életveszéllyel járó helyzetekkel, tudni fogjuk, hogy mi a teendő. A labor nagyon modern és jól felszerelt, így minden jövő orvos kedvére gyakorolhat, nem kell félnie attól, hogy a labor betege „elhalálozik”. Hatalmas élmény volt ott lenni és látni, hogy a jövő betegeit felkészült orvosok látják majd el.”

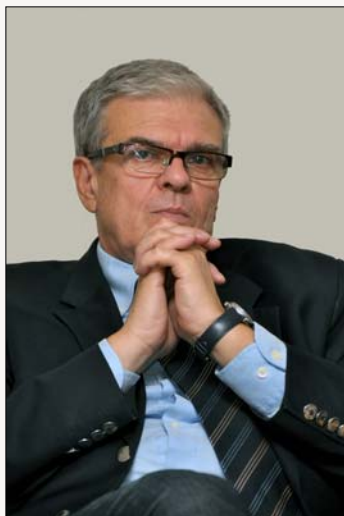
Dér Dániel, Janus Pannonius Gimnázium, 10. D. osztály.

*Dr. Duga Zsófia irodavezető
Felvételi és Hallgatói Szolgáltató Iroda
Fotó: Verébi Dávid*

Állami kitüntetést kapott karunk három professzora

Áder János, Magyarország köztársasági elnöke megbízásából Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere, a haza érdekeinek előmozdításában és az egyetemes emberi értékek gyarapításában végzett tevékenysége elismeréseként a **Magyar Érdemrend Tisztikereszt polgári tagozat** kitüntetést adta át

Dr. Ertl Tibor

Dr. Kollár Lajos

Dr. Molnár Dénes

Dr. Ertl Tibor professzornak, az MTA doktorának, a

Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar, Klinikai Központ, Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika egyetemi tanárának, gyermekgyógyász és neonatológus szakorvosnak,

Dr. Kollár Lajos professzornak, a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar, Klinikai Központ, Érsebészeti Klinika egyetemi tanárának, a Pécsi Tudományegyetem, Klinikai Központ volt főigazgatójának, és

Dr. Molnár Dénes professzornak, az MTA doktora, a Pécsi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar, Klinikai Központ, Gyermekgyógyászati Klinika egyetemi tanárának, volt igazgatójának.

Az elismerésekhez őszintén gratulálunk!

Az állami kitüntetés átadására nemzeti ünnepünk alkalmából került sor 2016. március 11-én a Pesti Vigadóban.

Az ünnepségen Balog Zoltán a kitüntetettekhez szólva elmondta: „Munkájukkal nemcsak önmaguk szűk körében nyitnak távlatokat és építik fel azokat, hanem egy seregnyi polgártársunknak, köztük egy seregnyi fiatalnak is.” A kitüntetettek hitet, tudást, bizalmat adnak, akadályokat hátrítanak el, óvják a kultúrát, gazdagítják a tudományt, közösséget építenek, emberi kapcsolatok létrejöttében segédkeznek, kérdések és válaszok megszületésében szorgoskodnak. Mindaz, amit tesznek, egyszerre építi az egyéneket, a közösségeket és rajtuk keresztül az egész nemzetet – hangsúlyozta a tárca vezetője.

A miniszter Márai Sándort idézve megjegyezte: „Az igazán fontos dolgok az életben legtöbbször nem hóstettek, hanem türelemjátékok.” A kitüntetések mögött sokszor egy élet munkájával létrehozott, ha kell, elhordozott és összerakott türelemjátékok állnak. Ehhez egyszerre van szükség bátorságra, elkötelezettségre, kitartásra és hitre – tette hozzá.

Forrás: www.aok.pte.hu

Fotó: Mánfai György

Magyar Felsőoktatásért Emlékplakettet vehetett át Sánticsné dr. Pintér Erika egyetemi tanár

A Pécsi Tudományegyetem 2016. március 18-án tartotta díszdoktoravató ünnepi szenátusi ülését, amelyen habilitált doktori oklevelek átadására is sor került.

Az ülés elején dr. Bódis József, a Pécsi Tudományegyetem rektora köszöntötte a megjelent díszvendégeket, az avatandó díszdoktorokat valamint a város és az egyetem képviselőit.

Magyarország emberi erőforrások minisztere, Balog Zoltán a Magyar Felsőoktatásért Emlékplakett kitüntetést adományozta egyetemünk oktatójának, **Sánticsné dr. Pintér Erika egyetemi tanárnak**, a Pécsi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet vezetőjének.

Az elismeréshez őszintén gratulálunk!

Tillai Aurél – Kossuth-díj

Vörös József – Széchenyi-díj

*Fusz György – Magyar Érdemrend
Lovagkereszt Polgári Tagozat*

További kitüntetettjeink – PTE
Fotó: Mánfai György

Nagy Imre – Tüke díj

Ádám Antal – Tüke díj

*Takáts József
Artisjus Irodalmi Díj*

*Hübner Máttyás
Brauer Marcell-díj*

Dr. Bennet Omalu, patológus, igazságügyi orvosszakértő látogatást tett intézetünkben is

2016. április elsején – a dékáni vezetés meghívásának eleget téve – karunkra látogatott *dr. Bennet Omalu*, patológus, igazságügyi orvosszakértő (University of California, USA).

Ő írta le elsőként az amerikai futballisták idült traumás encephalopathiáját (CTE). Dr. Omalu motivációs beszédet tartott a Romhányi György Aulában „Dream the Dream Bigger – How to conquer personal weaknesses by never losing sight of your goals and true potential” címmel.

Dr. Fincsur András
Patológiai Intézet

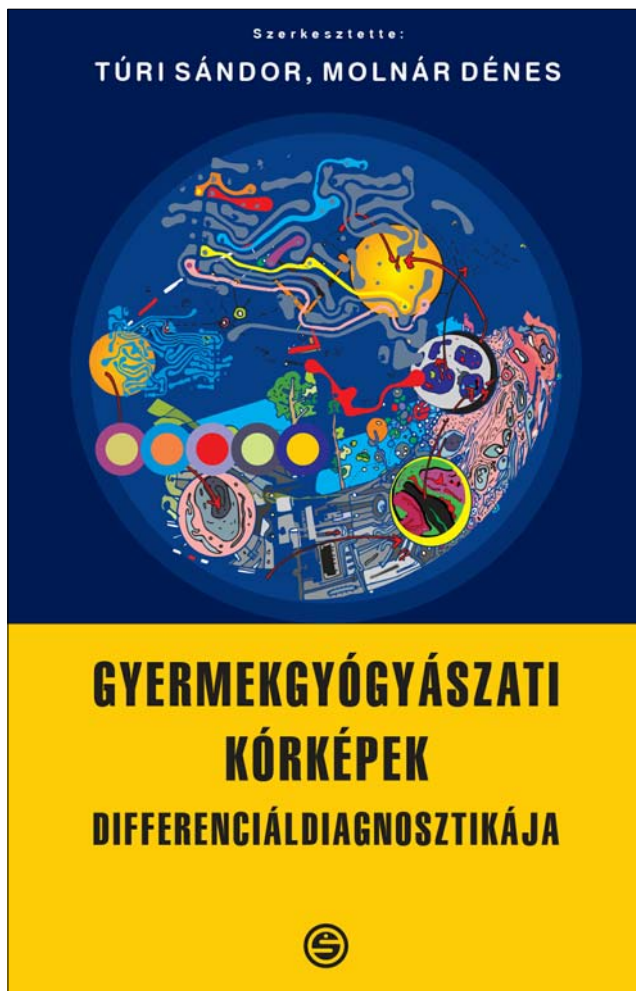
The Prosper Ménière Society 17. Nemzetközi Szimpóziuma Ausztriában

Az otoneurológiában az elmúlt években mind a vizsgáló módszerek, mind a terápiás lehetőségek terén számos új módszer került bevezetésre. Ezek ismerete és a gyakorlatban történő alkalmazása a vestibularis rendszerrel kapcsolatos legújabb kutatási eredmények megismerése rendkívül fontos az otoneurológiai betegellátásban szerepet játszó fül-orr-gégszék számára. Az 1980-ban megalakult, jelenleg Arkansas székhelyű Prosper Ménière Society immár 17. alkalommal szervezte meg a belfül kutatásával és sebészetével foglalkozó szimpóziumát 2016. március 12-19. között. Az első pár évben az Amerikai Egyesült Államokban megrendezésre kerülő konferenciának már évek óta az ausztriai Zell im Zillertalban elhelyezkedő Hotel Theresa ad otthont. Huszonkét országból 60 résztvevő érkezett a konferenciára, több mint 50 előadást hallhattunk és rengeteg témát beszélhettünk át részletesen a világ minden tájáról érkező kollégákkal. A két évente megrendezésre kerülő rendezvényen minden alkalommal díjat ítélnak egy, a belfül kutatásában kiemelkedő szerepet játszó személynek, melyet ebben az évben a Sydneyben élő lan Curthoys professzor kapott. A barátságos hangvétellő díjkiosztón Curthoys professzor munkatársainak előadásából rövid betekintést nyerhettünk munkásságába, családi életébe, képeket láthattunk kutatólaboratóriumáról is, valamint videó üzenetet láthattunk a magyar származású, szintén Sydneyben munkálkodó Halmágyi professzortól. A G. M. Halmágyi és lan Curthoys által bevezetett fej-impulzusteszt

(Halmágyi –teszt) és az objektív vizsgálatra alkalmas szemüveg kifejlesztése áttörést jelentett a perifériás vestibularis léziók diagnosztikájának terén. A rendezvényen személyesen Curthoys professzortól és a fejlesztésben szerepet játszó kollégáitól ismerhettük meg a szemüveg precíz használatának módját, a rosszul elvégzett vizsgálat csapdáit. Az előadások mellett az egyhetes konferencián bőven nyílt alkalmunk nemzetközi kapcsolatok kialakítására is.

Dr. Harmat Kinga

Új gyermekgyógyászati könyv jelent meg Turi Sándor és Molnár Dénes szerkesztésében

A PTE, KK, Gyermekgyógyászati Klinika számos munkatársa írt fejezeteket a könyvben: *Erhardt Éva, Hollódy Katalin, Pankáné Kozári Adrienne, Molnár Dénes, Nyúl Zoltán, Vajda Péter.*

A *Gyermekegyógyászati kórképek differenciáldiagnosztikája* elsősorban gyermekgyógyász szakorvosoknak készült, azonban segít a szakvizsgára való felkészülésben, és hasznos a végzős orvostanhallgatóknak is. A könyv nemzetközi téren is ritkaság. Nem pótolja a használatban lévő gyermekgyógyászati tankönyveket, a csecsemő- és gyermekgyógyászati szakvizsgát és számos egyéb klinikai társtudomány ismereteit, hanem azokat kiegészíti. A könyv a meglévő, felismert tünetek, a tünetekbéli különbségek alapján rávezet a lehetséges diagnózisokra. A klinikai gyakorlatot segítő kötet sok neves specialista tapasztalatát összegzi.

Közlemény

A PTE, KK, I. sz. Belgyógyászati Klinika hallgatói jogviszonyban lévő orvostanhallgatókat fogad ápolói és segédápolói állásra, közalkalmazotti jogviszonyban, 2016. május 1-től szeptember 30-ig.

Bővebb felvilágosítás: Tarjányi Lászlóné,
e-mail: tarjanyi.laszlone@pte.hu

VIII. Nemzetközi, XV. Országos Interdiszciplináris Grastyán Konferencia

A PTE Grastyán Endre Szakkollégium idén 18 éves. 1998-ban alakult *Lénárd László* professzor és az akkori rektor, *Tóth József* professzor kezdeményezésére. Összegyetemi, az egyetem valamennyi karát átfogja, jelenleg 25 ÁOK-os tagja van.

A szakkollégium tagjai 2016. március 8-9-én immár 15. alkalommal rendezték meg nemzetközi és országos konferenciájukat, melyet határon túli egyetemek, több budapesti felsőoktatási intézmény, szegedi, debreceni, egri és kecskeméti előadók is megtiszteltek a részvételükkel. Az előadók egyharmada doktorandusz volt. A vezető elnökök fokozattal rendelkező, elismert szakemberek a PTE-ről és budapesti vagy vidéki egyetemekről. A konferencia interdiszciplináris jellegéhez híven részben vagy teljesen vegyes szekciókat szerveztünk. A graduális hallgatók és a doktoranduszok majd minden esetben külön mérték össze szakmai tudásukat. Minden szekcióban kiosztottuk a legjobb előadások díját. Az ÁOK-ról *Vass Réka Anna* (témavezetője: *dr. Tamás Andrea*, egyetemi docens), *Gaszler Péter* (témavezetője: *dr. Bugyi Beáta*, egyetemi adjunktus, *Leipoldné Vig Andrea* egyetemi tanársegéd) és *Csernela Zsófia* (témavezetője: *dr. Balaskó Márta*, egyetemi docens, *dr. Tenk Judit*, egyetemi tanársegéd) nyertek díjat, melyek átadására ünnepélyes keretek között kerül majd sor.

A konferencia megnyitója hagyományainkhoz híven az Élettani Intézet előcsarnokában volt, ahol *Karádi Zoltán* intézetigazgató professzor és a szakkollégium vezető tanárai, *Rab Virág* és *Péczely László*, egyetemi adjunktusok tartottak rövid beszédet majd megkoszorúzták az intézet három, legendás professzorának emléktábláját.

A megnyitón elhangzott gondolatok közül csak egyet szeretnék kiemelni, azt, amelyik Grastyán Endre szellemi örökségének meghatározó eleme, s a kollégium életének és programjainak így a konferenciánknak is egyik legfontosabb szervezőelve volt: ez az interdiszciplinaritás. Manapság nagyon gyakran találkozunk ezzel a kifejezéssel indokolatlanul is, ami egyfajta értékvesztést eredményez. Ezért fontos, hogy legyen egy olyan hely, ahol az interdiszciplinaritás nem csupán egy rendezvény erejéig valósul meg, hanem az abban való szocializációra is lehetőséget nyújt. Egy hely, ahol orvos és történész, pszichológus és nyelvész egy közösség részeként a grastyáni hagyományra építve a tudományos problémákhoz holisztikus szemlélettel közelít, s ahol különböző területeken tevékenykedők ismerik és elismerik egymás munkáját. Ennek a generációnak lehet esélye arra, amit Grastyán Endre megálmodott több mint 40 évvel ezelőtt, hogy sikerül megszüntetni a tudományterületek között tátongó szakadékot.

Rab Virág szakkollégiumi vezetőtanár

Dr. Burián András és dr. Piski Zsolt 2016. március 8-9-én a németországi Halle egyetemének Sebészeti Klinikáján a Medtronic cég által életre hívott „Medical Education” előadásorozat keretein belül az „International Intraoperative Neuromonitoring in Thyroid Surgery” elnevezésű rendezvényen vettek részt. Ezzel lehetőségük nyílt az intézetünk műszerparkját a közel-múlt óta gazdagító Medtronic NIM neuromonitor speciális, pajzsmirigysebészeti alkalmazásának részletes megismerésére.

Egyedülálló fülsebészeti beavatkozás a pécsi Fül-orr-gégészeti klinikán Uj reményt ad az eddig a senki földjén lévő halláskárosultaknak az új eljárás

Az egész közép-európai régióban egyedülálló műtétet hajtottak végre a PTE Fül-orr-gégészeti klinikáján, amellyel egy olyan betegcsoport, az előrehaladott otoszklerózisban szenvedők hallásproblémáin lehet segíteni, akikkel eddig nem tudott mit kezdeni az orvostudomány. Dr. Gerlinger Imre igazgató tervei szerint az első beavatkozást újabbak sora követi.

„Ez egy csodagép” – lelkesedik a műtéten Magyarországon elsőként áteső Horváth Imre, akit telefonon érünk utol. Utóbbi körülmény azért fontos, mert néhány hónappal ezelőtt esélyünk se lett volna vele ily módon kommunikálni: a több évtizede hallókészülékkel élő férfi nem tudott telefonon beszélni, és fokozatosan romló halláskárosodása odáig jutott, hogy szinte teljesen izolálódott a külvilágtól. Horváth úr egész életét végigkísérték a hallásproblémák, amelyeken az utolsó években már a hallókészülék sem segített, így nem csoda, hogy most úgy érzi, mintha újjászületett volna.

Nem csak számára forradalmi azonban a PTE Fül-orr-gégészeti klinikáján végrehajtott beavatkozás, hanem az egészségügy egésze szempontjából. És nem csak magyar viszonylatban: ilyen műtétet Európában eddig mindössze öt országban hajtottak végre. A műtétet levezető dr. Gerlinger Imrénél egészen Brüsszelig kellett utaznia, hogy el-sajátíthassa a szükséges tudást. Az eljárást kidolgozó orvosgárda Hannoverben található, és az eddig összesen mintegy 70 hasonló műtét tül-nyomó részét is itt végezték el. A többször megtett 1200 kilométeres út és a hosszas gyakorlás azonban bőven megérte a professzor szerint.

„A műtét a legbelső elmerevedett hallócsontot, a cserére szoruló kengyelt érinti” – magyarázza a fül-orr-gégész professzor. Az itt elhelyezett kengyelprotézist egy műüllőre helyezik a középfülben – mindez egy meglehetősen bonyolult és kényes eljárás. Ezután a beteg fejére kerül egy beszédprocesszor, amely elektronikus jellé alakítja a beszédhangot, amely ezután eljut a koponyacsontba beépített vevőegységhez. A vevő az elektromos jeleket mozgási energiává alakítja, majd a műüllőhöz rögzített kengyelprotézis révén mozgásba hozza a belső fül folyadéktartalmát, és a hangérzet végül így tudatosul az agykéregben.

„A beépített szerkezet a középfül implantátumok családjába tartozik” – mondja Gerlinger Imre.

Az eljárás teljesen új a már bejáratott, csigába ültetett implantátumokhoz képest, és ez azt is jelenti, hogy egy olyan betegcsoport számára jelent esélyt, akiken korábban nem tudott segíteni az orvostudo-

mány. Mindez az előrehaladott otoszklerózisban szenvedő betegeket jelenti. Ez a titokzatos betegség a belsőfül csontos tokját támadja meg, és a betegség előrehaladtával a kengyel elmerevedése miatt folyamatosan csökken a fül hangvezető képessége, míg a folyamat további előrehaladtával egyszerre van jelen a hallóideg károsodása és a hangvezetés súlyosan csökkent mivolta. A hagyományos műtéti megoldások ezekben az esetekben nem működnek, és itt jön a képbe a DACS, azaz a direkt akusztikus cochlearis stimuláció.

Horváth Imre a betegség előrehaladott állapotában szenvedett, hiába használt hallókészüléket, a beszédértése már nulla volt, nemhogy a telefonálás, de a hétköznapi társalgás is elérhetetlen volt a számára. Mindez egy csapásra megváltozott, és a hangok újratapasztalása felért egy kisebb sokkal a számára. „Amikor autóval mentünk hazafelé, megkérdeztem a feleségemet, hogy mi ez a susogás, bűgás, amit hallok; kiderült, hogy csak az a zaj, amit az autó menet közben csap.” – idézi fel az első élményeket Horváth úr, aki először a nápolyi rágása közben hallott ropogó hangot sem tudta mire vélni, hiszen belső hallása már évtizedek óta nem működött.

„Bár az otoszklerózis viszonylag ritkának mondható betegség, amely mintegy a lakosság 0,3-0,4 százalékát érinti, nem túlzás azt mondani, hogy eddig ezek a betegek a senki földjén voltak” – fogalmaz a pécsi fül-orr-gégészeti klinika igazgatója. A már teljesen reményét veszített Horváth Imre egy szerencsés véletlennek köszönheti a hallása visszanyerését: lányát kísérte el egy más ügyben a klinikára, és itt derült ki, hogy van megoldás a problémájára. Bár maga a műtét öt óra volt, a lábadozás gyorsan ment, és már az első pillanattól kezdve teljesen átalakult az élete. „Visszatért az életkedvem” – jellemzi röviden, hogy mi minden változott meg az implantátum aktiválása óta.

Az első sikeres műtét után a klinikának most az a célja, hogy minél több érintett beteg megtudja, van remény. Egy újabb műtét előkészítés alatt áll, és az igazgató reményei szerint az eljárás hamarosan bekerül a pécsi klinikai gyakorlatba. Jó hír a betegek számára, hogy a mintegy 6 millió forintos implantátum TB finanszírozása megoldott, és ettől az évtől kezdődően külföldről is várnak betegeket, fizetős formában. A külföldi betegek nem a magyarok elől veszik el a helyet, és a klinika szempontjából is fontosak: az általuk itthagytott pénzből lehet finanszírozni a kutatást és a külföldi konferenciákat, tanulmányutakat, amelyek nélkül a mostani áttörés sem történt volna meg.

Stemler Miklós

Gyermek- és Ifjúságpszichiátriai Osztály és Tanszék nyílt a Gyermekklinikán

Krízishelyzetek, szorongások, magatartászavarok – egyre több a kisgyermek és a fiatalok pszichés problémája. Magyarországon öt gyermekből egy pszichés zavarral küszködik. A Pécsi Tudományegyetem Gyermekgyógyászati Klinikáján megnyílt a Dél-Dunántúl első gyermekpszichiátriai osztálya. A klinikán 1967 óta működött neurológiai és pszichiátriai betegeket is ellátó osztály, itt kezelték az egész Dél-Dunántúlról érkező kis betegeket születésüktől tizen-nyolc éves korig, és ugyanitt látták el az ambuláns betegeket is. A klinika speciális feladataiból következően a betegek egy része az egész ország területéről érkezett.

Az elmúlt évtizedek jelentős változásokat hoztak a gyer-

mek- és serdülőkori esetek ellátásában. Megnövekedett a szakorvosi figyelmet igénylő, súlyos lelki betegségekkel küszködő gyermekek száma, így időszerűvé vált a 15 ágyas, önálló *Gyermek- és Ifjúságpszichiátriai Osztály* kialakítása. Az ambuláns részlegen a felvételt igénylő betegek első pszichiátriai és pszichológiai szakvizsgálatai történnek, amelyet az osztályos kezelés követhet. Ezzel együtt megalakult a *Gyermek- és Ifjúságpszichiátriai Tanszék* is, ahol a PTE orvos, pszichológus és szociális munkás hallgatóinak graduális és posztgraduális képzése folyik, és a tudományos tevékenység szerveződik.

Apró Annamária

Beszámoló az Európai Kórházi Gyógyszerészeti Szervezet 21. Kongresszusáról

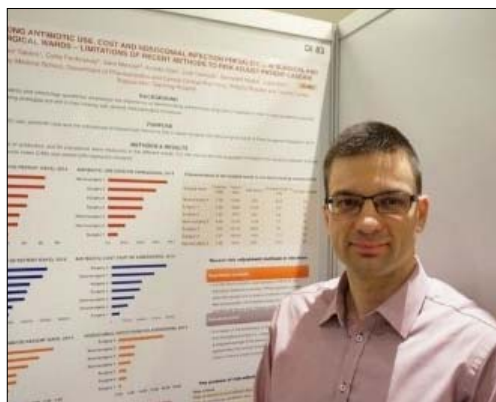
2016-ban ismét Bécs adott otthont az Európai Kórházi Gyógyszerészeti Szervezet (European Association of Hospital Pharmacists, EAHP) Kongresszusának március 16-18. között. Mottója: „Hospital pharmacists taking the lead – partnerships and technologies”. A több mint 3500 regisztrált résztvevő, közel 70 országot képviselt. Hazánkból közel 50 fő vett részt a kongresszuson.

A három nap alatt a megszokott, színvonalas tudományos programokon mélyíthettük el tudásunkat. A 3 plenáris előadás, 15 szeminárium és 3 workshop mellett 3 „interactive session” és hallgatói programok is helyet kaptak. További programelemként az ipar által támogatott 23 „satellite” szimpóziumon is részt vehettünk a rendezvény keretében.

Témakörök közül kiemelkedett az információs technológia és a kórházi gyógyszerellátás kapcsolatának lehetőségei, a gyógyszeres terápia optimalizálása (pl.: gyógyszerelés áttekintése, farmakogenetika) és egyénre szabott kezelés megvalósíthatósága. Ezen felül az alábbi területek előadásából szemezgethetünk: a fejlett terápiás készítmények (pl.: egyes ritka betegségek gyógyszerei, génterápiás készítmények) felhasználásához és alkalmazásához nyújtott gyógyszerészeti szolgáltatás, a gyógyszerészeti gondozás és kommunikáció, az infektológia és antibiotikumpolitika, valamint az e-Health és új technológiák a gyógyszerészeti tevékenységek szolgálatában.

A poszterszekció keretében összesen 552 színvonalas poszter szerepelt a kórházi-klinikai terület fő témaköreiből (pl.: klinikai gyógyszerészet, gyógyszerkészítés, betegbiztonság, gyógyszeres terápia, gyógyszerellátás, stb.).

Ezek közül 6 posztert a magyar kórházi-klinikai gyógyszerészek mutattak be a helyszínen: *Risks of surgical intervention in*

Dr. Takács Gábor és dr. Vida Róbert a kongresszus poszterszekciójában

patients taking oral anticoagulants (A Bor, G Soós, M Csatornai, N Gyimesi, A Csonka, G Doró, I Gárgyán, P Doró); *Evaluation of information content and characteristics of publicly available drug shortage information sources* (RG Vida, A Fittler, L Botz.); *Compliance of adolescents to the treatment of acne vulgaris* (M Csatornai, ZR Csoma, R Abraham, A Bor, G Soós, P Doró); *Benchmarking antibiotic use, cost and nosocomial infection prevalence in surgical and neurosurgical wards—limitations of recent methods to risk adjust patient casemix* (G Takács, C Ferdinandy, S Merczel, A Süle, J Hornyák, B Nyaka, L Botz); *Identification of risk factors frequently associated with medication errors – Paneuropean Project for Patient Safety (PEPPAS)* (P Kantelhardt, A Süle, M Saar, T Gudmundsdottir, AG Márton.); *Hospital hygiene programme with pharmacist engagement – encompass environmental monitoring program* (D Csontos).

Egyetemünket a poszterszekcióban *dr. Takács Gábor* és *dr. Vida Róbert*, a PTE GYTK Gyógyszerészeti Intézet munkatársai képviselték az infektológia, valamint a gyógyszerhiányok területén végzett kutatásaikkal a gyógyszer információ, farmakoterápia és a gyógyszer disztribúció témakörökben.

Dr. Vida Róbert

„A betegek hangja” ■ „Beszélj Te is a ritka betegségekről!”

Beszámoló a „Ritka Betegségek Világnapja 2016” pécsi rendezvényéről

Idén ötödik alkalommal került megrendezésre a „Ritka Betegségek Világnapja” pécsi rendezvénye, melyhez a három naposra bővült programnak megfelelően az érdeklődők három különböző helyszínen csatlakozhattak. Külön nagy örömünkre szolgált, hogy az eddigi rendezvények helyszínéül szolgáló Zsolnay Kulturális Negyed, valamint a Pécsi Éltes Mátyás Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Speciális Szakiskola és Kollégium mellett idén az esemény egy új helyszínnel, a Szentágotthai János Kutatóközponttal bővült.

A „Világnap” első napján a Szentágotthai János Kutatóközpontban tartott tudományos előadásokon az érdeklődők új információkat szerezhettek a hazánkban élő ritka betegséggel élők helyzetéről, a téma aktuális kérdéseiről, továbbá néhány ismertebb ritka betegség molekuláris genetikai és diagnosztikai hátterébe is bepillantást nyerhettek. Mindezek mellett a Humángenetikai és Farmakogenomikai Kutatócsoport egyik fő kutatási módszerét, az array komparatív genomialis hibridizációt, valamint a kutatócsoport aktuális kutatási eredményeit ismerhették meg a résztvevők.

A második napon a Pécsi Éltes Mátyás Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Speciális Szakiskola és Kollégium mutatkozott be, illetve fakultatív programként az iskola olyan fejlesztő óráin is részt lehetett venni, mint például a zeneterápia, szenzomotoros tréning, alapozó tréning értelmileg akadályozott tanulók részére, mozgásterápia, Veronika-projekt, kutyaterápiás foglalkozás, valamint a művészetterápia. Mivel a programokon német és angol nyelvű tolmács is jelen volt, ezzel a PTE, ÁOK ötödéves magyar hallgatói mellett az idegen nyelvű hallgatók részvétele is értelmet nyert.

A harmadik és egyben a program zárónapján szakmai előadások, különböző betegszervezetek információs standjai, kiállítások, játszóház, vásár, valamint fejlesztőjátékok várták az érdeklődőket 9 és 13 óra között a Zsolnay Kulturális Negyed Pécsi Galériájában. A napot *dr. Melegh Béla* professor, a PTE Orvosi Genetikai Intézetének vezetője nyitotta meg. Mindezt a Pécsi Éltes Mátyás Iskola és az Eck Imre Alapfokú Művészetoktatási Intézmény diákjainak megnyitó énekes műsora követte.

A Világnap keretei közt a „*A gyermeki élet boldog pillanatai*” címmel meghirdetett rajzverseny díjazottjai számára emléklapok átadására került sor. Az alkotások a kiállítás részeként a rendezvény egész ideje alatt megtekinthetőek voltak.

A szakmai program *Fogarassy Károly* a RIROSZ alelnökének „Mentőöv információs központ és segélyvonal a ritka betegéért” előadásával kezdődött, majd *Finta Kornélia* a Pécsi Éltes Mátyás EGYMI intézményegység vezetője tartott érdekes előadást az autizmusban élők ellátásáról a Pécsi Éltes Mátyás EGYMI-ben. *Horváth Klára* gyógypedagógus, szintén a Pécsi Éltes Mátyás EGYMI-től „Ritka betegségek a súlyosan halmo-

zottan fogyatékos gyerekeknel” címmel tartott előadást. Mindezt egy igen izgalmas és érdekes előadás zárta *dr. Aknai Tamás* professzortól, a PTE, Művészettörténeti és Elméleti Tanszék vezetőjétől, „Kristály, Húsgörcs, Pókfonal” címmel. A szakmai program zárásaként „Táncoló képzelet” címmel *Bóczy Tímea* és *Pados Richárd* előadásában láthattak táncot a résztvevők. A tavalyi évhez hasonlóan a háromnapos programot speciális, a fejlesztő terápiában használt segítő kutyák, Szamba és Csipke mutatkoztak be.

Dr. Kövesdi Erzsébet

Nemzetközi gyermekneurológiai kurzus Budapesten

Immáron második alkalommal szerveztük meg Budapesten az európai gyermekneurológusok nemzetközi kurzusát. 29 ország 78 gyermekneurológusa vagy képzésben lévő fiatal gyermekneurológus jelöltje látogathatta idén a kurzust.

Az első 2 nap témája a gyermekkori epilepszia volt. Az idén a kurzus tematikájának összeállítására az EPNS (European Paediatric Neurology Society) vezetőségi tagjaként én kaptam felkérést. Európa legkiválóbb és legelismerőbb gyermek epileptológusait sikerült felkérni előadásaik megtartására. Sameer Zuberi (Glasgow) a European Journal of Paediatric Neurology főszerkesztője elsősorban az epilepszia genetikájával, a paroxysmusokban jelentkező, de nem epilepsziás jelenségekkel foglalkozik. Elmondta, hogy az általuk jelenleg alkalmazott epilepszia-génpanel jelenleg kb. 200 gént vizsgál. Alexis Arzimanoglou az epilepszia sebészet egyik legelismerőbb szaktekintélye Európában, az Epileptic Disorders című folyóirat főszerkesztője. Szuggesztív előadásaival meggyőzött minden hallgatót arról, hogy gyermekkorban is érdemes minél korábban az epilepszia-műtétre gondolni, amennyiben az epilepsziás rohamok 2-3 antiepileptikum adása után sem szanálódnak. Az antiepileptikumok a rohamokat megszüntetik, de nem gyógyítanak, míg a műtét gyógyít – hangsúlyozta. Lieven Lagae az Európai Gyermekneurológiai Társaság elnöke, fő kutatási témája a gyermekkori epilepszia és a kognitív zavarok kapcsolata, valamint a modern terápiás lehetőségek. A closed-loop rendszer használata a nem is olyan távoli jövőben már elérhető lesz. A n. vagus stimulációjával kapcsolatban is meglepően jó tapasztalatokról számolt be, már 3 éves kor körül ajánlható a készülék beépítése. Ugyancsak jó eredményeket várhatunk farmakorezisztens epilepszia esetén a ketogén diéta alkalmazásától, ahogyan arról Coriene Catsman-Berrepoets (Rotterdami Erasmus Egyetem) beszámolt. Barsi Péter neuroradiológus (SE) impozáns előadást tartott a képalkotó diagnosztika szerepéről epilepsziában. Jómagam az epilepszia antiepileptikum kezelésének elméleti és gyakorlati szempontjairól beszéltem.

A kurzus második részének témája a neurológiai betegségek pszichiátriai aspektusai voltak. Előadásokat hallhattunk a figyelemzavar/hyperaktivitás szindrómáról és a gyermekkori autizmusról, a gyermekkori beszédzavarok szerteágazó organikus és pszichés okairól.

Alexis Arzimanoglou, Coriene Catsman-Berrepoets, Hollódy Katalin, Lieven Lagae, Sameer Zuberi

A kurzusokról kapott hallgatói feedback igen jónak bizonyult. Jövőre harmadik alkalommal várjuk a nemzetközi részvételi kurzusra Európa fiataljait!

Hollódy Katalin

PTE, KK, Gyermekgyógyászati Klinika, Neurológiai Tanszék

Dr. Boros György Emlékkülés

2016. március 18-án került sor a Somogy Megyei Kaposi Mór Oktató Kórház fennállásának 170. évfordulója alkalmából rendezett tudományos konferenciasorozat részeként a Kórház, a Veszprémi Akadémiai Bizottság (VEAB) és a Pécsi Akadémiai Bizottság (PAB) közös rendezvényére, a Dr. Boros György Emlékkülésre.

Program

Megnyitó: dr. Moizs Mariann főigazgató, Somogy Megyei Kaposi Mór Oktató Kórház; dr. Pajor László egyetemi tanár, a PAB Klinikopatológiai munkabizottság vezetője; dr. Dombi Péter; a VEAB Hematológiai és Transzfúziológiai munkabizottság vezetője.

Előadások: Dr. Egved Miklós: Megemlékezés dr. Boros György, a PAB és VEAB tagja halálának 25 éves évfordulójára; dr. Kajtár Béla: A CIL-es sejt mikrokörnyezete; dr. Pajor László: A B sejt receptor/jelátvitel; dr. Plander Márk: Idelalisibbel kezelt betegünk esete; dr. Gasztonyi Zoltán: PI-3 kináz inhibitorokkal szerzett tapasztalataink; dr. Rajnics Péter: PI-3 kináz jelátvitel gátlása a klinikumban – tapasztalatok Idelalisibbel és Djuvelisibbel; dr. Kellner Ádám: Tapasztalatok Copanlisibbel; dr. Hussain Alizadeh: Syk inhibitorok; dr. Altay Elvira: Ibrutinib CLL-ben (esetbemutatás); dr. Szomor Árpád: Ibrutinib CLL-ben (esetbemutatás); dr. Nagy Ágnes: Ibrutinib Köpenysejtes lymphómában; dr. Sziládi Erzsébet: Ibrutinib Köpenysejtes lymphómában két beteg kapcsán; dr. Kollár Balázs: Btk inhibitorokkal szerzett tapasztalatok CLL-ben; dr. Bödör Csaba: Btk inhibitorokkal kezelt betegek molekuláris vizsgálata.

Mobil ultrahangkészülékkel gazdagodott a Klinikai Központ

ASonarmed Kft., a Samsung orvosi diagnosztikai eszközeinek magyarországi forgalmazója adományát a Radiológiai Klinika kapta. A nagyvonalú gesztus a PTE és a Samsung Electronics Magyar Zrt. közötti stratégiai együttműködés része. 2016. február 22-én ünnepélyes körülmények között adták át a Samsung által gyártott ultrahang szkennert, amely a mobil diagnosztikai eszközök legújabb generációját képviseli. A készülék fontos szerepet fog játszani mind a betegellátásban, mind az orvostudományban.

Az úgynevezett „Point of Care” készülék azt a filozófiát követi, hogy nem a betegnek kell mozognia a diagnosztika és az ellátás érdekében, hanem a diagnosztika és az ellátás megy a beteghez – emelte ki az eszköz kapcsán dr. Bogner Péter, egyetemi tanár, a Radiológiai Klinika igazgatója. A mobilis, könnyen szállítható szkennert a legkorszerűbb, nagy pontosságú ultrahangos vizsgálatok elvégzését teszi lehetővé, mégpedig úgy, hogy a legnagyobb szükség helyén lehet bevetni, lényegesen meggyorsítva a diagnosztikát és a beavatkozást.

Dr. Bódis József, rektor köszöntésében kifejtette, hogy a készülék nem csupán a betegellátásban, hanem az oktatásban is nagy szerepet fog játszani, hiszen a magas színvonalú orvostudomány elengedhetetlen feltétele a korszerű műszeres háttér. „Elköteleztük va-

gyunk abban, hogy a már most magas presztízsű pécsi orvostudomány színvonalát még tovább emeljük.” – hangsúlyozta. „Modern műszerek nélkül ma már lehetetlen a magas színvonalú betegellátás” – szövegbe le dr. Decsi Tamás, a KK főigazgatója. Hozzátette, hogy saját erőből is rengeteget tesznek ennek megteremtéséért és fenntartásáért, hiszen csak 2015-ben kétfélmilliárd forint jutott erre a célra pályázati forrásokból, ám nagyon fontosak az olyan gesztusok is, mint amikor egy gyártó tértímentesen ajánl fel magas színvonalú eszközöket erre a célra.

Ahogy azt Gíay László, a Samsung ultrahangeszközeit Magyarországon forgalmazó Sonarmed Kft. ügyvezetője beszédében hangsúlyozta, a gesztus egyrészt a cég és a PTE, ÁOK hosszú évekre visszatekintő, kiváló viszonyának köszönhető, másrészt a PTE és a Samsung Electronics Zrt. között 2014-ben kötött stratégiai megállapodás újabb gyümölcse. A megállapodás értelmében Magyarország kiemelt innovációs centrumának számító egyetem és a világ egyik vezetője elektronikai gyártója és fejlesztője közös kutatásfejlesztési és oktatási projekten dolgozik, amelyek mind a PTE oktatási és tudományos potenciálját, mind a régió egészségügyi színvonalát nagyban növelhetik.

Apró Annamária

Az Európai Gyermekneurológiai Társaság elnöke látogatást tett a PTE, KK, Gyermekgyógyászati Klinika Neurológiai Tanszékén

Lieven Lagae professzor az Európai Gyermekneurológusok Társaságának elnöke. 2004-2015 között a European Journal of Paediatric Neurology főszerkesztője, az International Child Neurology Association választott vezetőségi tagja. A Leuveni Katolikus Egyetemi Klinika Gyermekneurológiai Osztályának vezetője, a Gyermekpilepszia Program igazgatója. A Leuveni Katolikus Egyetem Németalföld legősibb egyeteme, valamint a legrégebbi, ma is fennálló katolikus egyetem a világon. Gyermekneurológiai szakképzését Leuvenben szerezte, klinikai neurofiziológiából és kvantitatív neurofiziológiából a Harvard Egyetemen képezte magát. Fő érdeklődési területe a gyermekkori epilepszia és a kognitív fejlődés összefüggéseinek vizsgálata.

Lieven Lagae a 2016. március 8-12. között megrendezett nemzetközi gyermekneurológiai kurzus előadójaként érkezett Budapestre, illetve egy nappal korábban Pécsre.

Március 7-én délelőtt előadást tartott az V. évfolyam angol nyelvű hallgatóinak a gyermekkori epilepsziáról. Érdeklődéssel kérdezett a Gyermekgyógyászati Klinika Intenzív Osztályán éppen ott kezelt neurológiai betegekről (status epilepticus, hydrocephalus miatt műtéten átesett csecsemő, 2,5 éve az osztályon lélegeztetett spinális izomatropiás kisdied). Elmondta, hogy Belgiumban nem kerülne gépi lélegeztetésre az egyes típusú spinális izomatropiában szenvedő gyermek. Elismerően szolt a 15 ágyas Neurológiai Osztály munkájáról. Az osztályon éppen számos érdekes és ritka betegségben szenvedő gyermeket láthatott (NMDA autoimmun encephalitis, recidiváló acut disszemináló encephalomyelitis, neuromyelitis optica, súlyos terápiareszisztens epilepszia, stb.). Az osztály gyermekneurológusai és a gyermekneurológiai szakképzésüket a tanszéken teljesítő munkatársaim Skobrák Andrea, Till Ágnes, Simon Gábor és Laufer Zsófia mutatták be a betegeket.

A délután a belvárosban töltöttük, elismeréssel szolt városunk

Hollódy Katalin a Magyar Gyermekneurológiai Társaság elnöke átadja a Szénásy-émlékéremet Lieven Lagae professzornak, az Európai Gyermekneurológiai Társaság elnökének

szépségéről, visszajövetelt emlegetett.

A délután folyamán a Janus Pannonius Klinikai Tömbben rövid látogatást tettünk a Stroke Részlegen, majd a vadonatúj MedSkills Labort tudtuk megmutatni. Jó érzés volt büszkélkedni az új klinikával és MedSkills Laborral. Csak egy kérdésére nem tudtunk válaszolni, miszerint mikor épül modern Gyermekklinika?

A délután folyamán a Tudományos Szakosztály keretein belül Lieven Lagae professzor érdeklődéssel kísért, felkért előadást tartott a gyermekkori epilepszia modern kezelési lehetőségeiről. Előadás előtt a Magyar Gyermekneurológiai Társaság vezetőségének döntése alapján, a magyar gyermekneurológiáért tett érdemeiért, Szénásy-émlékéremmel tüntettük ki.

Dr. Hollódy Katalin

Különleges gyakorlati lehetőség Franciaországban a Gyógyszerésztudományi Kar (GyTK) hallgatói és az AOK Biotechnológia MSc hallgatói részére

A Franciaországban működő Groupe IMT harmincöt éve foglalkozik kozmetikai és gyógyszerészi biotechnológus szakemberek specializált oktatásával. A Franciaországban működő oktatócsoport jelenleg évi 750 főt képez a világ számos részéről. Ipari háttérüket a rendkívül nagyszámú – jelenleg 41 – ipari partnerrel való együttműködés adja. Franciaországban számos csúcsmínőségű skill laboratóriumban, az ipari partnerekkel közösen fejlesztett tananyagok segítségével folyik az oktatás. Ennek jelentősége könnyen belátható: a képzést követően éppen ezeknél a gyógyszer- és kozmetikai cégeknél is megnyílnak elhelyezkedési lehetőségek, amelyet egyébként maga az IMT egyénenként a későbbiekben is követ.

Az eddigi együttműködés keretében tavaly két pécsi oktató vehetett részt egy különleges, képzők képzése célú tréningen, név szerint *dr. Pál Szilárd* és *dr. Kvell Krisztián* a GyTK és az AOK képviselőiben. Az idén induló program keretében viszont már hallgatók is utazhatnak ki a képzési központok közül gyógyszer-technológiai és biotechnológiai skill laboratóriumba továbbképzésre. A három magyarországi, vidéki egyetemmel közösen létrehozott együttműködés keretében ezután minden nyáron kéthetes időtartamra utazhat ki 2-2 fő végzős gyógyszerész és biotechnológus hallgató Pécsről, melynek tandíját a keretszerződés értelmében az AOK biztosítja.

Pécsett a Cholnoky László Szakkollégium keretében történik a programra jelentkezők több körös kiválasztása. Ennek oka kettős: egyrészt a szakkollégium jelentős rálátással bír a potenciálisan ér-

dekelt hallgatókra, másrészt támogatást próbál nyújtani tagjainak a nyári gyakorlat költségeire.

Mivel a kéthetes gyakorlatorientált képzésből egy hét gyógyszer-technológia és egy hét biotechnológia, a hallgatók a képzéseik és a tudomány határterületeiről is kapnak tudást. Ez a kettősség azért is fontos, mert a jelenlegi gyógyszeripari kutatások és a modern gyógyszerek előállítása gyakran biotechnológiai módszerekkel zajlanak. Magyarországról a keretszerződés értelmében csak Pécsről fogadnak biotechnológus hallgatókat is a képzésre.

Szabó Gábor

Beszámoló a Pediatric Gastroenterology Hepatobiliary Transplant & Nutrition (PGHTNCON) 2016. évi kongresszusáról

2016. február 11. és 14. között került megrendezésre első és egyben hagyományteremtő jelleggel Jaipurban, Indiában, a NIMS magánegyetem szervezésében a Pediatric Gastroenterology Hepatobiliary, Transplant & Nutrition szervezetének világkongresszusa. 6 kontinens 100 országának 300 külföldi és 1000 indiai résztvevője képviseltette magát, Rádzsasztán állam fővárosában, az észak-nyugat indiai Pink Cityben. A konferencia a plenáris üléseket követően 6 paralell szekcióban folyt, ahol egy áttekintő előadás után a témához csatlakozó tudományos előadások hangzottak el. 50 szimpózium (ebből 8 fiatal kutatók részére) került lebonyolításra a gyakorló gyermekorvosok, köztük a szakma nemzetközi kiválóságai által, gyermekgyógyászati gasztroenterológia hepatológia, transzplantológiai és táplálkozás tudományi témakörben. A poszterszekcióban szigorú előszelekción követően 50 tudományos munka került bemutatásra.

Magyarországot, és egyben a Pécsi Tudományegyetem Gyermekgyógyászati Klinikáját *dr. Molnár Dénes* professzor (meghívott előadó és a nemzetközi tanácsadó bizottság tagja) és sorok írója képviselte. Molnár professzor a gyermekkori elhízás problematikájának kihívásairól tartott előadást „Global challenges of childhood obesity and related diseases” címmel, jómagam pedig poszterbemutatásra kaptam lehetőséget.

A rendezvény során volt alkalmunk bepillantást nyerni a gazdag indiai kultúrába. A színes, hangos és izletes programokról a szervezők alaposan gondoskodtak, mint ahogy arról is, hogy egy pillanatra se maradjunk víz vagy kíséző nélkül. Az egyetem hallgatóinak gamadája vette körül a konferencia résztvevőit, és igyekeztek per-

cenként meggyőződni komfortérzetünkéről, miközben próbálták az egészségesnél kicsit talán magasabb szérumkoffeinszintet biztosítani mindnyájunk szervezetében.

A konferenciának a Jaipur külvárosában fekvő NIMS University adott helyet, amely a résztvevők szálláshelyétől mintegy kb. 50 km-nyire, azaz másfél órányi útra volt található. Ez a napi nagyjából 3 óra út bőven adott lehetőséget India társadalmi szélsőségeibe való bepillantásra, valamint házi- és szabadon élő állatainak tanulmányozására. Nyomort és luxust csak méterek választottak el egymástól. A paloták kerítései előtt nagy halmokban álló szemétként gyerekek és az utca állatai (malacok, tehének, kutyák) egyaránt találtak maguknak szórakozást.

A helyi közlekedési szokások is egyedülállóak voltak, 3 sávos utakon 6 sávban közlekedtek párhuzamosan autók, buszok, motorok, 3 kerekű taxik, tevék és elefántok, természetesen a bal oldali közlekedés szerint. Szabályszerűség a haladásban nem nagyon volt felfedezhető, legalábbis európai szemmel. Ha életben akarsz maradni, dudálj! Bármit is jelentsen a dudaszó.

Az indiai étkezési szokásokról kiderült, hogy az ország lakóinak 90%-a vegetáriánus, tekintve, hogy tehén és disznóhúst nem esznek, a csirkét pedig az átlagember ritkán engedheti meg magának. Így maradnak a zöldségek, azok viszont minden lehetséges formában, állaggal és színben. Ételeikben a közös nevezőt a csípősség képezi. A rendezvény során naponta két meleg étkezést biztosítottak a szervezők, étellel roskadásig megrakott pultok várták az éhes, de főleg merész és vállalkozó szellemű résztvevőket. Az igazsághoz persze hozzátartozik, hogy prekonceptióinkkal ellentétben a gasztrointesztinunk megkímélt maradt.

Az életre szóló élményeken túl két megtisztelő címmel is gazdagabban térhettünk haza. Molnár Dénes professzor elnyerte a szervezők által alapított International Life Time Achievement díjat, tisztelegve ezzel a több mint 40 éves munkássága előtt. Annak köszönhetően pedig, hogy az életművükkel példát állító nagy emberek között a fiatalok biztatására is külön hangsúlyt fektettek, magam a Young Scientist Award legjobb poszteréért járó plakettet és szobrocskát hozhattam haza a böröndömbe, a „Treatment and nutritional options in a newborn with multiple mes-enteric and omental cysts” címmel bemutatott esetemért.

Össességében egy hatalmas és nagyon vendégszerető ország izgalmas életéből tapasztalhattunk egy szippantásnyit. Ezúton köszönöm a szervezőknek, hogy részt vehettem ezen a nem mindig döccenőmentes, de annál nagyobb lelkesedéssel létrehozott eseményen! Valamint köszönöm édesanyámnak,

dr. Garam-szegi Mária gasztroenterológusnak, hogy felhívta a figyelmemet erre a talán soha vissza nem térő lehetőségre, és elkísért akár a világ végére is.

Kövé Anna

Igazságot Bauhinnek!

Ugyan miért? És miért nem Bauhinnek?

Bár a szerzői nevekkal gyakran állunk hadilábon, a Bauhin-billentyűt szakterületétől függetlenül minden orvos ismeri. Az idegen szerzői nevek kiejtésében gyakran bizonytalanság uralkodik. Mindenki számos egzotikus kiejtésváltozatot tudna említeni pl. a Raynaud, Descemet, Dieulafoy, stb. szerzők kiejtése terén. Azért általában a helyes változat is megjelenik a mindennapi használatban, mint a klasszikus vicc a fogorvosként működő falusi kovácsról, aki a kalapáccsal odacsapva közli: Köpje ki, közte van! A Bauhin kiejtése azonban, amióta az egyetemi évekkel együtt több, mint 4 évtizedes pályámra visszaemlékszem, egységes. Ez alapján biztosra vettem, hogy orosz névről van szó. Ezt erősítette a leggyakoribb hiba az írásmódjában: Bauchin. Az idegen nyelvek-

ben az orosz „h”-t szokták így, „ch”-val jelezni, ill. újabban itthon mi is elkezdtünk így affektálni, amióta megszűnt az orosz nyelv tanulásának kényszere, illően a lovas hagyományokhoz, már ami a jelzett négy lábú másik oldalát illeti. Holott a helyesírási szabályok nem változtak meg a rendszerrel.

Az igazi meglepetés akkor ért, amikor érvelni akartam a „Bauchin” ellen, bizonyítandó az orosz eredetet. Nos, utána nézve, a XVI. sz.-ban élt Gaspard (Casper) Bauhin Svájcban, Bazelben volt tanár, orvos, anatómus és botanikus, akinek a családja Franciaországból menekült oda vallási okokból. „Mellesleg” írta le a róla elnevezett billentyűt. Nevét franciaként „Bóen”-nek ejtették.

Mindezek ellenére jó eséllyel már örökké Bauhin marad. De azért jó volt megosztani a késői rácsodálkozást.

Dr. Pakodi Ferenc

PTE, I. sz. Belgyógyászati Klinika

Szerk.: Ajánlott irodalom: Benedek István tudománytörténeti munkái, pl. a Lamarck és kora.

Megérkezett a PTE ÁOK beruházásaként az első 3D szövetnyomtató

A Pécsi Tudományegyetem sikeresen nyújtott be pályázatot a 3D nyomtatási technológiák fejlesztésére. Ennek fontos része az Általános Orvostudományi Karon (ÁOK) folyó gyógyászati célú felhasználás kutatása, amelyhez szervesen kapcsolódnak a Gyógyszerésztudományi Kar (GyTK) Gyógyszerészi Biotechnológia Tanszék (GyBT) szövetek nyomtatási lehetőségét célzó kutatásai.

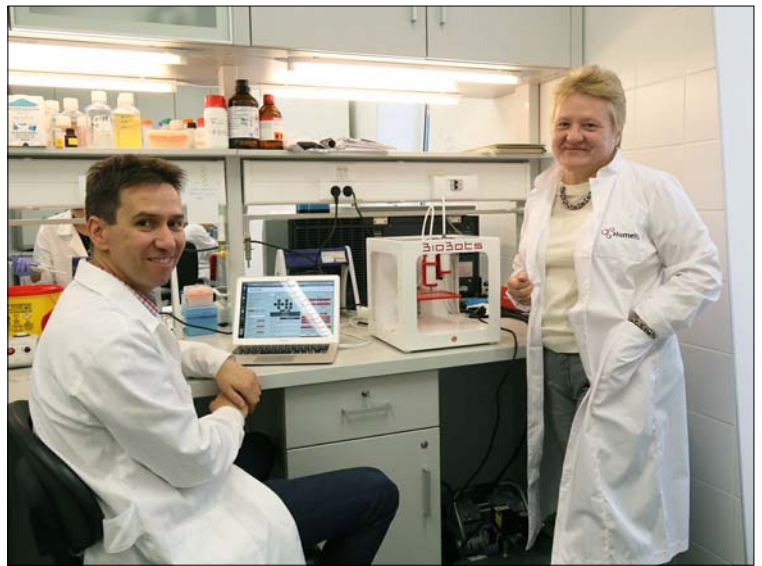
Amost érkezett nyomtató azonban még nem a pályázat részeként, hanem az ÁOK beruházása révén került a kutatókhoz a GyBT kezdeményezéséért. Az eszközt az Amerikai Egyesült Államokban működő Biobot nevű cég szállította (<http://www.biobots.io>) és a maga nemében nemcsak az országban egyedülálló, hanem ritkaságnak számít még Európában is. Az ÁOK és GyTK kutatói így már most, jóval a várható pályázatok megvalósulása előtt meg tudnak ismerkedni a készülék nyújtotta lehetőségekkel és tesztelhetik a képességeit, tesztelve a kitzított kutatási irányok nehézségeit.

Pongrácz Judit Erzsébet professzor, aki már több mint egy évtizede foglalkozik a szövetnyomtatás és komplex szövetek készítésének és felhasználásának kérdésével, dr. Kvell Krisztiánnal együtt a kutatások kulcsszereplői ezen a területen, elmondták, hogy nagyon széles körű gyógyászati területek együttműködését várják. A tervek szerint az egyszerűbben megvalósítható feladatok felől – pl. csont, porc pótlások elkészítése – haladnának a komplex szövetek, szervek létrehozása felé. Ahogy a 3D nyomtatási technológia egyéb területeire, erre is jellemző, hogy a siker a nyomtatásra kerülő „tervrajzokon” múlik, azaz a tudáson, mit, hogyan kell felépíteni. A szövetnyomtatásban ezeket „blueprint”-nek nevezik, és azt a vázszerkezetet írja le, ami alapján meghatározható, az egyes sejtek, szövetek hogyan helyezkedjenek el a térben és egymáshoz képest, hogy működőképes egységet alkoszanak. A kutatások pontosan ezekre a szöveteket, komplex struktúrákat, később egész szerveket leíró „tervrajzoknak” a létrehozására fognak irányulni és ez lesz az egyik legizgalmasabb terület a gyógyászati célú kutatásokon belül.

A feladatok és lehetőségek száma szinte beláthatatlan még, annyira új kutatási és fejlesztési irányról van szó. Már jelenleg is folynak, illetve tervben vannak olyan kurzusok, amelyek keretében a hallgatók elkezdhetnek megismerkedni a gyógyászati célú 3D nyomtatás eszközeivel, hiszen hamarosan nagy szükség lesz

A sejtekből szöveteket nyomtató eszköz működési elve jóval bonyolultabb, mint egy homogén anyagból nyomtató printeré. Talán a legkönnyebben a tintasugaras nyomtatóhoz hasonlítva érthető meg, mert ebben is különféle tartályok – a színekhez hasonlóan – tartalmazzák az egyes sejt fajtákat. A hasonlóság azonban itt nagyjából véget is ér, hiszen a printer feladata, hogy ezeket a sejteket megfelelő kapcsolódási és térbeli elrendezésben illesse egymáshoz, amit a már említett egyedi program – a „blueprint” – alapján végez el. A készülékről bővebben a gyártó honlapján olvashatunk:

<https://www.3printr.com/desktop-3d-bioprinter-biobot-1-launches-4330715/>

olyan szakemberekre, akik orvosi képzettségük és speciális, szövetnyomtatásban szerzett ismereteik segítségével átlátják a legkülönbözőbb orvosszakmai területeken felmerülő igényeket és segíteni tudják a gyógyító kollégáik munkáját. Az ÁOK és GyTK kutatói egyáltalán nem tartják kizártnak, hogy a nem is távoli jövőben ez akár egy külön képzési területté női ki magát. Az egyes gyógyító szakmák határterületein jelenleg is tevékenykednek az új irányokban nyitott graduális és posztgraduális képzésekben, Biotechnológus mester és PhD-hallgatók a két Karon,

akik az első összekötői lehetnek a hagyományos gyógyító szakmák és a sokszor még mindig tudományos fikciónak tűnő lehetőségeket hordozó szövetnyomtatás területei között.

Az új eszköz rendkívül flexibilis, ami kifejezetten előnyös a kutatási feladatok során, ugyanakkor ez azt jelenti, hogy nem alkalmazhatóak rá egyszerű, rutin eljárások. Gyakorlatilag minden új feladat egyben egy új „tervrajzot” igényel, amit el kell készíteni. Jelenleg ez a tanulási fázis zajlik a gyártó cég iránymutatása és távoktatási segítségével mellett. A kutatók mindenesetre azt remélik, hogy a beüzemelés és ezzel az első kísérleti nyomtatási munka a tavasz folyamán elkezdődhet. Ekkor kezdődik a munkának az a látványos és igazán izgalmas része, amelyet külön és részleteiben is érdemes nyomon követni.

Szabó Gábor

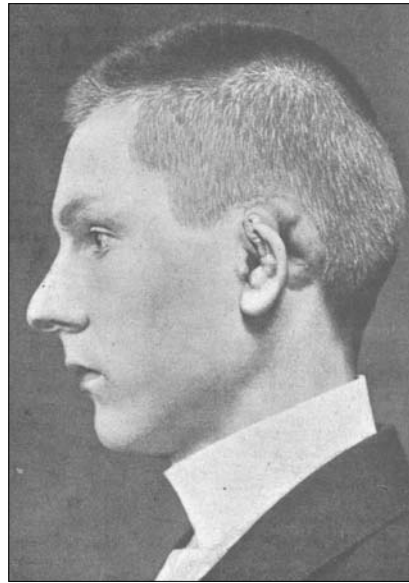
A Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Szakkönyvtár magyar nyelvű folyóirataiból válogatunk Fülészet (1903–1913)

A Budapesti Orvosi Ujság (BOU) egy újabb mellékletét – a Fülészetet – szeretnénk bemutatni az Orvostudományi Hírmondó olvasóinak. A Budapesten megjelent szakfolyóiratot a Csengery u. 69. szám alatt működő Charité Poliklinika fülorvosaként ismert *Schwartz Ede* (1868-19??) [1] szerkesztette. A szakfolyóirat rovatai: az Eredeti közlemények, a Tárcza, a Lapszemle, a Szakirodalom, a Tudományos ülések, az Új könyvek, a Vizsgálati és gyógyítási módszerek, és a Különlék. 1903-1908 között évente négyszer, majd megszűnéséig csupán félévenként adták közre. Hat különböző évfolyamában egy-egy füzet illusztrációkat is tartalmaz. Az általunk kiválasztott kép Bóke főorvos 1904-es cikkéből való és egy „Bezold-féle mastoiditissal komplikált cholesteatoma miatti kagylósugorodást” mutat be [1. ábra]. 1903-1913 között 72 eredeti közlemény, 11 tárcza és 1 klinikai előadás jelent meg a Fülészetben.

A Fülészet 1907-től – amint ezt alcímében is jelezték – a Budapesti Királyi Orvosegyesület Otológiai Osztályának hivatalos lapjává lett. A kor legkiválóbb fülorvosai publikáltak benne, akik között két vidéki szerzőt is találunk. *Halász Henrik* (1865-1949) a miskolci Borsodvármegyei Erzsébet Kórház, *Falta Marcel* (1867-1951) pedig a szegedi Magyar Királyi Ferenc József Tudományegyetem tanára, a többi cikk szerzője budapesti szakorvos volt.

- A magyarországi fülészet megteremtőjeként ismert *Bóke Gyula* (1832-1918), *Fischer Aladár* (1852-1950), *Germán Tibor* – Bajor Gizi színművésznő férje – (1888-1951), a modern magyar fülgyógyászat úttörőjeként ismert *Krepuska Géza* (1861-1949), *Némái József* (1862-1945), *Pogány Ödön* (1886-1967), *Ziffer Hugó* (1877-1923) a Szent Rókus Kórház,
- *Fleischmann László* (1878-1962) a bécsi egyetemi fülgyógyászati klinika, majd a pesti egyetem II. sz. Kórbonc és Kórszövettani Intézet,
- *Hajós Lajos* (1870-1930) az Országos Munkásbiztosító Intézet idegosztályának,
- *Irsai Arthur* (1855-19??) a Szent Margit-kórház,
- *Klug Nándor*, Ifj. (1874-1907), a Stefánia-gyermekkórház [2],
- *Lénárt Zoltán* (1870-1953), *Lichtenberg Kornél* (1848-1933), *Sellei József* (1871-1943) [5] a Charite Poliklinika fülbeteg osztályának,
- *Politzer Ádám* (1835-1920) a bécsi egyetemi fülgyógyászati klinika,
- *Pollatschek Elemér* (1875-1944), *Ság Sándor* (1881-1927) [3,4], *Szenes Zsigmond* (1873-1939) a Pesti Izraelita Hitközség kórháza,
- *Polyák Lajos* (1864-1925) a János Közkórház,
- *Rejtő Sándor* (1881-1945) az Egyetem I. sz. Anatómiai Intézetének,
- *Török Béla* (1871-1925) a Magyar Nagyothallók Országos Egyesületének,
- *Váli Ernő* (1863-1941) az Irgalmas-kórház fülbeteg osztálya munkatársai, orvosai, alapítói vagy létrehozói voltak.

Úgy gondoljuk, hogy a korabeli magyar fül-orr-gégegyógyászat kérdéseiről akkor mutathatnánk be a leghitelesebb képet, ha közzétennénk a Fülészetben megjelentetett valamennyi cikk bibliográfiai adatát, ezt – bár elkészítettük – helyhiány miatt most

nem tehetjük meg. A fent említett valamennyi szerzőtől közlünk azonban egy-egy cikket [1. táblázat, lásd a túloldalon]. Ha a kedves olvasók közül bárkit érdekelne a teljes, 84 tételből álló bibliográfia, kérjük, jelezze, és e-mailben szívesen elküldjük számára.

Befejezésül szeretnénk idézni a Budapesti Királyi Orvosegyesület Otológiai Szakosztályának egy

1913-ban megfogalmazott memorandumából, amely a kórházakban tapasztalható szakemberhiányt mutatja be. Az Otológiai Szakosztály az 1912. évi országos ülésén foglalkozott Schwarcz Ede főorvos indítványára a kórházi osztályok létrehozásának kérdésével. 3 pontban lehet felsorolni követelésüket:

1. Nagyobb közkórházakban a fülbetegek orvosi ellátását „a fülészetben (és rokon szakmákban) speciálisan képzett orvosok” lássák el!
2. A nagyobb kórházak e követelményeknek csak úgy felelnek meg, ha az „idevágó esetek” ellátására külön osztályokat létesítenek.
3. A 150-nél kevesebb ágygal rendelkező kórházak alkalmazzanak egy „consultáló főorvost”.

Magyarország a 20. század elején messze mögötte volt a többi „kultúrországnak”. A memorandumban ezt a kijelentést a következő tényekkel támasztották alá:

1. „Egyetlen fülklinikánk sincs az országban” (a jóval kisebb Svájcban ebben az időszakban már három volt).
2. Az ország egyetlen fülgyógyászati osztálya – a Rókus Kórházé – szolgálta ezt a célt.
3. A japán Tokió egyetemén 20 ágyas klinika, Kyotóban 21 ágyas klinika állt rendelkezésre.
4. Németország 20 egyetemi városában csaknem kivétel nélkül volt fülészeti klinika. Érdekességképpen jegyezzük meg, hogy ezeken a helyeken évek óta kint dolgozó magyar orvosokkal is találkozhattak a betegek [6]!

Dr. Gracza Tünde

[1] <http://deakpaholy.hu/szemely/schwarz-ede-dr> [2016. március 6.]

[2] Ifj. tamásfalvi Klug Nándor dr. (1874-1907). Fülészet. 1907. 5. 28-31.

[3] Budapesti Hírlap. 1907. 27. 285-309.

[4] <http://www.orklet.hu/> [2016. március 6.]

[5] http://orvostortenet.hu/tankonyvek/tk-05/pdf/3.1/1966_040_bolanyi_palatkas_nekrolog_bibliografia.pdf

[6] A budapesti kir. orvosegyesület otológiai szakosztályának memoranduma a magyar kórházaknak szakorvosi erővel való ellátása tárgyában. Fülészet. 1913. 11. 7-8.

SZERZŐ	CIKK CÍME	ÉV	SZÁM	OLDAL
Bőke Gy.	A csecsnuyjtvány felvése diónyi nagyságú cholesteatoma eltávolítása céljából	1906	1	1-3
Falta M.	A középfülgyenesedésekről és a noviform	1913	1	2-3
Fischer A.	A sinusthrombosis tünet- és mütéttanáról	1906	2-3	13-17
Fleischmann L.	Otogen septicaemia és pyaemia esetei	1904	2	13-16
Freystadt B.	A salvarsan használata után jelentkező hallóidegbántalmakról	1911	1	10-11
Germán T.	A dobhártya perforatióinak trichlorezcetsavval történt összenövesztéséről.	1913	2	18-19
Hajós L.	Apoplexiás sükettség (Ménière-féle betegség) két tanulságos esete	1904	4	42
Halász H.	A külső hangvezető mellső falának ástítás folytán létrejött repedése	1903	2	5
Irsai A.	Adat a skleroma elterjedéséhez és gyógykezeléséhez	1907	1	1-5
Klug N.,Ifj.	A fülgyógyászat és az orvosi tudomány egyéb szakmái, főleg a physiologia közötti kapcsolatról	1905	2	14-16
Krepuska G.	Heveny genyes dobüreg- és csecsnuyjtványlob, súlyedési tályoggal a nyaki izmok közé : Mütét; gyógyulás	1906	1	3-5
Lénárt Z.	A tonsilla pharyngea hypertrophiájáról az öregkorban	1905	1	2-4
Némai J.	Az orrbetegek panaszaíró	1908	1	7-10
Pogány Ö.	Néhány traumás eredetű fülbántalom orvosszakértői elbírálása	1910	1	4-11
Politzer Á.	A heveny genyes dobüreggyulladás	1908	1	1-7
Pollatschek E.	Mütétek az alsó orrkagylón	1905	3	26-29
Polyák L.	Orrsebészet és fülbetegségek	1906	4	33-36
Rejtő S.	Normalis és gyengetehetségű gyermekek fül-orrvizsgálata	1909	1	4-6
Ság S.	Bismuthpasta a fülsebészetben	1909	1	6-8
Schwartz E.	A fülkagyló perichondritiséről	1905	4	37-46
Sellei J.	A salvarsan hatása a fülre	1911	2	15-17
Szenes Zs.	A m. kir. Szabadalmi hivatalnál thermoelektromos gyógyeszközök nagyothallók számára czímen bejelentett eszköz sorsáról	1903	1	2-5
Török B.	A hallójáratból daganatszerűleg liemelkedő lueses condylomák	1907	3	25-26
Váli E.	Emlékezés, az utolsó két évben (1902-1903) elhunyt otologusokról	1904	1	7-11
Ziffer H.	A hallószerv elváltozásai az aggkorban	1907	1	5-9

1. táblázat. A Fülészet 1903-1913 közötti évfolyamaiban publikáltak egy-egy cikke

Tisztelt Olvasók!

Amikor jó sorsom, szerencsém több mint húsz évvel ezelőtt ösztöndíjasként az „óperenciás tengeren is túlra” vetett, két kis kötetet vittem magammal az Olcsó Könyvtár sorozatból. Tersánszky Józsi Jenő Kakuk Marcija és az Ábel Amerikában Tamási Árontól azután támaszom, jókedvre derítóm volt az elkövetkező egy év során, a nehézségek és a honvágy leküzdésében. Ott értettem meg igazán az idén ötven éve elhunyt Tamásinak az alábbi mondatát:
„Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne“.

Kiss Tamás
könyvtáros

Itt, Farkaslakán született és nyugszik Tamási Áron (1897-1966) a székely falu világának mesteri megörökítője, kiváló XX. századi magyar prózaíró. Kopjafával megjelölt sírja, végakarata szerint a két cseréfa között. A park közepén Szervátiusz Jenő és Szervátiusz Tibor hargitai vulkáni kőből faragott emlékműve.

Rendes feltámadás

Mindenütt szép a május, de a püspöki udvarban a legszebb. Különösen ilyen jókor, napfelkelés idején. A harmat nevetve csillog, mintha Szűzmária drágagyöngyöket hintett volna széjjel az éjszaka. A virágágyak kórusban éneklik a sokféle színt, s körül a kerítés mellett: fehéren és lilán orgonáznak a fák. Fent pedig, és kereken, a háromszárnyú palota tetején, a friss fényben piros szájjal dalolnak a hazajött fecskék; olyanok éppen, mint az apró kicsi papok, kik az első miséjüket éneklik.

Emberféle sokáig nem zakatol.

Aztán egy kicsi csizmás alak jön be a boltíves kapu alatt. Piros, bajuszos arca van, és tollas pörge kalapja. Füttyül, és a nádpálcájával csapkodja csizmája szárát. Ez az intéző, a neve Demeter. Két fajta lakik benne: ha káromkodik, akkor magyar; ha patvarkodik, román.

Gyorsan és aprókat lépve, a gazdasági udvarba tart egyenesen. Az istálló előtt megáll, és katonásan kiált:

– Énekes bácsi!

Vár néhány pillanatig, aztán újra kiált:

– Énekes!

Az istállóból egy öregember fut elé. Középtermű, sovány, falusias és rongyos. A haja hosszú, gyér és fehér. A szemöldöke és a bajusza is fehér. S bozontos is mind a kettő. Egy könyvet tart a kezében, és ügyetlenül dugja.

– Tessék parancsolni! – mondja.

– Miféle könyv az? – int rá Demeter.

Az öreg hátranéz, mintha ott keresné valahol a könyvet.

– Ott a kezében! – szól rá Demeter.

– Szűz Mária virágoskertje – jelenti Énekes bácsi.

Az intéző felmutat az orgonafákra:

– Hát ez a virágoskert nem elég magának?

– Elég, de ebből az enyimből imádkozni szoktam!

– Halljunk oda! – röhint egyet Demeter. – Hát itt a palotában nincsenek elegenden, akik imádkozzanak?!

– A jóra soha sincsenek elegenden – mondja jámborul az öreg.

– A trágya ki van-e takarítva?

– Ki van, hogyne.

– Hát a lovak ki vannak-e keféelve?

– Éppen most fogék vala neki.

– Evvel a könyvvel?

– Nem evvel, hanem a vakaróval.

Az intéző elveszi tőle a „virágoskert”-et, és megkérdi:

– Van-e még efféle könyve?

– Mi célra?

– Nem mi célra, hanem ide csak avval a többivel is! Itt nem lehet elimádkozni azt a sok drága időt! Egy-kettő!

Felhők szállják meg az öreg kék szemét, s szelíd arcát félelem nyomorítja el. Mit tudjon csinálni? Hazudni nem való az ő igazi lelkének, de a könyvei neki többek, mint a kenyér. Legjobb volna öszszegömbölyödni, mint a sünn, de semmi tüske nincs a természetében.

– Na, mit tojóskodik itt?! – kiált rá Demeter.

– Hát mit cselekedjem, hogy jó legyen?

– Adja elő a többi könyveit is!

Énekes bácsi kerülgeti a hazugságot:

– Ebből szoktam a legtöbbet imádkozni, amit el tetszett venni.

– S a többit miből szokta?

– Innen egy kicsit, s onnan egy kicsit.

– De könyvből?!

– Legtöbbet kitalálásból s emlékezésből.

Két galamb röppen eléjük a földre. Búgnak, és puhán lépkedve harmonikáznak.

– Van még efféle könyve? Arra feleljen!

– Azt kell mondanom, hogy nincs – kínlódja ki az öreg, de mint-ha menekülne saját maga elől, rögtön rámutat a galambokra, és így szól: – Minő kedves teremtmények! A szelídséget és a szeretetet példázzák nekünk.

– Tojást példázzanak! – mondja Demeter, és feléjük suhint a nádpálcával.

A galambok felrebbennek, s úgy szól a szárnyuk, mint az orgona.

– Hopp, repüljön utánuk! – riasztja Énekes bácsit is Demeter.

Az öreg a madarak után néz boldog szemekkel, majd csendesen így felel:

– Lélekben megtettem.

Demeter hetykén és ízetlenül inti le:

– Menjen a nyavalyába avval az örökös lélekkel, Énekes bácsi! Lélekben már én is rég püspök vagyok, de azért a négy fehér után mégsem én ülök fel a hintóba, hanem a kegyelmes úr.

– Ó, kérem, nem a négy fehér számít!

– Hát mi számít?

– Az üdvözülés, a túlvilági jólét.

Demeter kacag:

– Hát arra spekulál maga?

Énekes bácsi felemelinti a kezeit, mintha sátánnak intene:

– A szándék az enyim, de bizony mondom: a szó a kufároké!

– Maga meg van zavarodva!

– Én?!

– Maga... maga!

Az öregnek mosolyra vonul a szája, és gyermeki huncutság csillog a szemében.

– Nem az az okos, aki itt akar jól élni a földön, hanem az az okos, aki az örök életben akar boldogan élni...

Az intéző nevetve keresi a választ, de mielőtt szólhatna valamit, egy legényke ugrik elő a tehénistállóból, és örvendezve kiáltja:

– Édesap... – egyszerre bedugul, mert meglátja az intézőt az apja mellett. A fejét behúzza, egy kicsit kuncog, és vissza akar sompolyogni az istállóba.

– Gyere csak! – szól és int feléje Demeter.

A fiú odamegy, és az apja mellé áll családi vonalba. Eleven, nyurga kamasz. Az apja formáját nem hozza egyáltalán. A szemei sem kékek, hanem feketék, kicsikék, és egy percig futkosni meg nem szűnnek. A homloka előre kiül és hamarbeszédje gyorsan esik.

– Te is imádkoztál? – kérdi az intéző.

– Én nem, s hát ki igen?

– Hát apád.

– Neki kell is, mert ő a püspök úr mellett van.

– S hát te ki mellett vagy?

– Én a tehények mellett.

Demeter harsogva mulat a legényke gyors eszén:

– Látja, milyen fia van, Énekes bácsi!

Az öreg magához öleli a szemfüles legénykét.

– A jó apának nincs rossz gyermeke – mondja.

– Sem a gazdagnak rossz pénze – szól belé a gyermek.

Az intéző ezen is mulat.

– Mondj még valami jót, lássuk! – biztatja kedvesen.

Az öreg ösztökéli:

– No, mondd ügyesen, Péterke fiam!

– A pap sem prédikál ingyen – jelenti ki Péter.

– Hát kérj valamit!

A gyermek jól megnézi Demetert, hogy mit kérhetne tőle.

– Azt a könyvet! – mutat a kezére.
 – Nesze.
 Péter elveszi a könyvet, és megnézi a címírást rajta.
 – Ez a mű könyvünk – mondja, és a háta mögé dugja.
 Aztán felnéz az intézőre, és huncut szemekkel jegyzi meg:
 – A tudatlannak kell a könyv, s nem ez olyan nagy tudós embernek, mint maga.
 – Hát te engem tudósnek tartasz?
 – Mindenki tudós magáhozléve.
 – Mit jelent az, hogy magáhozléve?
 – Az azt jelenti, hogy a számár bőgni tud, s a ló futni tud.
 – S hát én mit tudok?
 – Bőgetni a szamarat, s futtatni a lovat.
 – S hát te mit tudsz?
 – Én azt tudom, hogy minden szárnak van legalább két lába.
 – S hát apád?
 – Apám azt tudja, hogy mű most nem hárman vagyunk e helyet, hanem négyen.

Az intéző körülnéz, de csak hármukat látja.
 – S ki a negyedik? – kérdi.
 – Az Isten – feleli Péter.
 Demetert meglepi nagyon a felelet. Azt sem tudja, hogy mit mondjon hamarjában. Egy kicsit nevet, egy kicsit szorong, s egy kicsit restelkedik. Végre megcsapja pálcájával a csizmája szarát, és barátságatlanul veti oda:

– Slussz!
 Továbbmegy, és nézi a földet. Ha egy-egy fadarabot vagy kövecskét lát, azt berzenkedve rúgja tovább.
 – Valóságos szemétdomb ez az udvar! – fordul egyszerre vissza és meggyűlve pattog a szó a száján: – Ez így tovább nem megy, Énekes bácsi! Nekem még jó volt akárhogy, de máma jön az új jószágigazgató, s az pedig a maga orrát a mocsokba veri, ha meglátja ezt a szemétdombot. Itt nem lehet folyton imádkozni, sem tudáskodni, hanem dolgozni kell! Érti!?

Péterke biztatótag nézi az apját, de látván, hogy az öreg nem szól, maga felel meg Demeter úrnak:

– Münköt nem kell tanítani.
 – Mit beszélsz? – közeledik szúrósan az intéző:
 – Péterke még gyermek – menti az apja.
 A legényke azonban odaáll bátran Demeter elé, és így szól:
 – Azt mondtam, hogy münköt nem kell olyan mérgesen tanítani, mert ebben az udvarban eddig is mi dolgoztunk s nem más.
 – Hogy mersz te így beszélni?!
 – Merhetek, mert én seprem meg – mondja Péter, és szót sem várva, rögtön elindul a tehénistálló felé.

Demeter sárgán néz utána, majd az öregre mordul, mint a kutya: – Takarodjék maga is!

Énekes bácsi nem felel, hanem vén fejét lehajtja, és úgy kullog e a színről.

– Tizenegyre ragyogjon minden! – szól utána Demeter, aztán eltűnik ő is.

Egy ideig csend van.
 Elszáll a ház széléről egy fecske. Utána egyenként és gyors körökkel a többi is világba röppen.

A nap kikerekedik az égre, és a palota faránál, mint felséges zuhatag, egészen betör. Elönti az udvart, a szemétforgácsokat, a kavicsokat arannyá változtatja, s a harmatgyöngyöt csiszolni kezdi.

Aztán Péterke is kibúvik seprűsen az istállóból. Rögtön megáll és széjjeltékint. Az intézőt nem látja sehol, és derűs lesz. Felcsapja a seprűt a jobb vállára, s elindul a lovak istállója felé. Az ajtóban

Tamási Áron kisbirtokos, sokgyermekes székely földművescsalád gyermekeként született 1897. szeptember 20-án Farkaslakán. Apja Tamás Dénes, földműves, anyja Fancsali Márta. Kilencéves korában pisztollyal ellátta a bal hüvelykujját, ezért a szülők úgy határoztak, hogy taníttatni fogják, mert nem lesz képes elvégezni a gazdasági munkát. 1904-től Farkaslakán járt elemi iskolába. 1910-től a székelyudvarhelyi katolikus főgimnázium tanulója (amit halála után róla neveznek majd el). 1916-ban behívták katonának. 1917-ben hadiérettségit tett Gyulafehérváron, majd 1918-ban karpaszományos örveztőként az olasz frontra került. Ki akart törni az elődök paraszti életformájából, méghozzá nem is a szellemi élet, hanem a városi-polgári életforma felé. Ezért 1918. november 18-án megkezdte jogi tanulmányait a kolozsvári egyetemen, majd 1921-ben, miután lediplomázott, a Kereskedelmi Akadémián tanult tovább, ahol 1922-ben szerzett diplomát. Nevét is ekkoriban változtatta meg Tamás Jánosról Tamási Áronra. Tanulmányai befejeztével banktisztviselőként helyezkedett el előbb Kolozsváron, majd Brassóban. Az első világháború után családjával együtt a Romániához csatolt Erdélyben maradt, majd 1923 júliusában, huszonhat éves korában kivándorolt az Amerikai Egyesült Államokba, ahol volt alkalmi munkás, majd banktisztviselő is, noha írói karrierje épp ekkoriban kezdett beindulni, Szász Tamás, a pogány című novellájával ekkor nyerte meg a Keleti Újság novellapályázatát. A székely népballadák, népdalok és népi mókák ihlették azokat a novellákat, amelyekből első kötete, a Lélekindulás összeállt. Amerikából küldte haza a kéziratot a kolozsvári kiadóhoz, ahol 1925-ben megjelent. A műre a romániai magyar és a magyarországi irodalom is azonnal felkapta a fejét. 1923-1925 között New Yorkban élt, majd rövid ideig a Chicago melletti Garyben és végül a nyugat-virginiai Welchben. Innét települt haza Kolozsvárra 1926 májusában, hogy aztán rövid időn belül szűkebb hazájában, de Magyarországon is az egyik legnépszerűbb író váljék belőle.

(Forrás: Wikipédia)

megáll, és látja, hogy az apja nagy buzgalommal keféli az egyik fehéret:

– Beh kár, hogy ez a szegén ló nem tud beszélni – mondja.
 – Mért? – kérdi az öreg.
 – Azért, mert akkor megkérném édesapámat, hogy ne kefélje. Az öreg tovább úzi a dolgot.

– Eredj szépen seperni – mondja végre.

– Akkor por lesz.

– Eredj szépen! Nem hallád, mit mondott az intező úr?

– Ha intező volnék, én is sokat beszélnék.

– No, ha így fogadsz szót, itt az udvarban nem lesz jövendő.

Erre leveszi Péter a válláról a seprűt, és maga elé támasztja, mint a pásztor a botot. Az eszét összeszedi, komoly arcot vág, s mintha a népek beszélne, így szól:

– Az egy szikrát sem úgy van, ahogy édesapám mondja. Mert ebben az udvarban, s nyilván máshol is, csak úgy lehet valamire menni, ahogy én csinálom, s nem úgy, ahogy édesapám csinálja. Ezt a könyvet is ki vette vissza az előbb? Ugye, hogy én?

– Ügyes voltál! – mondja az öreg. – Csak eredj söpörni szépen. Péterke rögtön ráfelel:

– Abból ma nem eszik ez az udvar, hogy én őt megseperjem.

– Erössen fellázadtál!

– Én fel, s édesapámnak is fel kéne, mert örökké sikeresebben dolgozik egy száz, mint két szorgalmatos kéz. A példa bizonyítja s eppen legjobban az édesapám példája. Mert itt vénült meg ebben az udvarban, s mit haladott eléfelé? Nemigen sokat, mert örökké csak hallgatott, s örökké csak dolgozott.

– Itt a földön ne keress igazságot – jegyzi meg szomorúan az öreg.

– Hát mért ne keressek?

– Azért, mert nincs.

– Nincs a nyavalyát! – ellenkezik Péter. – Van itt igazság, s nem is egy, hanem kettő. Mert van egy gazdag igazság, amit a gazdag ember pénzzel vesz el; s van egy szegény igazság, amit a szegény ember okos ésszel kerít magában.

Az öreg békével hallgatja a szókimondó gyermek szavait. Istenre gondol és az örök életre, melyben mindenki elnyeri majd jutalmát érdeme szerint. Nem is szól, csak keféli szelíd arccal az egyik lovat a másik után, mintha azokkal menne majd a másvilágra.

Péter is beléun a hasztalan szavalásba, és az udvarba veszi az útját. Füttyölve és dudorászva ballag ide-oda rajta. Néha felvesz egy forgácsot, vagy a kerítés mellé dob egy követ.

Így tölti idejét.

Végre megérkezik az új jószágigazgató. Magas és finom úr. Szép kék ruha van rajta. A kezében kesztyű és bot. Demeter mellette lépked, folyton beszél és mutogat neki. Még jóformán közel sem menne az istállókhöz, megállnak.

– Énekes! – kiáltja Demeter.

Az öreg előjön.

– Péter! – kiáltja Demeter.

Péter is előjön.

Odaállnak mind a ketten az urak elejébe, mint a bakák.

– Ez a kocsis, ez pedig a fia – mutatja be őket Demeter.

Az igazgató megvizsgálja a két szolgát, aztán odafordul az öreghez:

– Hogy hívják magát?

– Énekes Ferenc, a nagyságos úr szolgálatára.

– Hát téged? – kérdi a legénykét.

– Engem Péternek, az intező úr is tanúsítja.

– Hát mért kell azt neki tanúsítani?

– Azért, hogy ő is szerepeljen.

Az igazgató gyenge mosollyal ránéz Demeterre, aki megjegyzi, kínosan vigyorogva:

– Ez a kölyök mindig ilyeneket mond.

Az igazgató megsimogatja Pétert, aztán elbocsátja az apjával együtt.

– Ez az öreg megbízható embernek látszik – szól.

– Megbízható ugyan – mondja Demeter –, de nem sok hasznát lehet venni. Vén és hülye szegény...

Nem nézik meg sem a lovakat, sem a többi állatokat, hanem még beszélgetnek néhány percig, aztán az igazgató elköszön és elmegy.

– Na, Énekes bácsi, mit szól az új igazgatóhoz? – kérdi Demeter.

– Finom embernek látszik – feleli az öreg.

Az intező kacag:

– Finom, finom: egy fél éve jött ki a börtönből. Aztán zsidó létere eljött ide a püspök úrhoz, hogy ő meg akar véglegesen térni. Szépen átállott a katolikus vallásra, s most itt van mint jószágigazgató. Mit szól hozzá?

– Az Isten jobban örvend egy megtért bűnösnek, mint száz igaznak – mondja Énekes bácsi.

Demeter dühösen legyint:

– Jobban fenét! – aztán rögtön hozzát teszi: – Délután ötre késsen legyen a nagyobbik kocsi, érti?

– Igenis, kérem szépen.

Megint csapkodja a csizmája szarát, ahogy elmegy.

Énekes bácsi készül. Keni a hámat, s fényesíti csatjait. A kocsit mossa és olajozza. Fújdogálja közben a szent éneket, és csodálatoosan boldog.

Délután ötkor felül az igazgató, és Demeter a hintázó kocsira.

Az öreg derűsen hajtja a két fehérét a püspöki birtok felé. Ahogy megérkeznek s leszállnak, odaszól neki jókedvűen az igazgató:

– Maga sohasem szokott köpni, öreg?

– Nem vagyok pipás ember, nagyságos úr.

– De mint kocsis?!

– Nem én, kérem szépen. Köpés nélkül hajtottam örökké a lovakat.

– S káromkodni sem szokott?

– Azt még úgy sem, nagyságos igazgató úr.

– Hát akkor maga milyen kocsis?

– Én csak ilyen öreg, kérem szépen.

Egy hét múlva új kocsis jön a fehér lovak mellé.

Fiatal, erős és goromba.

Köpi és káromkodik.

Szidja és taszigálja az öreget. Amikor nem látják, rúg is rajta egyet-egyet.

Péter látja a dolgot, és forr.

– Én ezt a mocskost megverem, édesapám – mondja.

– Azt ne, fiam. Majd a jó Isten eligazítja.

– El, ha el.

Az öreg ágyba kerül. Ott fekszik az istálló sarkában, egy rozoga tákolmányon.

Az új kocsis itt sem férhet el tőle, hanem keféket dobál rá. Néha villát és lapátot is.

Aztán egy pénteki napon befördíti a sarokba, ágyával együtt. Kiönti, mint a szemetet.

Péter elveszi a bicskát.

– No, most kieresztem a belit! – lobog.

Az öreg felfogja a kezeit, és úgy kérleli a fiút:

– Ne bánts, édes fiam!...

Alig tudja kimondani a szót:

– Majd odaát... Ott lesz igazság!

Másnap csendesen meghal.

Ott fekszik az istállóban egy fél nap és egy éjjel.

Péterke és a lovak virrasztanak felette. Rászállnak az istállóle-

gyek, kívülről a rendes legyek és mindenféle tarka és cifra legyek. Rászállnak megnyugodott, derűs arcára, és odarakják a petéiket.

Aztán eltemetik.

A rendes temetőbe teszik, ahová mindenkit tesznek.

Hátul, a hatalmas kerítés mellé.

A koporsója gyenge fenyőfadeszkából van megtákolva. Festetlen és rések is vannak rajta, hogy azokon keresztül lesni lehessen majd a feltámadást.

Sírja nem mély, és a föld is puhán nyomja.

Nagy papokkal és nagy urakkal, gazdagokkal és szegény boldogokkal fekszik együtt Énekes Ferenc.

Fekszik, és vár.

Csendesen, baj nélkül és zaj nélkül múlnak a napok.

Várja az örök fény derengését és az igazság eljövételét.

A színe mindegyre sötétül, és a vágótól fokozatosan és állandóan sorvad.

Menthetetlenül esik összefelé.

Erjed az átváltozás törvénye szerint.

A peték kikelnek az arcán, és vidám gyermeki életet élnek.

Férgek botorkálnak, futkároznak és dongnak az arcán, mint valami kies, hegy-völgyes vidéken. A füleire és az orrára másznak, és pajkosan ugrálnak le onnan arcának völgyeibe.

Sokan vannak és sokfélék, mint az emberi társadalomban.

Vannak szürkék, foltosak, kockások és csíkosak. De a legszebb közöttük egy cifra, zöld fényű légy. Gőgös, és sokat röpköd, hogy tüntessen gyönyörű színével, de csak finnyásan táplálkozik, mint-ha megvetné paraszt volta miatt Énekes Ferencet.

Annál mohóbban lakmároznak a többi fajták.

Asztaluk illata szétillan a koporsó résein a földbe. Főleg fölfelé illan a színre, ahol megrészegíti a szabad legyeket is. Kivált a termékeny anyák seregszámra csődülnek oda. Kábultan kicsinyeket raknak, amelyek a göröngyök között a résen és a giliszták útjain Énekes felé törnek.

A vörös torú és fekete csíkos bogarak alulról törnek neki, és mint a temető pionírjai, úgy vágják és kaparják a földet.

Ádáz támadások idejét éli az öreg.

Bál van.

Kecses kis pillék táncolnak ugrálva rajta.

Aztán a füledt és ammóniás szagban, kemény munkára szántan, szövetragó rovarok jönnek.

Majd fűrgé kicsi atkák csontvázát preparálják az öreget.

És beáll a csend.

Csupán az idő ketyeg, mint egy mérhetetlen és tökéletes óra, melynek központi kereke a nap, és kisebb kerekei a csillagok.

Másodperceivel évszázadot mér.

Percei az ezredévek.

Tíz percre millió.

És órája a mérhetetlen.

Ketyeg és óráról órára halad a mutatója, mint az üstökös.

Halad a tizenkettő felé.

Eléri, és üt.

Kong a végtelenen keresztül.

Az angyalok sorba verődnek, mint a riadóra.

A csillagok táncolnak, mint a harmatcseppek a reggeli orgonafán.

Az Isten áll a világ közepére.

Itt van az ítélet napja.

A föld átgurul egy másik világba, mint valami labda.

Víg és szép angyalok jönnek rá, és trombitálnak.

Világzengetően trombitálnak.

Szakad a fény, mint a zápor.

A sírok megnyitnak, és örömet kiáltanak.

Harsog a trombita, mint az el nem rontható kacagás.

Fölbrednek a halottak, és ujjongva tódulnak kifelé.

Péternek is kipattan a szeme, és felül. Valami csodát sejt, és körülvigyázkodik gyorsan. Észreveszi, hogy ott fekszik mellette az apja és nagyon megörvend. Egyenesre feszíti a derekát, és megint körül néz. Látja a megnyílt sírgödör falait, amelyeken soha nem látott virágok nyílnak. És látja, hogy felülről ömlik bé az illatos, puha fény. A trombitaharsogást is hallja.

– No, most lesz, ami nem vót! – mondja.

Aztán megragadja az apja vállpercét, és rázza.

– Édesapám!

Az öreg nem akar mozdulni semmit.

Péter jobban kezdi rázni:

– Édesapám, keljen fel, mert erősen trombitálnak!

Végre kinyílik lassan az öregnek is a szeme. Látja a zuhogó fényt és megijed, hogy szolga létére ennyire elalulvék. Rögtön keresztet vet, ahogy életében is szokta.

– No, most jól tette ezt az egyet – mondja neki Péter.

– Mit? – kérdi az öreg.

– Ezt a keresztvetést.

– Há miért?

– Azért, mert ennek most hasznát vesszük.

Az öregnek sejtelve sincs arról, hogy milyen nagy napra ébredt. Péter kacag neki, és gyönyörködve nézi.

– Szép üdő van, ugye, édesapám?

Énekes csodálkozva tekergeti a fejét.

– Ilyen szép még sohasem volt – ismeri el.

– Ezután már ilyen lesz örökké – állapítja meg Péter.

– Honnét tudod?

– Onnét, hogy azt trombitálják. Nem hallja?

– Hogyne hallanám! – mondja az öreg. – Csak azt gondoltam hogy vadászatra mennek az urak.

– Most nem ők, hanem mi megyünk vadászatra.

– Hogyhogy?

– Hát úgy, hogy ez nem az urak napja, hanem a mi napunk.

Az öreg még mindig kábult, és nem tud létrejönni. Péter megfogja mind a két vállát, és megrázza istenesen.

– Feltámadás van, édesapám! – kiáltja neki.

Énekes tátoz, és megtelnek könnyel szemének üregei.

Sír örömeiben, mint a gyermek.

– Most nem bögni kell, hanem örvendezni! – oktatja Péter.

Az öreg törli csontkezeivel a szemét, majd megkérdi végre:

– Hol van az Isten?

– Valahol odakünn lesz.

– Akkor most egyenesen elejébe megyünk.

– Oda egyenesen! – mondja Péter, és feláll. Aztán a hóna alá nyúl az öregnek, s őt is felemeli.

– Hát innét hogy jutunk ki? – nézi Énekes a sírgödör falait.

– Innét jól – szól Péter, és könnyedén kitolja az öreget. Aztán kiugrik ő is, és megindulnak az üres sírok között. Mennek és meg-megállnak.

Ömlik róluk a csoda és az öröm.

Mert olyan a föld, mint a paradicsom.

– Aztán én azt a kocsist megöltem vót – mondja Péter.

Az öreg megütődve néz rá:

– Tán nem?!

– Én meg biza.

– S aztán mi lett?

– Húsz esztendeig a tömlöcben voltam.

– Akkor kiálltad a büntetést.

– Én ki, de azért most, ha ítélet lesz, nem muszáj emlegetni.
 Ahogy mennek át a temetőn, hát egy örült ember futkos keresztül-kasul, s minden sírba betekint.
 – Maga kit keres, atyafi? – kérdi Péter.
 – Én a feleségemet – mondja az örült.
 – Hát hova lett el?
 – Ebben a támadási zűrzavarban megszökött.
 Még szállingóznak elkésett felkelők. Némelyik egyedül, mások kiterjedt családdal, sőt egész nemzetségek is vonulnak.
 Két inasféle is törtet. Szaladnak, mintha elkéstek volna valahonnan.
 – Mindenki törekszik ez alkalommal is – jegyzi meg Péter.
 – Most legalább jóra törekszik – mondja az öreg.
 A kapu irányában nagy csődület van. Messziről látszik, hogy kavargó és hullámoz az egész. Közelebb érve, zúg és morajlik is, mint a tenger. Kardos angyalok sűrögnek kétfelől és hátul, hogy rendet csináljanak. Egy rangosabb parancsokat osztogat nekik, és harsányan kiabálja a tolongó népnek:
 – Sorba, sorba! Rendes feltámadás!
 A főbb angyalok egy csomóban állnak oldalt, mint valami vezérkar.
 Énekesék is megérkeznek, és belévegyülnek a tolongásba.
 A parancsnok nem bír az áradattal. Kivonja a kardját, villogtatja, és úgy kiáltja:
 – Sorba, sorba! Cím és rang szerint!
 Meghökkenítő, különös gyülekezet ez. Törtető, vidám és mégis riasztó. Az állkapcsok csattogva verik ki a hangot, és nyugalmi állapotukban vigyorognak. A szemek üregei mohón merednek a káprázatos világba. A koponyák ezer szint vernek a fényben. A lábak kopognak, és a hadonászó karok úgy szólnak néha, mint a fúvolya. Néha visítanak, mint a klarinét, vagy búgnak, mint a tárogató.
 Vannak kedélyesek is, akik ujjsontjaikkal egymás vállain citeraznak.
 De nekik semmi sem különös.
 Ismerik egymást.
 Látnak, hallanak.
 Mindent természetesnek találnak.
 De főleg kegyetlenül törtetnek előre a sorban.
 – Ezek mért furakodnak? – kérdi Énekes az egyik szomszédjától.
 – Azért – mondja a szomszéd –, mert mindegyik gazdagabb akar lenni, mint a másik.
 – Hogyhogy gazdagabb?
 – Hát maga ezt nem tudja?
 – Én nem tudok semmit. Csak most érkezni ide a fiammal.
 – Hát akkor hallgasson ide, maga gyámoltalan! – magyarázza az alak: – Mindenki arra igyekszik, hogy a másik előtt jusson ki a kapun, hogy annál többet foglalhasson!
 – Mit foglalhasson?
 – Hát földet vagy erdőt, kincses forrást vagy bányahelyet. Ki amit éppen akar.
 Szétlökik őket és elsodorják.
 A parancsnok angyal éppen mellettük kiáltja teli torokkal:
 – Sorba! Rang és cím szerint!
 Az öreg és Péter egymásra néznek.
 – Furcsa egy feltámadás! – mondja Péter.
 – Egy kicsit furcsa... – hagyja helyben az öreg is, de bizakodólag hozzáteszi: – Azért lehetetlen, hogy itt érdem ne legyen.
 Oldalt húzódnak egy kicsit, hogy jobban széttekintsenek, s hogy utat nézzenek maguknak eléfelé.
 – Álljanak bé a sorba! – szól rájuk egy angyal.

– Nem vagyunk a katonaságnál! – mondja Péter.
 Szóváltásba kerülnek.
 – Istennek éltem földi életemben – bizonykodik az öreg. – Most itt az ideje, hogy elnyerjem a jutalmat.
 – Hogy hívják? – kérdi az angyal.
 – Énekes Ferencnek.
 – Mivel foglalkozott?
 – Kocsis voltam a püspök úrnál.
 – No, akkor menjen hamar a sor végére!
 – Oda mért?
 – Oda azért, mert ott van a helye. Előbb a püspök urak, a kano-nok urak s a nagyvilági urak mennek ki. Mít akar maga kocsis lété-re? Nem lehet mindjárt az első napon ezt az új világot is felforgatni.
 Az öreg hüledezik.
 – Furcsállom a dolgot – mondja.
 – Na, akár furcsállja, akár nem: menjen hamar a sor végére!
 – Megkérném szépen, maga ki nevében beszél?
 – Én a rendezőség nevében.
 – S erről az Isten is tud?
 Az angyal megbotránkozva feleli:
 – Az ő parancsára történik minden.
 – Nem hihetem!... – tekergeti Énekes a koponyáját.
 – No, ha nem hiszi, mindjárt meg fogja látni – szól az angyal, s már indul is a parancsnok felé, hogy odahívja.
 – Ezt én szinte gondoltam – mondja Péter, és int az öregnek, hogy induljon utána.
 Egerutat vesznek a tömegben, és furakodnak, ahogy csak lehet: A parancsnok azonban megtalálja őket, és rögtön vállon ragadja. Jobbjával az öreget s baljával Pétert.
 – Lesz rend, vagy nem?! – mondja haraggal.
 Énekes szembeáll véle:
 – Legyen, de érdem szerint!
 – Akkor gyerünk a sor végére!
 Az angyal kituszkolja a tömeg közül mind a kettőt, és inti nekik hátrafelé az utat.
 – Mars! – mondja.
 Az öregnek forróság szalad végig a csontjaiban, és láng csap ki a bordái közül. Az állkapcsai reszketnek, és a nyakcsigolyái csikorognak.
 Csodálatos erőt ad neki ez a végső igazságtalanság, és kihúzza magát.
 Olyan, mint a meggyújtott fenyő.
 – Nem megyek! – mondja fenyegetően.
 Az angyal rá akarja emelni a kardját, de Énekes félreugrik.
 – Igazad vót, Péter! – kiáltja, és egy gyors mozdulattal lekasztja a lábszárcsontját, és megsuhogtatja, mint a cséphadarót, aztán szabni kezdi véle a népet.
 – Vágjad, Péter! – hasít a hangja.
 De már Péternek is suhog a kezében a lábszárcsontja, és szapul mindenkit, akit ér.
 Fél lábón állva aprítják a népet.
 Mindenki ordít, és tapodja egymást.
 Az angyalok kürtszóval hívják az Istent.
 Az Isten megjelenik, és halotti csend lesz. Aztán int Énekesnek és Péternek, hogy a lábszárcsontjaikat akasszák helyre, és menjenek elébe.
 Énekes és Péter engedelmesen megcselekszik.
 – Miért békétlenkedtek? – kérdi tőlük az Úr.
 – Azért – feleli az öreg –, mert az angyal a sor végére akart állítani.
 – És mért nem akartál odaállni?

– Azért, mert egész földi életemben tűrtem és szenvedtem, hogy most boldog lehessenek.
 – És a sor végén nem tudsz boldog lenni?
 – Nem.
 – Miért?
 – Azért, mert magam előtt látom azokat, akik egész életükben tolvajok és gonoszok voltak.
 Az Isten sajnálkozással néz Énekesre, és megkérdi tőle:
 – Minek teremtettelek?
 – Jónak és szegénynek.
 – Akkor légy jó és szegény, a sor végére állván.
 Énekes ránéz a fiára, hogy mitévők legyenek.
 – Azért se menjünk! – súgja neki Péter.

Állnak és nem indulnak. Az Úr szomorúan nézi őket.
 – Bánom, hogy feltámasztottalak – mondja csalódottan végre.
 – Azon lehet segíteni – feleli sértődötten az öreg, és odaszól a fiának: – Gyere, Péter!
 Megindulnak ketten, vissza a temetőbe. Elmennek a sírhoz, amelyből feltámadtak az imént, a szájánál megállnak, belenéznek, majd visszafordulnak mind a ketten, és csodálatosan egyazon gondolattal és egyazon örök keserőséggel egyszerre kiáltják:
 – Aztán nekünk többet ne trombitáljanak!
 Azzal visszafeküsznek szépen egymás mellé, magukra kapják a földet, és elalusznek mindörökkön-örökre.

„Ahogy az orvostudományba vetett hit kicsit megingott, megjelentek az alternatív medicina sarlatánjai, élükön a homeopátia híveivel. Amikor a tudományos alapú orvoslást kívülről és belülről is támadják, az elhivatott kutató nem maradhat néma.”

A PTE, ÁOK, Hallgatói Önkormányzat szervezésében az Egészségügyi Felsőoktatási Napokon, március 29-én a Szentágotthai János Kutatóközpontban „Az alternatív orvoslás nem működik” címmel előadást tartott **Boldogkői Zsolt**, a Szegedi Tudományegyetem Orvosi Biológia Intézetének tanszékvezető tanára. Az alábbiakban a 168ora.hu-n és az origo.hu-n megjelent írását adjuk közre.

Forrás: www.168ora.hu 2014. szeptember 25.

Világok harca – hagyományos vs. alternatív gyógyászat

A tudományos módszer egy rendkívül egyszerű princípiumon nyugszik, amely így szól: **a világ pusztán gondolati úton nem ismerhető meg, kísérletekkel és megfigyelésekkel szerezhetünk csak megbízható tudást. Az alternatív gyógyászat nem fogadja el ezt az alapelvet, ehelyett évezredek népi bölcsessége, hitszerű ismeretek bizonyosságára és alapítóatyák bölcsességére hivatkozik.**

Bevezetés

Az alternatív medicina nem ismeri el a **tudományos alapú gyógyítás** kizárólagosságát, sőt gyakran még riválisa létjogosultságát is tagadja. Igaz, manapság ezt nyilvánosan gyáva megvallani.

A **hiszékeny laikusok** könnyebben felfogják a megnyerő modorú kuruzslók egyszerű magyarázatait, mint a tudomány érthetetlen szövegét, amit a várólistás sorra kerülés szűkre szabott perceiben az orvos meg sem próbál lefordítani. Senki nem szereti a rossz híreket, ezért szívesebben fordulunk a garantáltan jó hírekkel szolgálókhoz, ha baj van. Sokan minden **anyagi áldozatot** meghoznak beteg szeretteik számára, hátha mégiscsak működik az a csodaszer.

A gyógyításban az orvosok hivatottak a tudomány képviselőit, de többen közülük átpártoltak a szemfényvesztők táborába. Érdeemes lenne tisztázni, hogy vajon az ismerethiány vagy az anyagi indokok tolták őket oda, mert az oktatáson lehetne javítani, a kapzsiságon viszont nem nagyon. **A média is zömmel a sarlatánság pártjára állt**, a fejlett világ törvénykezése pedig megértően viszonyul mindehhez, mondván, hogy nem ártalmas. Hadd szívja a nép a tudatlanság ópiumát. **A hazai egyetemek sorra fogadják magukba az áltudományt**, mely ezzel megszerezte legalitása legértékesebb pecsétjét.

Párhuzamos világok

Korunk legjellemzőbb sajátja a **tudomány nagyívű szárnyalása**. A tudásunk több területen akkora léptékű paradigmaváltás küszöbén áll, melyre még nem volt eddig példa a történelem során. A **modern fizika** az anyagi világ végső miértjeit, közte magának a létezésnek a problémáját feszegeti. A **biológia** hatalmas léptekkel közeledik a **DNS** és az emberi agy működésének átfogó megértése felé.

Képesek vagyunk megváltoztatni az örökítőanyagunkat, sőt **már mesterséges életet is hoztunk létre**, s remélhetőleg hamarosan megfejtjük a tudatunk misztériumát is. A molekuláris biológia új alapokra helyezi a gyógyítást: a betegségeket számítógépes programok diagnosztizálják majd, **az új típusú terápiák pedig személyre szabottá válnak**. Úgy tűnik, hogy a fejlődés megállíthatatlan, sőt az üteme egyre gyorsul.

A fejlett tudománnyal párhuzamban azonban egy **szellemi árnyékvilág is halad babonák, ezotéria, téveszmék, hitszerű gondolkodás** és áltudományok formájában. Konspirációs teóriák szövik át az előítéletes gyűlölségek terebélyes szövetét, s hazugságok viselik a hitelesség gúnyját. **A tudománnyal és a modern gyógyítással szemben a közhangulat rendkívül ellenséges**, az alternatív orvoslás népszerűsége viszont soha nem látott magaslatokban szárnyal. Ma tehát nem csupán a tudomány, hanem egyidejűleg **az irracionális korszakában is élünk**. Habár most úgy tűnik, hogy e két világ vetélkedéséből a tudás győzedelmeskedik majd a miszticizmus felett, erre mérget azért nem memék venni. Szerencsére ez a harc nem elsősorban személyek, hanem inkább eszmék között zajlik, gyakran az egyén elméjén belül.

Modern gyógyítás

A modern gyógyítás az áltudomány bölcsőjében fogant. Hajdan az orvoslás téveszméken és az azokat fenntartó tekintélytiszteleten alapult. Az egykori úgynevezett hősies orvoslás valójában csökkentette a betegek gyógyulási és túlélési esélyét. Az **érvágás, a köpölyözés** (vákuumkezelés), a **purgálás** (bél tisztítás) és a **hánytatás**, tetézve a kórházak és orvosi rendelők rossz higiéniai körülményeivel, kifejezetten rizikótényezőt jelentettek az egészség számára.

A materialista alapokhoz való ragaszkodása miatt azonban a hivatalos orvoslás később élesen elvált a még ma is áltudományon alapuló alternatív gyógyítástól, **alaptételeit szigorú tesztek és kísérletek teszik megbízhatóvá**. Noha még távolról sem tud mindent, sőt **gyakran téved is**, e megközelítésnek nincs alternatívája. Ha egy terápia működik, az orvostudomány része lesz, még ha egyelőre nem is értjük az alapul szolgáló mechanizmus minden részletét. Ez a tényalapú orvoslás lényege. Ma már inkább tudományos alapú gyógyításról beszélünk. A különbség az, hogy ez utóbbinál kíváncsiak vagyunk a biológiai háttérre is.

A tudományos ismeretek egy többé-kevésbé koherens rendszert alkotnak. Ha egy eredmény nem illik bele a képbe, azt gyanakvással kell fogadni, s még szigorúbb tesztelésnek alávetni. **Sajnos az áltudomány is gyakran bekéredzkezik a tudományos lapok hasábjaira**. Ezek kiszűrésére jöttek létre a szisztematikus és metaanalízisek, melyek nem eredeti kísérletekről szólnak, hanem a már publikáltakat összegzik. E vizsgálatok nem nézik a konklúziót, csak azt, hogy megfelelő sztenderdek alapján végezték-e a kutatást. Ha nem, kirakják az adott cikk szűrét a további elemzések közül. Ráadásul a bennmaradó anyagok összegzett mintaszáma alapján **megbízhatóbb következtetésekre jutnak**, mint az egyedi munkák. E módszer óriási csapásnak bizonyult az alternatív orvoslás számára, lényegében kigyomláta őket a tudomány kertjéből.

Alternatív orvoslás

Míg a tudományos elvek lényege, hogy univerzális érvényűek, addig az alternatív orvoslás tételei attól függenek, hogy hol hozták létre őket. Eredetüket tekintve **keleti és nyugati metodikákat különböztetünk meg**. A nyugati elméletekre és módszerekre óriási hatással volt a Kelet, fordítva viszont ez nem áll fenn, ehelyett az egyes nyugati módszerek árasztották el a keleti régiókat (pl. homeopátia). **A keleti medicina nem ismeri a rák, a fertőzés vagy cukorbetegség fogalmát**, hanem misztikus energiák egyensúlyvesztésében látja a betegségek kizárólagos okát.

A **csi** az univerzum mindent betöltő láthatatlan energiája, melynek áramlása éppen az emberi szervezetben ütközik gyakran akadályba. Nem véletlen, hogy a kínai eredetű csit csereszabatosan válthatjuk ki a japán ki vagy a hindu prána fogalmakkal, hiszen közös gyökerekből származnak. A gyógyításnak nem kell mást tennie, mint **túikkal, gyógynövényekkel, meditációval, testgyakorlatokkal** vagy különféle **diétákkal elhárítani az energiatorlaszokat**, hogy a jin és a jang, az örökké egyensúlyt kereső ellentétpólusok megnyugodjanak.

Az ezotéria nagyobb tömegeket vonz és szélesebbre nyitja a pénztárcát is. Sajnos a keleti mértékletesség nyugatra importálva mohósággá alakult át. A keleti energiák szülőházájukban még gyógyító szándékúak, itt nálunk csupán a pénzgyarapodás eszközei a mértéket nem ismerő sarlatánok alkalmazásában.

A nyugati verziókban is számos energiafeleség szerepel, egyeseket szó szerint átvéve a keleti eszmevilágból, mások viszont saját találmányok (pl. aura, kristály energia, földszugárzás). Sőt, még valóban létező erők (pl. mágnesség) is idekeverednek, ezeknél a probléma inkább a gyógyhatással van.

Természetesen az **ezoterikus energiák nem léteznek**, hiszen semmi nem utal a létükre. Ahol az elméleti alapok hibásak, ott a gyakorlat már a rendkívüli kétség határain billeg. **A fő probléma azonban nem is a halandzsza filozófia, hanem hogy a terápia hatástalan**. A fontosabb területek hatásosságát illetően számos ellenőrző kísérletet végeztek, melynek során ezek a módszerek rendre elbuktak. Egyes ágak megpróbálnak kivergődni a miszticizmus árnyékából és átvenni legalább részben a modern gyógyítás eszköztárát (pl. a kiropraktika haladó irányzata).

Hogy akkor minek a régi név? Mert az ezotéria **nagyobb tömegeket vonz és szélesebbre nyitja a pénztárcát is**. Sajnos a keleti mértékletesség nyugatra importálva mohósággá alakult át. A keleti energiák szülőházájukban még gyógyító szándékúak, itt nálunk csupán a pénzgyarapodás eszközei a mértéket nem ismerő sarlatánok alkalmazásában.

A **fitoterápia** az alternatív gyógyászat szinte egyetlen olyan ága, ahol a kerek perccel kijelentések némileg árnyalódnak. A modern gyógyászat még ma is támaszkodik a **természet patikájára**, intenzíven keresi benne a potenciális hatóanyagokat. Ha azonban találnak ilyet, akkor kinyerik azt – megszabadulván a nem kellő, esetleg toxikus egyéb anyagoktól –, feldúsítják, és ha kell, kémiai módosítják azt a jobb hatás végett.

Tegyük azért hozzá, hogy manapság **egyre több gyógynövényről derítik ki, hogy az a sok jótékony hatás csak népi bölcsességként létezik, valójában azonban nem**. Az egyik legnagyobb áldozat a páfrányfenyő (Ginkgo biloba), melynek számtalan kórt gyógyító hatása nullára zsugorodott. **A fokhagyma is kapott egy nagy pofont**, most úgy tűnik, hiába szedtük szív- és érpanaszra. Egyes kínai szerekben az ortodox medicinából származó hatóanyagokat találtak, egy másik esetben pedig a vér ólomszintjét tudták korreláltatni ilyen készítmények fogyasztásával.

Különféle gyógyító irányzatok rítusokat nemrégiben zászlot: **savval és mérgekkel telített testek**, vitaminhiányban szenvedő, **zsírégetésre váró szervezetek** és megtisztulásra váró elmék az új filozófiák célpontjai. A lényeg persze nem a szellemi nevelés, hiszen itt a XXI. században már szégyellni való áltudásról van szó, hanem **bizonyos porok és tabletták piaci forgalmának felpörgetése**. A kapitalizmus logikája idevágó törvények és azok szigorú betartatása nélkül sajnos zabolátlanul pörög.

Igazán veszélyesek a komoly betegségek álgyógymódjai, főként, amit a hagyományos gyógyítás helyett alkalmaznak. **A különféle rák- és összejterápiák valós betegségeket céloznak meg hamis eszközökkel**. A tudomány is kutatja e lehetőségeket, igaz, egyelőre még mérsékelt sikerrel, de biztató jövővel. **A szélhámusok azonban nem vacakolnak a kísérletekkel**, hiszen ezek befektetést és szakértelmet igényelnének. Ők csak állítanak valamit saját kútfőből vagy kétes kompetenciájú mesterekre hivatkozva. Ha ezek a rákellenes szerek valóban működének, a gyógyszergyárak már rég lecsaptak volna rájuk, hiszen ennél nagyobb üzletet elképzelni sem le-

het. **Őssejtkezeléskor gyakran csak sóoldatot oltanak belénk.** Minek is adnának valódi sejteket, hiszen a hozzá nem értés kezében azok hatni úgysem fognak, s még a végén rákossá fajlulnak? **A legvisszataszítóbbak azok a kuruzslók, akik egy nagybeteg családját próbálják kifosztani.** Tudják jól, hogy a végső kétségbeesés igen adakozó tud lenni. Vagy ha nincs pénz: „Miért, nem házban laknak?” – bukkan elő a kegyetlen cinizmus kérdés alakjában.

Metamorfózis

Az alternatív orvoslás legfőbb gondja, hogy létezik a betegségeket egyre eredményesebben gyógyító **autentikus orvoslás**, melyhez emiatt a viszonya kifejezett ambivalenciával terhelt. A jogalkotók és a hatóságok lágszívűek ugyan az alternatívokkal szemben, de **néha azért lesújt a törvény szigora**, ezért aztán lépniük kellett. Megalkották a “kiegészítő” kifejezést, és odabiggyesztették a régihez, így jött létre a “komplementer és alternatív medicina” vagy CAM angolos rövidséggel. Nincs itt azonban semmi lényegi változás, csupán a hatástalanság pozicionálta újra magát.

Ez azonban gyávaság, hiszen az új nevű nem meri bevállalni egy felsülés kockázatát. Ha kudarc fakad, mutogathat ujjal, siker esetén pedig nyílegyenesre húzhatja ki magát. Az alternatív gyógyászat berkeiben mostanság még újabb ambíciók keletkeztek: odahízledkedni az “ortodox” orvoslás mellé azt a látszatot keltvén, mintha azzal egyenrangú lenne, és ugyanazért a célért dolgozna. **Beindult hát a szómágiagyár**, ami az integratív medicina (IM) kifejezést köpte ki magából. Az átalakulás azonban nem sikeredett túl jóra, a bábból ugyanis nem pillangó, hanem egy rusnya hernyó bújott elő újra. **Az orvostudománynak ki kellene löknie magából ezt a kéretlen arát**, hiszen segíteni nem tud, csak parazitaként a forrásokat szívja. Az alternatív orvoslás – lévén áltudomány – alkalmatlan mind helyes ismeretek szerzésére, mind pedig hatékony gyógymódok kifejlesztésére.

Utószó

A tudományos módszer nem egy a számos egyéb közül, hanem az egyetlen olyan megközelítés, melynek esélye van a valóság hiteles feltárására. **Az alternatív orvoslásnak viszont semmilyen létjogosultsága nincs, mivel a tényeknek nem létezik alternatívája.** A fejlett országok törvénykezése, valamilyen érthetetlen ok miatt, az egészségügyben szabad kezét adott az átverésnek, talán mert a szavazatmaximalizálásra törekvő politika szerte a világban csak rövid távra néz előre. A választópolgárok hiedelmeit törvénybe foglalni egyszerűbb, mint megpróbálni nevelni a közt. **A nevelés persze nem könnyű feladat**, hiszen a felnőtt elme paradigmaváltásra már képtelen, ha elkötelezte magát egy eszme mellett, onnan kizárólag nemigen lehet. De miért foglalkozunk ezzel, e két világ nem függetlenül halad egymás mellett párhuzamban? Nem bizony, a finanszírozás és engedélyezés finom szálai kapcsolják össze őket egymással és a hatalommal. Ha e szálak elszakadnak, a társadalom egész szövete sérülni fog. **A tét tehát rendkívüli**, az innovatív erők esetleges veresége egy **sötétség és szegénység felé zuhanó társadalmi spirál** vízióját vetíti előre.

www.origo.hu 2016. ápr. 6.

A nagy elsavasodás kamu

Jókorá vagyont halmozott fel az orvosi diploma nélküli áldoktor, Robert O. Young az úgynevezett „pH-csoda” teóriájával. Young alapvetése azonban – amely szerint a test elsavasodása teszi képessé a patogén kórokozókat a szervezetben való megtelepedésre – minden tudományos alapot nélkülöző humbug.

Az „új biológia” legfeljebb hittétel, nem pedig tudományos realitás

Kereken 14 évvel ezelőtt jelent meg Robert O. Young „A pH-csoda” című könyve, amely azóta több folytatást és számos nyelven való kiadást is megélt. E “művek” óriási példányszámban fogytak, és ennek megfelelő hatást is gyakoroltak a közemberek felfogására, és az így létrejött piaci lehetőségeket kiaknázó iparágakra is.

A többszörös doktor nem felfedezte, hanem inkább elterjesztette e filozófiát, mint Hahnemann annak idején a homeopátiát. Igen, jól értettük „filozófiát”, mert elméletnek csak akkor lehetne nevezni, ha az ötlet tudományos elveken alapulna.

Az elképzelés lényege, hogy az egészségtelen táplálkozás, a különféle sugárzások és a pszichés stressz következtében a testünk savbázis egyensúlya megbillen a savas pH felé, és ez betegségekhez vezet.

Lényegében az összes betegséget az elsavasodás okozza, legalábbis a csodadoktor és követői szerint. De vajon hogyan? Nos, szemben Louis Pasteur felfogásával, amely szerint a szervezetet kívülről támadják meg a kórokozók (Young terminológiája szerint ez a régi biológia), a mester azt állítja, hogy a savas környezet teszi képessé a patogén baktériumokat és gombákat a testben való megtelepedésre.

Ez az elképzelés az új biológia alapja. Tekintsünk el attól a logikai bakitól, hogy a két állítás nem egymás alternatívája, hiszen, ha valóban elsavasodnánk, attól még Pasteurnak is igaza lehetne, és fókuszáljunk inkább a lényegre. Először is, a fejlett világban a betegségeknek csupán kis hányadát okozzák a fertőzések, nem pedig az összeset, mint ahogyan az új biológia állítja.

Itt említem meg, hogy Young „professzor” szerint a vörösvértetek átalakulhatnak baktériumokká és vice versa, és így belülről is támadhatnak a paraziták. Továbbá, a testünk elsavasodása egy nettó kamu.

Nem szabad megmérni a vér pH-értékét

Young „doktor” elsősorban a vérből tájékozódik. Sötétlátóteres mikroszkópiával állapítja meg, hogy nagy-e már a baj, vagy még annál is nagyobb. A vérből állítólag megállapítható a mérgek szintje, az immunrendszer erőssége, az ásványi anyagok egyensúlya, vagy éppen egyensúlytalansága, valamint a test pH-ja. Egyvalamit viszont nem lehet tenni, megmérni a vér pH-ját.

Ennek oka pofonegyszerű: azonnal megbukna az „elmélet”. A vér kémhatása ugyanis szigorúan szabályozott, csak nagyon szűk intervallumon belül mozoghat (pH 7,37–7,43 között). E határokon való túllépés súlyos problémákat okozna.

A vérünk tehát – a testünk más részeivel egyetemben – stabil kémhatással rendelkezik, amiről különféle biokémiai mechanizmusok gondoskodnak. A nyál és a vizelet kivételt képeznek, itt kell hát mérni a pH-értékeket, hogy az elsavasodás „elméletében” eggyel kevesebb ellentmondás legyen.

A „mester” szerint a vörösvértesteknek belső fényük van

Az új biológia atyját sokan a legnagyobb tudósok közt tartják számon, noha maga a mester tudományos közlemény írására még soha nem ragadtatta magát. Vannak viszont bizarr ötletei, például a fent említettek túl az, hogy a vörösvértestek belső fénye (*sic!*) az elfogyasztott fotoszintetizáló növényekből származik. Hiába a tudományos cáfolat, az elsavasodás „elmélete” máig rendkívüli népszerűségnek örvend.

Valószínűleg a kritikák hatására, Young egy kis trükköt alkalmazott: bevezette a ’latens elsavasodás’ fogalmát. Ez nem mást jelent, mint hogy a test pH-ja valójában nem is csökken, de ott lappang benne az elsavasodás lehetősége. Mint minden ilyen mértékegység nélküli fogalom, természetesen bizonyíthatatlan és egyben cáfolhatatlan is, hiszen a „lehetőség” jellegű állítások igazságát semmilyen módszerrel nem tudjuk tesztelni.

Az emberi hiszékenység jól jövedelmező, ám veszélyes üzlet

Young a könyveivel és a zöld lúgosító porocskáival jókora vagyont halmozott fel. Volt már néhány bírósági ügye, de eddig megszu- ta a komoly következményeket. Pedig súlyos vádakkal illették, például egy rákos nőt lebeszélte a kemoterápiáról, helyette lúgosítást aján- lott. Az illető emiatt persze meghalt.

Lehetséges azonban, hogy most végre mégiscsak nyakon csípték: idén februárban a San Diegó-i bíróság bűnösnek találta első fo- kon, mert orvosi diploma nélkül végzett gyógyító tevékenységet. A bíróság azonban nem vizsgálta a lúgosító terápia hatásosságát és az elmélet igazságtartalmát sem, pedig a kuruzslás vádja is simán megállna.

Egy valódi orvos követője, Tullio Simoncini nem vacakolt a diétával történő lúgosítással, intravénásan adta be a szódobikarbóna- infúziót.

Többszörös emberölés ellene jelenleg a vád.

Sok még a teendő az egészségügyben. A nyugati társadalmak nyújtotta szabadsággal sokan visszaélnék, és a szélhámusok elleni küzdelmet gyakran a törvények sem segítik túlságosan.

(A szerző az MTA doktora, tanszékvezető egyetemi tanár, a Szegedi Orvosi Biológiai Intézet igazgatója)

Orvosi Hetilap 2010; 151(49): 2034.

LEVELEK A SZERKESZTŐHÖZ

Néhány gondolat a homeopátiával kapcsolatban

Tisztelt Szerkesztőség!

Egy enciklopédia korrekt meghatározása szerint „A *homeo- pátia* (a görög *hómoiosz* = hasonló és *páthosz* = szenvedés, kór szavak összetételéből) vagy *hasonszervi gyógy mód* alternatív gyógy mód, amelyet elsőként Samuel Hahnemann írt le a XVIII. század végén. A homeopáták nézete szerint a betegségek olyan szerekkel kezelhetők, amelyek egy egészséges emberben a be- tegséghez hasonló tüneteket váltanak ki.” Az elgondolás állítólag abból eredt, hogy Hahnemann egy maláriás betege a kinintől láz- rohamot kapott. Úgy gondolom, ingtag alapokra eszmerend- szert építeni talán megfelelt a XVIII. század emberének (a nem homeopatikus gyógyítás is sok ilyet tartalmazott), de a XX–XXI. században, a bizonyítékokon alapuló gyógyítás korában enyhén szólva anakronizmus. A bizonyítékokon alapuló medicina pedig már legalább 30 éve meghatározza terápiás gondolkodásunkat; persze csíráiban már sokkal előbb létezett.

„A homeopáták állítása szerint sorozatos hígítással és az egyes hígítások közötti rázással megszüntethetők a szer toxikus hatásai, míg a *vivőanyag* (többnyire víz, alkohol vagy cukor) megőrzi a szer tulajdonságait. A végtermék gyakran annyira híg, hogy vegyileg megkülönböztethetetlen a tiszta vivőanyagtól.” Az eljárás sok kritikusa úgy véli, hogy a hígítással való kombi- nálás valamivel később vált a homeopátia részévé, mert a sok- szor drasztikus kezelésektől a betegek rosszabbul lettek, esetleg meghaltak. Nem kis hígításokról van szó: a legtöbbször 1:100 hí- gítások sokszori ismétlése történik, és a páciens a legjobb eset-

ben néhány molekulányi „hatóanyagot” vesz be. (Összehasonlí- tásul: mai gyógyszereink hatásos adagja sok-sok milliárd gyógy- szermolekulát tartalmaz.) A rázás szigorú forgatókönyv szerint történik, lényege az energia közlése a szerrel; „potenciálásnak” is nevezik. A homeopátiás elgondolás szerint a nagyobb hígítások hatásosabbak, mint a kisebbek; a kezelést ezért néha a kisebb hí- gításokkal kell kezdeni, a problémák elkerülése végett.

A betegek részéről homeopátiás szerek használatára a motivá- ciót a gyógyulás vágya (nemegyszer a szenvedésmentes „keze- lés” vágya) jelenti; a gyógyszereszeket és orvosokat motiváló té- nyezőkkel kapcsolatban nem kívánok találgatásokba bocsátkozni. (Talán leszögezhető azonban, hogy egy homeopátiás orvosban a természettudományos gondolkodás valószínűleg nem gyökere- zett meg kellő mértékben.) Ugyanakkor a laikus közönség (egész- ségesek is!) vonzódása az irracionálishoz sokkal mélyebb szocio- lógiai vizsgálatot igényelne, mint amit én nyújtani tudnék. Biztos viszont, hogy a modern tudomány bonyolult; még akik egész éle- tükben tanulnak, azok is a legtöbb területen csak a felületet kapar- gatják. A hézagokba könnyen betörnek a hiedelmek, a könnyen emészthető - bár sokszor hamis - eszmerendszerek.

A *gyógyszertan* (farmakológia), illetve gyógyszerhatástan (farmakodinámia) tudománya szempontjából a homeopátia az alternatív módszerek közül az egyik legproblematicusabb. A mo- dern tudomány által elismert hatások *dózisfüggőek*, de nem for- dítottan, hanem a dózis emelésével valamilyen függvény szerint növekvő módon. Egyesekben tehát a homeopátiás elvek megza- varhatják a gyógyszerekkel kapcsolatos gondolkodásmódot.

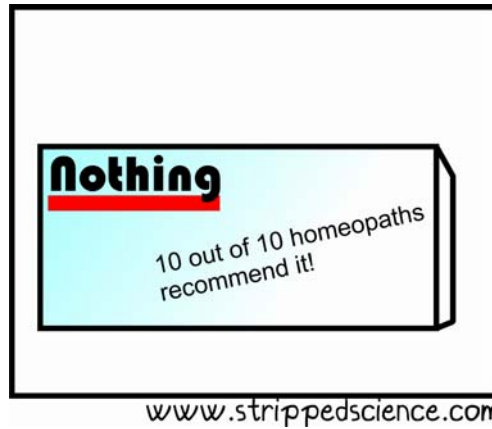
A homeopátiával és sok más „alternatív” módszerrel kapcsola- ban gyakran elhangzik, hogy azért nem tudományos, mert elmé- leti (életteni stb.) alapjai nincsenek tisztázva. Ez nem jogos ki- fogás, mivel sok modern gyógyszer hatása is tapasztalati alapon nyugszik, és a tudomány „utólag” igyekszik a mechanizmusokat

tisztázni. A homeopátia fő problémája, hogy *hatásossága* nincs kellően bizonyítva. Az eljárás ellenzői és hívei közt „süketek párbeszéde” folyik. Az egyik fél bizonyítékokat kér számon, a másik arra hivatkozik, hogy a tőkeerős cégek nem áldoznak kettős vak tanulmányokra. Maga a gyógy mód jellegénél fogva nem zárja ki eleve a szabályos, klinikai farmakológiai jellegű vizsgálatokat. (Természetesen ilyen vizsgálatokat csak garantáltan elfogulatlan személyzet végezhetne.) Minden, a beteggel való törődés, a habitus megállapítása stb. azonos lehet mind a „szerrel”, mind a „placebóval” kezelt csoportban. Nagyon jól tudjuk, hogy a placebohatás nem elhanyagolható a modern gyógyszerekkel kapcsolatban sem. Nem véletlen, hogy a modern szerek hatásait „placebokontrollal” szemben vizsgálják, és csak az ennél szignifikánsan nagyobb gyógyhatást fogadják el gyógyszerhatásnak. Kellő bizonyítékok hiányában homeopátiát oktatni, belőle egyetemi szinten licencvizsgákat szervezni stb. a szédelgéssel határos, és nem látok okot arra sem, hogy magát az eljárást gyakorlását más mércével mérjük.

A gyakorlatban a homeopátia gyakran összefonódik a fitoterápiával, de helyes, ha didaktikai okokból a kettőt elválaszt-

jük. Bár valószínűleg a fitoterápiás szerek sem mind hatásosak, ez az ágazat sokkal kevésbé tűnik irracionálisnak, mint az emlékező vivőanyagon alapuló homeopátia.

Barthó Loránd dr. egyetemi tanár, farmakológus
Pécsi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar

Grafika: Poór Viktor Soma

www.stripedscience.com

Plazmaferezis: Figyelemre méltó dolgok történnek mostanság Pécsen

Szinte minden érdeklődés a 25 emeletes végnapjaira irányul, a város apraja-nagyja lélegzetviszszafaoltva nézi, vajon hogyan fog eltűnni ez a város látképét 40 éven át meghatározó monstium. Ugyanakkor az épület közvetlen közelében a volt Szliven áruház mintha csipkerózsika-álmából ébredne. Napról-napra változik, és már kívülről is látszik, hogy valami nagyszerű történik az épülettel. Az alsó szinten kereskedelmi egységek vannak. Sokan kérdezik, vajon mi lesz felül? Az újjávarázsolt első emeleten Pécsen ezidáig ismeretlen egészségügyi centrum készülődik. A XXI. századi technológiával felszerelt 1000 négyzetméteres Pécsi Plazma Központ a Kedplasma Magyarország beruházásában épül.

Mi is az a Plazma Központ? Az Európa Tanács állásfoglalása szerint a vér és vérképzőszervekkel való biztonságos ellátással kapcsolatban minden országnak törekednie kell az önellátásra. Magyarországon 2005-ben indult el a Plazmaferezis Program, amelynek során önkéntes donoroktól történik a plazmagyűjtés. A vérplazmából életmentő gyógyszereket állítanak elő, amelyeket többek között az alábbi betegségek gyógyításában használnak:

- veleszületett vérzékenység,
- veleszületett és szerzett immunhiányos betegségek,
- csontvelő- és szervátültetések,
- vérmérgezés,
- súlyos égési sérülés,
- autoimmun betegségek, valamint fertőző betegségek megelőzése.

Több olyan gyógyszer van, amelyhez a szükséges alapanyagokat szintetikus úton nem, csak plazmából lehet előállítani. Felmerül a kérdés, hogy miért éppen Pécsre esett a választás, miért pont itt nyílik ez a minden tekintetben egyedi egészségügyi központ?

Dr. Komlódi Gabriella, a vállalat igazgatója szerint: Pécs fiatalos lendületű, életerős város, ezért számítanak a pécsiek adományozó hajlandóságára, hiszen a vérplazma adása önkéntes életmentő adomány. A vállalatnak ez lesz az országban a negyedik plazmagyűjtő állomása. A donorok itt is költségtérítésben részesülnek, azaz donációnként akár 4 000 Ft-ot is kaphatnak. Mindemellert rendszeres ingyenes orvosi ellenőrzésben is részesülnek. Ezen kívül szendvicssel, üdítővel, kávéval is kínálják a plazmaadókat. A plazmaadás nem egészen egy órát vesz igénybe a minden kényelemmel felszerelt ferezisteremben, ahol többek között tv-k és ingyenes wifi szolgáltatás is van.

A Pécsi Plazma Központ szeretettel vár minden érdeklődőt!

Tel.: 70/244-63-71

FB: www.facebook.com/pecs.plazmaadas/

e-mail: plazmakozpont.pecs@gmail.com

Dr. Komlódi Gabriella

F. B. Sz.

Forrás: UnivPécs 2016/2

International Evening – 2016

A Nemzetközi Estet eredetileg azért hozták létre, hogy az orvoskaron végzett külföldi hallgatóknak legyen lehetőségük újra egybegyűlni. Az évek folyamán a rendezvény olyan eseménnyé nőtte ki magát, melyet méltán vár minden Pécsen tanuló külföldi és magyar, volt és jelenlegi hallgató. 2016-ban március 5-én került sor a Nemzetközi Estre az Expo Centerben.

Az estet az Angol-Német Hallgatói Önkormányzat (EGSC) szervezi, s a hagyománynak megfelelően a jegyekből és az ételkóstolásból befolyt összeget az utolsó fillérig jótékony célokra fordítják.

Az est azzal vette kezdetét, hogy minden csapat bemutatta az országára jellemző táncot, zenét, miközben a színpad körül kialakított asztalokon felsorakoztatták az általuk készített nemzeti ételeiket. A választék végelethatatlan volt: sushi a japánoknál, falafel a palesztin asztalnál, Weilsurst a németeknél, burek a törököknél, és még sorolhatnánk. Miután mindenki jóllakott, lemozogtuk a plusz kalóriákat: két terem két különböző zenei stílussal állt a táncolni vágyók rendelkezésére. A hallgatók többsége reggelig ropta, s mindenki felszabadultan és vidáman, csodálatos élménnyel gazdagodva távozott az eseményről.

Jövőre az Egyetem 650 éves jubileumához kapcsolódva a Nemzetközi Estet egy hónaposra bővítik: megszervezzük a Nemzetközi hónapot, amelyen a különböző kultúrák, gasztronómiai és művészeti világok széles palettája mutatkozhat be – reményeink szerint a hosszabb intervallumnak köszönhetően a város, sőt, a régió polgáraival is megismertette ezeket az értékeket, különlegességeket – nyilatkozta korábban Zeller Gyula, stratégiai és kapcsolati rektorhelyettes.

SHEIKH TRUFFLES EGYESÜLT KIRÁLYSÁG

Londonból érkeztem Pécsre, amit egy gyönyörű, csendes, ám barátságos városnak tartok. Már 2,5 éve fogorvosnak tanulok itt. Anglia azért Pécshez képest forgalmasabb, de nagyon szórakoztató és gasztronómiailag gazdag, igazából bármilyen étel elérhető nálunk. Az Internationalre samosát és gajar halwát készítettünk, több mint 30-an vettünk részt a főzésben. A samosa egy fajta sült tészta, bármilyen töltelékkel el lehet készíteni, amit csak szeretnél. Mi most fűszeres krumplival és cukorborsóval tálaltuk. A gajar halwa egy édes desszert, ami fűszeres sárgarépából készül.

TERESA DEL VAL SPANYOLORSZÁG

Három éve érkeztem Pécsre Spanyolországból és általános orvosnak tanulok. Az itteni ismerőseim miatt nagyon megszerettem a várost, mindenki nagyon kedves. Otthon minden meghitt és az emberek nagyon barátságosak. Az időjárás elképesztő és az ételek is nagyon jók. Idén az International Eveningre körülbelül 15 társammal együtt tortilla de patatas-t készítettünk. Ez egy burgonyás omlott: olajban kisütjük a krumplit, aztán a felvert tojással összekeverjük. Mi még gyakran hagymát is sütünk bele. Ezenkívül sangriát is készítettünk, ami főképp vörös borból áll. Keverni kell hozzá még egy kis vodkát, gyümölcsöt: narancsot, almát, körtét, illetve egy kis gyümölcslevet és cukrot.

MOHAMMED QAWARIQ**PALESZTINA**

Szeretem ezt a várost, és jól érzem itt magam. Már két és fél éve élek itt, és azt tervezem, még legalább öt évig maradok. A barátaim is mind itt tanulnak a műszaki, illetve az orvoskaron. Én a bölcsész-karon tanulok, s mind együtt lakunk a Szántó kollégiumban. Most először veszek részt a Nemzetközi Esten, és biztos, hogy hajnalig maradok, mert nagyon tetszik. Öten fogtunk össze, hogy bemutassuk a hazánkra legjellemzőbb ételeket, így maqloba, falafel, home-sz, shoarma készült, édes desz-szertként pedig baklava.

MUSTAFA RASOUL**AFGANISZTÁN**

Öt éve tanulok Pécsen, és már kicsit magyarul is beszélök – igaz, a szókinccsem leginkább a klinikai gyakorlathoz kötődik. Szeretném annyira megtanulni ezt a nyelvet, amennyire csak lehet. Ez az utolsó félévem, és azt remélem, Svédországban praktizálhatok majd. Pécsen lenyűgözőnek találom: kis város, de nagyon sokszínű. A világ minden tájáról érkeznek ide hallgatók, és ez az, ami a leginkább tetszik ebben a városban, hogy olyan sokféle kultúrát ismerhet meg az ember. Itt a Nemzetközi Esten mi afgánok egy tizenöt fős csapattal képviseljük az országunkat, s évről évre megfőzzük az olyan tradicionális afgán ételeket, mint a qabuli palow, sabzi, firni, dough, bolani vagy a csirke qorma. Ezek közül talán a quaboli palow-t emelném ki: afgán rizsből készül, mely sokak szerint a legjobb rizsfajta a világon, mazsola és sárgarépa is van benne. Ahogy a hozzávalókat összefőzzük, valami elképesztően ízletes ételt kapunk – na, emiatt főzzük ezt az

Forrás: UnivPécs 2016/2

Fotók: Verébi Dávid

ételt már három esztendeje erre az estre, mert annyi hallgató kéri, hogy hadd eessen belőle.

FRANCESCA CORDES**NÉMETORSZÁG**

Már egy szemesztert sikerült abszolválnom a pécsi orvoskaron, s nem bánám, ha itt is fejezném be a tanulmányaimat, mert szeretek itt élni. Pécs klassz város, olyan családias a légkör, mert amikor a városban sétálsz, ugyanúgy azokkal futsz össze, akikkel együtt tanulsz. A világ minden tájáról tanulnak itt fiatalok, és a magyarokkal is jó találkozni, így megtanulhatom ezt a nyelvet, még akkor is, ha nehéz. Két másik lánnyal együtt lakom egy, az ÁOK-hoz közeli alberletben. Ez az első Nemzetközi Estem, és nagyon szuper szerintem, mert annyi kultúrát megismerhetsz! Az asztalunknál lehet Jägermeistert inni, és van Bretzel, ami egy kenyérfajta.

Fejlemények, fejlesztések

Interjú Bódis József rektorral

– *A közelmúltban alakult meg a PTE konzisztórium. Ön hogy látja, milyen átalakulásokat hoz ez a szervezet a PTE életébe?*

– Nagy, alapvető változásokat nem hoz. Az alapszabályzatainkba ugyan a konzisztórium belekerül, nagyjából azzal a jogkörrel, hogy minden stratégiai jellegű témát, illetve a gazdasági életünkkel összefüggő témát előzetesen a konzisztóriummal egyeztetni kell. Ez egyébként jó olyan szempontból, hogy már kiforrott és kontrollált anyagok tudnak a szenátus elé kerülni.

– *Úgy tudom, Jenei Zoltán kancellár és Ön mellett még három tagja van a testületnek. APTE beleszólatott, hogy kik kaptak felkérést?*

– Abszolút! Ha jól tudom, akkor eredetileg hét jelölt neve hangzott el ez ügyben, elsősorban dékáni körből, és a listánk első három helyezettjét terjesztettük fel az EMMI-be és őket is nevezték ki. *Balogh Ádám*, az MKB Bank Zrt. elnöke korábban tagja volt a PTE Gazdasági Tanácsának, és sokat segített nekünk; *Kovács Patrikot*, a Fiatal Vállalkozók Országos Szövetségének elnökét mint egyetemünk öregdiákját a hallgatók javasolták – ő azt gondolom, elég komoly karriert fut be. *(Korábbi interjú Kovács Patrikkal: Bevallalod vagy csak bevállalnad? Alumni Magazin, 2013. tavasz)* A Pécsen élő *Kleisz Zoltán* pedig a MATRÓ Kft. tulajdonos-ügyvezető igazgatója, személye a duális képzés tekintetében borzasztóan fontos kapocs. Azt gondolom, hogy nagyon jó javaslatokkal tudunk előállni, és örülünk, hogy a miniszter úr ezt elfogadta.

– *Örömteli hír, hogy a közelmúltban átadták a Dr. Entz Béla Klinikai Oktatási Központot és a Szimulációs Oktatási Központot a PTE orvoskarán. Mi a következő lépés?*

– A következő, amit át fogunk adni, a felújított Onkológia lesz, várhatóan valamikor a tavasz folyamán. Hiszem, hogy az egy óriási, komoly lépés mind a klinikum, mind a klinikai oktatás tekintetében. Sajnos a daganatos betegek száma nő a régiókban is, az új hely pedig méltó lesz majd ellátásukra, jó műszerezettséggel.

– *A jubileumi eseménysorozattal kapcsolatban mi várható?*

– Eddig is létezett egy, az 1367-es évfordulóval kapcsolatosan működő iroda, melynek működését több oldalról segítettük. De lássuk be, a magyar felsőoktatás létrejöttének 650 éves jubileuma egy olyan léptékű ügy, amelyet egy önálló szervezetnek kell kezelni és irányítani. Nyilván lesznek olyan eseményeink is, melyet külön szervezőcéggel kell majd kivitelezettni, s ehhez közbeszerzések is kellene majd, egyebek mellett ezeket is koordinálni kell. E szervezeti egység projekt alapító dokumentumának elfogadása után már pragmatikus lépések indulnak el, amelyre szükség is van, hiszen kevés az időnk.

– *Magyarország kormánya a közelmúltban döntött arról, hogy 24 milliárd forinttal támogatja a PTE Modern Városok Programhoz kapcsolódó fejlesztéseit. Mi a következő lépés ezügyben?*

– Holnap tartja alakuló ülését a Projekt Irányító Bizottság *(az interjú március 9-én készült – a szerk.)*, és lassan a többi ehhez kapcsolódó testület is fel fog állni. Ez az egyetem jövőjéről szól. Olyan lehetőségeink nyílnak meg, hogyha ezekkel jól élünk, egy más típusú egyetem lesz öt év múlva a PTE.

INTÉZETI, KLINIKAI HÍREK, INFORMÁCIÓK

Az Alapellátási Intézetből

■ A soros, Semmelweis Egyetem (SOTE) szervezésében került megrendezésre 2016. február 25-27. között Budapesten a Családorvos Kutatók Országos Szervezete (CSAKOSZ) XV. Kongresszusa, amelyen intézetünkől a következő előadások hangzottak el: *Baranyai Dávid, Rinfel József*: Stroke-os betegek utánkötéses vizsgálata Budapest XIII. és XVIII. Kerületében; *Barna Imre és mtsai*: Daganat, mi más? Ritka kismencedei térfoglaló folyamat tanulságai; *Busa Csilla és mtsai*: Az egészségügyi önrendelkezés lehetőségei Magyarországon; *Csergő Ágnes oh., Heim Szilvia*: Az Alzheimer Café szerepe a demenciával élők gondozásában; *Heim Szilvia*: A demenciával élők palliatív ellátása; *Juhász Szilvia, Heim Szilvia*: Terápia rezisztens hypothyreosis esete; *Juni Eszter, Rinfel József*: A bórdaganatok korai felismerésének fontossága egy megdőbentő eset kapcsán; *Kalmár Zoltánné, Balogh Sándor*: Családorvosok folyamatos szakorvos továbbképzése a Pécsi Tudományegyetemen – 2015; *Lukács Miklós, Csikós Ágnes*: „Ígény – dilemma – valóság” a hospice-palliatív ellátásban; *Nagy Lajos*: Személyre szabott farmakoterápia lehetőségei a családorvosi gyakorlatban; *Rinfel József*: Stroke rehabilitáció I. Elsődleges megelőzés, korai felismerés az alapellátásban, intézményi és közösségi rehabilitáció; *Steiner Viktória oh., és mtsai*: A családorvosok Alzheimer-kórral kapcsolatos tudásszintjének felmérése; *Varga Máté oh. és mtsai*: Stroke rehabilitáció II. Elsődleges megelőzés, korai felismerés az alapellátásban, intézményi és közösségi rehabilitáció; *Végh Mária és mtsai*: Családorvosok közreműködése a pécsi orvosképzés curriculumában.

Ez évben az „Életműdíjat” dr. Sirák András velencei házi orvos kapta, aki aktív, lelkes résztvevője a pécsi családorvos-képzésnek is. Büszkék vagyunk rá!

A háromnapos konferencián közel 250 fő vett részt. Színvonalas, hazai és külföldi előadásokon gyarapíthattuk tudásunkat, adhatunk számot a kutatásban elért eredményeinkről. Örömmel tapasztaltuk a résztvevők átlagéletkorának „fiatalodását”. Számos orvostanhallgató, rezidens tartott magas színvonalú, jól prezentált előadást.

A tudományos munka után nem maradhatott el a szokásos pécsi „egybetartás”, mókázás, mulatság, beszélgetés.

Az Anatómiai Intézetből

■ Intézetünk TDK hallgatói, *Vass Réka Anna, Mayer Flóra, Nagy Ákos* és *Balogh Dorottya* sikeres előadást tartottak a VIII. Nemzetközi és XV. Országos Interdiszciplinális Grastyán Konferencián (március 9-10. között). Tamás Andrea szekcióelnökként vett részt a rendezvényen.

■ Március 16-án a Brain Awareness Week programsorozat keretében *Tamás Andrea* tartott előadást középiskolás hallgatóknak az intézetben folyó Parkinson-kórral kapcsolatos kutatásokról. Ezt követően *Rivnyák Ádám, Balogh Dorottya* és *Jüngling Adél* mutatták be intézetünket a gimnazistáknak.

■ A PTE ÁOK által középiskolások számára meghirdetett tudományos, kreatív pályázat, a „Tudomány, ami összeköt” döntőjére 2016. március 22-én került sor. Az esemény megnyitóját követően *Tamás Andrea* mutatta be, milyen a karon hallgatónak lenni, milyen lehetőségek állnak a hallgatók előtt a kutatás terén. A legjobb pályázatot benyújtó hallgatók a zsűri előtt mutathatták be munkájukat. A zsűriben az Anatómiai Intézet több tagja részt vett: *Tamás Andrea, Jüngling Adél* és *Ujvári Balázs*. A rendezvényt követő TM érettségire felkészítő tábor keretein belül a gimnazisták *Jüngling Adél* és *Ujvári Balázs* vezetésével ellátogathattak többek között az Anatómiai Intézetbe is.

Az I. sz. Belgyógyászati Klinikáról

Endokrinológiai és Anyagcsere Tanszék:

■ *Bajnok László* a Magyar Obezitológiai és Mozgásterápiás Társaság XVI. Kongresszusán, 2016. március 18-án Budapesten „Kell-e rutinszerű D-vitamin szűrés és/vagy pótlás obezitasban?” címmel tartott előadást.

■ A 2016. február 27-én tartott Hippocrates Vándorgyűlésen *Bódis Beáta* és *Molnár Gergő Attila* „SGLT-2 gátlók és helyük a terápiás palettán” című előadása hangzott el.

Gasztroenterológiai Tanszék:

■ 2016. január 29-én, Budapesten a Semmelweis Egyetem hepatológiai szakvizsgaelőképző tanfolyamán felkért előadást tartott *Vincze Áron* (Terhesség és májbetegség), *Pár Gabriella* (Primer biliaris cirrhosis és primer sclerotizáló cholangitis), *Hunyady Béla* (A krónikus C vírus hepatitis), *Pár Alajos* (Autoimmun hepatitis).

■ 2016. február 12-én, Budapesten a Semmelweis Egyetem Gasztroenterológiai Továbbképző tanfolyamán felkért előadást tar-

tott *Vincze Áron* (Székletátültetés 2016), *Pár Gabriella* (Új szempontok a NASH megítélésében), *Bajor Judit* (A sokarcú eosinophil oesophagitis), *Hunyady Béla* (Az idült hepatitis C vírus fertőzés extrahepatikus tünetei).

■ 2016. március 16-18. között Visegrádon a Magyar Gasztroenterológiai Társaság Hepatológia 2016. konferenciáján üléselelnöki feladatot látott el *Pár Gabriella* és *Hunyady Béla*. Előadást tartott *Hegyi Péter* (Transzlációs Medicina Intézet), *Pár Gabriella* (Fibrosis diagnosztika nem invazív módszere a tranzitens elasztográfia; Transzlációs medicina és hepatológiai regiszterek), *Hunyady Béla* (Nemzeti program a hepatitis C vírus fertőzés magyarországi felszámolásának előkészítésére; HCV: nehezen kezelhető vesebeteg kezelésének kihívásai; Hepatikus encephalopathia; Rifamin kezelés szerepe) és *Pár Alajos* (A nem alkoholos steatohepatitis és hepatocellularis carcinoma).

Kardiológiai és Angiológiai Tanszék:

■ Klinikánkat számos előadó képviselte a MKT – Hippocrates Specialista Hétvége rendezvényen, ami 2016. február 19-20. között Siófokon került megrendezésre. A tudományos ülést *Tóth Kálmán* nyitotta meg, majd a „Gyógyszeres terápiás újdonságok és aktualitások a nemzetközi kongresszusok és guideline-ok fényében” címmel tartott előadást. *Habon Tamás* „A kardiális funkció javítása az ivabradin vizsgálatok fényében” című szakmai prezentációját *Halmosi Róbert* előadása követte, melyben „Szívizom ischaemia vizsgálata: gyakorlat és evidenciák” kerültek előtérbe. Ezt követően *Magyar Klára* az ivabardin és béta blokkolók kombinációjáról tartott előadást „Hogy mindig célba érjen: egy innovatív kombináció a stabil angina kezelésében” címmel.

■ A XXI. Kardiológiai Napok Továbbképző Konferenciájának 2016. március 2-5. között Debrecen adott otthont, ahol klinikánkról több előadó is képviseltette magát. „Egy év a kardiológiában (válogatások az elmúlt év nemzetközi kongresszusainak témáiból)” című szekcióban *Tóth Kálmán* az ACC, ESC, AHA 2015-ben elhangzott aktualitásából tartott összefoglaló előadást, illetve ebben a szekcióban üléselelnöki feladatokat is ellátott. Az „Új guideline-ok a kardiológiában” című szekcióban *Habon Tamás* „Infektív endocarditis – ESC 2015” című prezentációja hangzott el. Az „Aktualitások a kardiológiában” szekcióban Szabados Eszter tartotta meg „E-Health a CV medicinában” című előadását.

A II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrumból

■ 2016. március 10-12 között került megrendezésre Tihanyban a XX. Jubileumi Dunántúli Diabetes Hétféje. A rendezvényen *Wittmann István* a „Hipoxiás állapotok és a diabetes (OSAS, COPD)” című kerekasztal beszélgetést vezette, valamint előadást tartott „A praediabetes etiológiája és patogeneze” ill. „A bázisinzulinok farmakokinetikai és farmakodinámiai jellemzői” címmel. Ő volt a „Lilly tudományos szimpózium – 2016: Jelen és jövő: Várható változás az inzulinkezelés gyakorlatában?” című szekció valamint a *Novo Nordisk* tudományos szimpózium üléselelnöke, melyen *Fülöp Gábor* „Xultophy®-terápia OAD-elégtelenség esetén” címmel tartott előadást. „Milyen inzulinkezelési rezsim javasolt időskori diabetesben?” címmel szintén *Fülöp Gábor* tartott előadást. *Molnár Gergő* „A választás paradoxona. Miért a kevesebb a több?” címmel tartott előadást.

Az Immunológiai és Biotechnológiai Intézetből

■ Intézetünk munkatársa, *Kellermayer Zoltán* posztert mutatott be 2016. február 14-16. között az izraeli Rehovot-ban rendezett Next Gen Immunology konferencián.

■ 2016. február 28. és március 4. között rendezték a németországi Ettalban a 12th Spring School on Immunology továbbképzést, melyen *Pap Ramóna* PhD-hallgató DGfI/IUIS ösztöndíjjal vett részt. Poszterének címe „In vitro development of functional thymic and splenic regulatory T cells”.

■ Intézetünk munkatársai közül *Berki Tímea*, *Németh Péter*, *Balogh Péter*, valamint *Prenek Lilla* és *Kugyelka Réka* PhD-hallgatók vettek részt a MIT-MAKIT-MRE április 1-2. között Székesfehérváron rendezett közös továbbképzésén. A tanfolyam tematikája az immun-ellenőrzési pontok terápiás szabályozása köré épült, melyhez kapcsolódóan *Berki Tímea* „T-sejt receptorok és variánsaik”, *Balogh Péter* „A T-sejtek ontogeneze és (még) kevésbé ismert funkciói” címmel tartott előadást.

Az Élettani Intézetből

■ Az VIII. Nemzetközi és XV. Országos Interdiszciplináris Grastyán Konferencia alkalmából 2016. március 8-án koszorúzási ünnepséget tartottunk az Élettani Intézetben. Intézetünk igazgatója, *Karádi Zoltán*, valamint a Grastyán Endre Szakkollégium vezető tanárai, *Rab Virág* és *Péczely László* rövid beszédben méltatták Grastyán Endrét, a kiváló tudóst és embert, továbbá az általa képviselt

szellemiséget. A beszédeket követően ünnepiesen megkoszorúzták intézetünk három legendás professzorának emléktábláját.

A Fül-, Orr-, Gégészeti és Fej-, Nyaksebészeti Klinikáról

■ *Révész Péter* és munkatársai a „Különlleges stapes sebészeti megoldások – esetismertetések és irodalmi áttekintés” című közleményükkel (*Otolaryngologia Hungarica*, 2016) elnyerték a Leica svájci operációs mikroszkópokat gyártó cég fül-orr-gégészeti és fej-nyaksebészeti ösztöndíját, melyet külföldi kongresszusokon való részvételre ill. intézetlátogatásra lehet felhasználni.

■ *Harmat Kinga* 2016. március 12-19. között az arkansasi székhelyű Prosper Ménière Society által megrendezett, belső fül kutatással és sebészetével foglalkozó 17. nemzetközi szimpóziumon vett részt Ausztriában, Zell im Zillertalban. A konferencián döntően a vestibularis rendszerrel kapcsolatos legújabb kutatások eredményét ismerhették meg a résztvevők, és a 22 országból érkező 60 résztvevő között az egyhetes rendezvényen bőven nyílt lehetőség nemzetközi kapcsolatok kialakítására is.

■ *Gerlinger Imre* 2016. március 5-8. között részt vett Innsbruckban a MED-EL fülsebészeti implantátumokat gyártó osztrák cég továbbképző kurzusán.

■ Ugyanő 2016. április 1-jén részt vett Szegeden a SZERINA (Szegedi Rhinológiai Napok) rendezvényen, ahol előadást tartott „Újabb anatómiai támpontok, hogy még jobb FESS operátor legyél” címmel.

Piski Zsolt 2016. április 1-jén részt vett Szegeden a SZERINA (Szegedi Rhinológiai Napok) rendezvényen, ahol előadást tartott „Endoszkópos hypophysis sebészet” címmel.

A Gyermekgyógyászati Klinikáról

■ Kerpel-Fronius Ödön születésének 110. évfordulója alkalmából rendezett emlékülésen 2016. január 27-én *Decsi Tamás* és *Molnár Dénes* tartottak tudományos előadást.

■ *Decsi Tamás* „Probiotikumok és prebiotikumok az evidenciák tükrében” címmel tartott előadást a IV. Fejér Megyei Orvos Napok rendezvényen Székesfehérvárott, 2016. február 5-én.

■ 2016. február 11-14. között került megrendezésre a Pediatric Gastroenterology Hepatobiliary Transplant & Nutrition (PGHTNCON) társaság 2016. évi kongresszusa. A Pécsi Tudományegyetem Gyermekgyógyászati Klinikáját *Molnár Dénes* és *Kövé Anna* képviselte. *Molnár Dénes* meghívott előadóként és egyben a nemzetközi tanácsadó bizottság tagja-

ként „Global challenges of childhood obesity and related diseases” címmel tartott előadást, valamint elnyerte a szervezők által alapított International Life Time Achievement díjat. *Kövé Anna* „Treatment and nutritional options in a newborn with multiple mesenteric and omental cysts” című poszterét prezentálta, melyet a bírálóbizottság első hellyel jutalmazott.

■ *Farkas András* „Szondatáplálás a sebész szemével” címmel tartott előadást a 2016. február 19-20. között megrendezett Gyermekgastroenterológiai szimpóziumon, Mátraházán.

■ *Molnár Dénes* 2016. február 22-25. között az I. Family európai project éves közgyűlésén vett részt Palma de Mallorcán.

Ugyanő 2016. március 4-én „Metabolikus szindróma gyermekeknél” címmel előadást tartott a XIX. Budapesti Gyermekgyógyászati Továbbképző Tanfolyamon.

■ *Adonyi Mária* „Mikor és hogyan szülessünk? – Perinatális hatások és az asztma, allergia” címmel tartott előadást a 2016. március 18-19. között Pécsen megrendezett 21. Tavaszi Amega Fórumon.

A Magatartástudományi Intézetből

■ Intézetünk munkatársai (*Csathó Árpád*, *Karádi Kázmér*, *Gács Boróka*) a 58th Conference of Experimental Psychologists elnevezésű konferencián (Németország, Heidelberg, 2016. március 21-23.) a következő poszterrel szerepeltek: *Csathó Á. és mtsai*: „Attentional network functions in patients with asymptomatic carotid artery stenosis.”; *Gács B. és mtsai*: „The proximity of pain: subjective pain intensity is higher when the stimulated limb is nearer to the body”.

A Genetikai Intézetből

■ *Melegh Béla* részt vett a Brüsszelben rendezett „EU Joint Action (JA) on Rare Cancers meeting”-en (2015. december 10), valamint az Amszterdamban rendezett „European Society of Human Genetics Public and Professional Policy Committee (ESHG PPPC)” meetingen (2016. január 15-16.), továbbá a Bécsben rendezett “Third Annual International Undiagnosed Diseases Program” (UDNI) kongresszuson (2016. február 18.).

■ *Melegh Béla* részt vett az Union of Medical Specialists (UEMS) Meeting-en Amszterdamban (2016. március 10-11.).

A Szívgyógyászati Klinikáról

■ 2015. november 5-7 között Szegeden tar-

tották a Magyar Szívsebészeti Társaság XXII. Kongresszusát. Klinikánkról az alábbi prezentációk hangzottak el: *Szabados Sándor*: „Szívsebészeti onkológia”, *Ezer Péter*: „Egy pulmonális valvuláris resztenózis korrekciójának sikeres esete”, *Lénárd László*: „Aorta-ív aneurizma hybrid műtete koszorúér műtét után”, *Holczer Lőrinc*: „Varrat nélküli aorta műbillentyű beültetés helye palettánkon”, *Hejjes László*: „Reszinkronizációs kezelés minithoracotomiából”.

■ *Simor Tamás* a Richter Tudós Klubban tartott felkért előadást a „A stressz kardiovaszkuláris hatásai” címmel 2015. november 5-én.

■ A 2015. november 6-7-én Pécsen meg-

rendezett Mediterrán Intenzív Randevűn *Bertalan Andrea* „Levosimendan-kezelés” és *Kiss Rudolf* „Első tapasztalatunk a citokinfilter használatával” címmel tartott előadást.

■ *Komócsi András* előadást tartott, *Horváth Iván* és *Kittka Bálint* részt vett a Budapesten, 2015. december 10-11-én megrendezett 4th PCI Optimization Workshop-on. Lillafüreden 2016. január 15-én *Komócsi András*: „Thrombocytá aggregatio gátlás és antikoaguláns kezelés PCI-t követően” című prezentációja hangzott el az „Akut és sport kardiológia napi dilemmái és aktualitások” fórum keretein belül.

■ *Faludi Réka* 2016. január 22-23. között a hajdúszoboszlói Szívelégtelenség Napo-

kon felkért előadást tartott „Pulmonális hypertónia – Új ESC irányelv” címmel illetve üléelnökként is szerepelt. Ugyanitt *Grátz Szandra* esetbemutató előadást tartott „Az utolsó csepp a pohárban: Cordarone indukálta hyperthyreosis DCM –es betegünkénél” címmel.

■ *Faludi Réka* 2016. január 29-30. között felkért előadást tartott Budapesten, a GOKI által szervezett Haladó Echokardiográfiás kurzuson, „Akut koronária szindróma differenciáldiagnosztikája. Mikor használjuk az echo-t és mikor mást?” címmel, valamint a kecskeméti Echokardiográfiás kurzuson „Falmozgászavarok, a szívinfarctus mechanikai szövődései” címmel.

A Klinikai Központból

■ A Magyar Betegbiztonsági Társaság és a Semmelweis Egyetem I. sz. Sebészeti Klinika szervezésében 2016. március 31. és április 2. között rendezték meg Budapesten a II. Betegbiztonsági Konferenciát. A konferencia első napján a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ több szervezeti egységéből is előadást tartottak a szakmák felkért képviselői. A Klinikai Központ vezetése részéről *Endrei Dóra* „Betegbiztonság- minőségügyi szempontból” címmel adott elő. A téma rendhagyó módon nem egy-egy szakmai kérdés kapcsán felmerülő betegbiztonságot érintő problémára fókuszált, hanem bemutatta a minőségirányítási rendszer működtetéséből származó nyereséget, ami az egészségügyi ellátás minőségét javító, illetve a betegbiztonság és esélyegyenlőséget támogató célok megvalósulását segítheti.

Dédapám, a „névtelen” kőfaragó

A pontos dátumot nem ismerem, de van talán már 20 éve is, hogy *Vincze István* szerzőtől „*Helesfa: a kőfaragó névtelen*” címmel megjelent egy cikk a Százoldas Szabad Földben. A cikk másolata gyorsan elterjedt népes családjunkban, ugyanis a névtelen kőfaragó dédapám, Bertoldó József, aki 1876-ban Giuseppe Bertoldo néven a stájerországi Einödben született, de élete javát Bükkösdön élte le.

Dédapám apja még Olaszországban, Velencében látta meg a napvilágot, és az építéssel és kőfaragással foglalkozó család mindig oda vándorolt, ahol valami megbízatást kapott. Dolgoztak Svájcban, Ausztriában, majd vándoroltak tovább keletre, így dédapám az olasz mellett beszélt a szerbhorvátot, németet, magyart, és keveset a franciát is. A család nevét írták Bertholdnak, Bertoldonak, Berthaldónak, végül Bertaldó lett. A vándorló kőfaragót végül a bükkösi kő készítette tartós letelepedésre. A most Bükkösd részét képező megyefai kőbányában ugyanis nagyon szép tömböket fejtettek ki, ahol kedvére válogathatott, és ugyan nem volt szobrász, nem volt művész, de faragott sírköveket, emlékköveket, kereszteteket, igazított kastélykapukat, és az 1920-as évek elején két kálváriát is épített a környéken. *Helesfán* a templom ugyan messziről feltűnik, a kálvária azonban rejtett marad, és a Zsolnay gyárban majolikamázás fajanszból készült képeit csak az csodálhatja, aki a falu központjából felkaptat a fákkal körülvett domb tetejére. A pusztuló templommal ellentétben a már közel százéves képek egész jól viselik az idő múlását. A domboldalra felkúszó, és a szent sír megformálásában kicsúcsosodó bükkösi kálvária viszont

akár a településen áthaladó vonatból is látható, de érdemes közelebbről is megtekinteni. Képeit ugyan eredetileg Franciaországból tervezték beszerezni, azonban az I. világháború utáni időszak ezt megakadályozta, így csak a helesfai kálvária reliefszeinek festett utázmányként készülhettek el.

Dédapám sokféle tehetséggel megáldott ember volt. A kőfaragás mellett készített és javított órákat is, fotografált búcsúkbán, harmonikázott lakodalmakban. Maga építette házat Bükkösd szélén, a temető mellett, melynek egyedi módon faragott oszlopai olaszországi gyökereire utalnak, és amit sokáig csak olasz házként emlegettek a faluban. Ma már nemigen tudnak a hajdani kőfaragóról, aki 1950 óta nyugszik a bükkösi temetőben. Múló emléke mellett sajnos a még álló „olasz” ház is lassan áldozatává válik a nagy teherautók által előidézett rezgéseknek és az enyészetnek. A kálváriák azonban még közel 100 év után is időtállóan őrzik keze munkáját. Kőfaragó mesteriségét László fia vitte tovább Szentlőrincen, míg nemrég elhunyt legkisebb fiát, Józsefet órásként ismerhették Komlón.

Vincze István említett cikkét az alábbiakkal zárta: „S ha valaki elvetődik arra, kapaszkodjon föl a helesfai templom dombjára, a kálváriára. A Húsvét-sziget kőszobrainak időtlenségét idéző csöndben gondoljon egy percre néhai Berthaldó József-re, a kőfaragóra – a névtelen alkotóra.”

Lantos János

(A cikkhez kapcsolódó fotók a hátsó-belső borítón láthatók – a szerk.)

Elindult a pécsi orvoscépzés megújítása

Saját eróból fejlesztik az elméleti és gyakorlati oktatást

Az elméleti és a gyakorlati orvoscépzés egyszerre történő megújítását szolgálja a párhuzamosan átadott, összességében több mint félmilliárd forintból, túlnyomórészt saját forrásból megépült Entz Béla Oktatási központ és az Oktatási Szimulációs Központ a PTE Általános Orvostudományi Karán. A csúcstechnológiájú létesítmények az idegen nyelvű orvoscépzés fejlesztésének is megágyaznak.

Bár nincs közvetlen összefüggés a Pécsi Tudományegyetem idegen nyelvű képzéseinek közelmúltban bejelentett 24 milliárd forintból megvalósuló fejlesztése és a pécsi orvoskar új oktatási központjainak átadása között, az utóbbi esemény nyugodtan tekinthető a Pécsi Tudományegyetem története legnagyobb fejlesztésének nyitányaként. A legkorszerűbb oktatási követelményeknek megfelelő új létesítmények ugyanazt a célt szolgálják: a pécsi orvoscépzés nemzetközi versenyképességének további erősítését.

A néhai 400 ágyas, illetve új nevén Janus Pannonius Klinikai Tömb déli részén található Dr. Entz Béla Oktatási Központ abból a szempontból nem mondható új létesítménynek, hogy az orvostanhallgatók részére korábban is rendelkezésre állt itt egy előadóterem, ám hasonlóan a több mint tízmilliárd forintból megújult klinikai tömbhöz, erre is nehezen ismernének rá azok, akik évtizedekkel ezelőtt jártak ide órákra. Az egykori előadó helyén egy 375 fő befogadására alkalmas, csúcstechnológiájú hangosító- és vetítő rendszerrel ellátott teremről és öt kisebb szemináriumi teremről álló komplexum született. Ahogy a március eleji átadó ünnepségen *dr. Bódis József*, a PTE rektora kifejtette, ez a 400 ágyas felújításának utolsó ütemeként is felfogható, hiszen a Janus Pannonius Klinikai Tömb ezáltal vált teljessé, ám szemben a betegellátó és gyógyító részlegek uniós támogatásból létrejövő megújulásához, a Dr. Entz Béla Oktatási Központot teljes egészében saját eróból valósította meg az orvoskar, illetve a Pécsi Tudományegyetem.

Erre pedig nagy szükség volt, hiszen ma már közhelynek mondható, hogy a a pécsi orvoscépzés iránt folyamatosan növekvő igényt csak az oktatási infrastruktúra átfogó fejlesztésével lehet kielégíteni. A kar évek óta „teltházás” mind a magyar, mind az angol és német képzési program tekintetében, és bár az idegen nyelvű programok kapcsán mutatkozó ötszörös-hatszoros túljelentkezés arra mutat, hogy akár már most meg lehetne kétszerezni a hallgatók számát, ennyi hely egész egyszerűen nem áll rendelkezésre az orvoskar campusán. A Trianoni döntés után Pécsre költöző Erzsébet Tudományegyetem egykori legendás rektoráról, Dr. Entz Béláról elnevezett oktatási központ az első lépés, amelyet nemsokára még nagyobbak követnek majd, hiszen a kormányhatározat által garantált 24 milliárdos támogatás egy jelentős részét az orvoskar elméleti tömbje és az egész campus megújítására fordítják.

Az oktatás körülményeinek markáns javítása azonban csak a történet egyik oldala, emelte ki *dr. Miseta Attila*, a pécsi orvoskar dékánja, hiszen emellett azt is garantálni kell, hogy a megújuló környezetben magas színvonalú oktatás zajlik majd. Az idegen nyelvű képzés és ezáltal az oktatási bevételek bővítése nem öncél, hangsúlyozta Miseta Attila, hiszen ezáltal lehet tovább erősíteni a magyar orvoscépzés színvonalát, márpedig a pécsi orvos-

A család, amely életében ott van az egész újkori magyar történelem

A megújuló orvoskar egyik meghatározó egyéniségéhez nyúlt vissza, amikor elnevezte új oktatási központját, hiszen Dr. Entz Béla nélkül nehéz lenne egyáltalán modern pécsi orvoscépzésről beszélni. Az 1877-1959 között élt orvosprofesszor az Erzsébet Tudományegyetemmel együtt érkezett Pécsre 1920-ban, az ezt követő évtizedekben kétszer is rektornak választották. Amellett, hogy a modern magyar patológia egyik legfontosabb alakját tisztelhetjük benne, emberi nagyságáról is folyamatosan tanúbizonyságot tett, emelte ki ki vele kapcsolatban az orvoskar mai vezetője. Azokban az időkben, amikor az egyetemi felvetteket származás és vallás alapján szelektálták, Entz professzor jóvoltából a pécsi egyetem adott lehetőséget a tehetséges zsidó fiatalok számára, és ő alapította meg a jótékonykodással foglalkozó Rotary klub pécsi szervezetét is.

Mindez mondhatni az Entz család génjeiben van, hiszen a család tagjai mindig is az ország boldogulásáért és előrehaladásáért munkálkodtak. A család Mária Terézia idején érkezett Magyarországra, és több mint 200 éve orvosok és tudósok sorát adják az országnak. Entz Béla egyik orvos öse a XIX. századi eleji kolerajárványban vesztette életét, amikor a betegek életét próbálta megmenteni, az ő fia, Entz László pedig emellett, hogy szintén orvosként praktizált, a modern magyar kertészet egyik megalapítója lett növényneveléseinek köszönhetően. Miután az 1848-as szabadságharcban orvosként szolgált a felkelők oldalán, elvették orvosi praxisát, ám a növénynevelés terén elért eredményeiért a Magyar Tudományos Akadémia tagjává választották – később a család több tagja is, köztük Entz Béla is részesült ebben az elismerésben. Tudásvágy, a haladásba vetett hit és humanizmus: ezeket az értékeket képviseli az Entz Béla nevét viselő oktatási központ.

kar elsődleges célja a hazai orvosutánpótlás biztosítása.

Megérkezett az orvoscépzés jövője

Míg a Dr. Entz Béla Oktatási Központ a „hagyományos” elméleti oktatásba emeli be a csúcstechnológiát, addig a párhuzamosan átadott Oktatási Szimulációs Központ a gyakorlati orvoscépzést forradalmasítja. Régi igazság, hogy az orvoslást csak rengeteg gyakorlattal lehet elsajátítani, ehhez pedig betegek szükségesek, ám a gyógyítás érdekét nem írhatja felül az oktatás. Ennek a kényes egyensúlynak és a gyorsan fejlődő technológiai lehetőségeknek köszönhető a szimulációs oktatás előretörése, amely révén egyre több beavatkozást és diagnosztikai módszert lehet anélkül elsajátítani és begyakorolni, hogy élő betegekre lenne szükség hozzá.

Az úgynevezett skills laborok ma már elengedhetetlenek a magas szintű gyakorlati orvoscépzéshez, és Magyarországon is több épült fel az elmúlt évek során. Ebbe a sorba tartozik a pécsi orvoskaron most átadott létesítmény is, amely egy hallgatói kezdeményezésből nőtt ki, és az orvoskar hallgatói önkormányzata saját forrásból 15 milliót áldozott a labor létrehozására. A többéves előkészítés után elkészült laborban szinte minden betegség-

re megvan a virtuális gyógyír, hiszen a cél az, hogy lehetőség szerint az orvostudomány egészét lefedjék a szimulációk.

A labor elnevezés ezért kicsit félrevezető is lehet, hiszen az egymást követő termeket jóval inkább egy kórházként képzelhetjük el, ahol a lehető legkülönbözőbb ellátási formákat nyújtják – azaz gyakorolják – a pécsi orvostanhallgatók, illetve nem egy esetben végzett orvosok. Az egyik „kórteremben” injekciót adnak, infúziót kötnek be, illetve katétereznek (a betegeket testrészek helyettesítik, némileg nyugtalanító benyomást keltve), a következőben igény esetén újraélesztik a kórházi ágyakon fekvő bábukat, és lélegeztetik a mellettük található fejeket. A bábuk mellett lévő monitorok nem csak a valóságosság kedvéért vannak jelen, hiszen a szimulációs oktatás lényege az azonnali visszajelzés és a számonkérhetőség: rögtön kiderül, ha az orvosjelölt valamit rosszul csinál, a következmény itt viszont „csak” egy rosszabb jegy, avagy bukás.

A skills laborban rejlő valódi potenciált azonban a harmadik terem, a „műtő” mutatja meg. Az itt található bábuk azzal sokkolnak minket, hogy életjeleket produkálnak, azaz pislognak és lélegeznek. Őket már „műtik” is, még pontosabban az egyik legkényesebb és legtöbb szakértelmet igénylő eljárást, a műtéti altatást lehet gyakorolni rajtuk. A bőr alá is lehet hatolni, ám erre a célra nem bábukat, hanem komplex szimulációs hardvereket alkalmaznak. Az egyik ilyen gépen a laparoszkópiát, azaz a mo-

dern műtéti technikák egyik csúcspontját jelentő tükrözéses beavatkozásokat lehet gyakorolni. Profán hasonlattal élve olyan ez, mint egy játékkonzol: beállítjuk a játékmódot (epehólyag eltávolítás, nőgyógyászati feltárás, stb.), majd nekiállunk a műtétnek, a teljesen élethű képet adó monitoron figyelve haladásunkat. A hibáknak következményei vannak, a „beteg” könnyedén elvérezhet, ha nem ügyelünk arra, hogy hol és mit vágunk. Eközben a manipulátorokat annak megfelelően könnyebb vagy nehezebb mozgatni, hogy épp hol járunk a testben.

Bár az eszközpark lélegzetelállító, és az orvoskar vezetése elkötelezett a folyamatos fejlesztésében, azt a skills labor vezetői sem gondolják, hogy a szimuláció önmagában elegendő lehet az orvosok képzéséhez. A próbababák és szimulációs készülékek teljes egészében sosem pótolhatják a valódi betegeket, ám kiegészíthetik őket. Az ilyen helyeken gyakorló orvoshallgatók és orvosok sokkal magabiztosabban vághatnak neki egy-egy beavatkozásnak, és a legfőbb nyertes végső soron az a beteg, akit felkészült orvos lát majd el. A pécsi kezdeményezés teljes egészében egybevág a kormányzati szándékokkal, hiszen Ónodi-Szűcs Zoltán egészségügyi államtitkár épp a pécsi átadón jelentette be, hogy a következő években négymilliárd forintot szánnak skills laborok építésére és fejlesztésére.

Stemler Miklós

Forrás: Új Dunántúli Napló 2016. április 5.

A pécsi egyetem az elsők között

A tavalyinál öt százalékkal többen, 111.162-en jelentkeztek idén felsőoktatási intézményekbe – közölte az oktatási államtitkár. *Palkovics László* elmondta: első helyen, alapképzésre 72.371-en, osztatlan képzésre 11.201-en, felsőoktatási szakképzésre 6440-en, mesterképzésre 21.150-en pályáznak. Állami ösztöndíjas képzésre 95.883-an, önköltséges képzésre 15.279-en jelentkeztek, az előbbi adat 5, az utóbbi 6 százalékkal magasabb az előző évinél. Gazdaságtudományokra a diákok 17 százaléka, műszaki képzésekre 14 százalék, pedagógusképzésre 13 százalék nyújtott be kérelmet. Nincs változás az orvos- és egészségtudomány, valamint az informatika iránti érdeklődésben.

A legnépszerűbb felsőoktatási intézmény idén is az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE), amelyet a Debreceni Egyetem, a Szegedi Tudományegyetem, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem és a Pécsi Tudományegyetem követ.

Forrás: www.pte.hu

Díszdoktoravató ünnepi szenátusi ülés és oklevélátadó ünnepség a PTE-n

Doctor Honoris Causa címet vehetett át: Cheng Quingchang, a Shanghai Institute of Technology (SIT) Építész Karának dékánja, a 'Bureau of Urban Planning and Land Management of Xuhui District Shanghai' elnöke. A Chen Qingchang dékán által vezetett SIT építészkar a MIK stratégiai és szakmai partnere. 2014 óta a két kar szerződéses viszonyban áll egymással, keretek közé foglalta, összekötötte és átjárhatóvá tette a képzéseit, így növelve a PTE nemzetközi megítélését és kínai hallgatóinak létszámát. A hallgatók teljes idejű, nappali képzésben vesznek részt.

Magyarország emberi erőforrások minisztere, Balog Zoltán, a Magyar Felsőoktatásért Emlékplakett kitüntetés adományozta: Bereczkei Tamásnak, a Bölcsészettudományi Kar egyetemi tanárának; *Sánticsné Pintér Erikának*, az Általános Orvostudományi Kar egyetemi tanárának.

Elismerő oklevelet vett át a minisztertől Szarka Evelin, az Egészségtudományi Kar dékáni hivatalvezetője.

A Pécsi Tudományegyetem Szenátusának döntése értelmében címzetes egyetemi tanári címet, valamint az egyetem címerével ellátott ezüst kitűzőt vett át: Révész György, a Bölcsészettudományi Kar Pszichológiai Intézet egyetemi docense; *Alinda Dalma Várnai-Händel*, a Bonn-Duisdorfi Patológiai Intézet vezetője.

Címzetes egyetemi docensi címet, és az egyetem címerével ellátott ezüst kitűzőt vett át: Reiber István, a Fejér Megyei Szent György Oktatókórház orvosigazgatója; *Schadl György*, az Edutus Főiskola docense; *Bene László*, a Fővárosi Önkormányzat Péterfy Sándor utcai Kórház Belgyógyászati Osztály osztályvezető főorvosa.

Habilitációs doktori oklevelet vett át

Az állam-és jogtudományok területén: Szabó Gábor, a PTE Ál-

lam-és Jogtudományi Kar egyetemi docense; **Tilk Péter**, az Állam-és Jogtudományi Kar egyetemi docense

Az egészségügytudományok területén: **Brodzsky Valentin**, a Budapesti Corvinus Egyetem egyetemi docense; **Tar Ildikó**, a Debreceni Egyetem adjunktusa; **Juhász Árpád**, a szombathelyi Markusovszky Egyetemi Oktató Kórház adjunktusa.

A földtudományok területén: **Sebe Krisztina**, a PTE Természettudományi Kar adjunktusa.

A fizikatudományok területén: **Fülöp József**, az MTA-PTE tudományos főmunkatársa.

A gyógyszer tudományok területén: **Hetényi Csaba**, az ELTE és az MTA tudományos főmunkatársa; **Papp Nóra**, a PTE Általános Orvostudományi Kar adjunktusa.

Az irodalomtudományok területén: **Ladányi István**, a Pannon Egyetem egyetemi docense.

A közgazdaságtudományok területén: **Kovács Kármén**, a Közgazdaságtudományi Kar adjunktusa; **Barancsik János**, a PTE Közgazdaságtudományi Kar egyetemi docense; **Szabó Zoltán**, a PTE Közgazdaságtudományi Kar egyetemi docense.

A neveléstudományok területén: **Bús Imre**, a PTE Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Karának főiskolai tanára; **Híves-Varga Aranka**, a Bölcsészettudományi Kar adjunktusa; **Kaposi József**, az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet főigazgatója.

A nyelvtudományok területén: **Lehmann Magdolna**, a PTE Bölcsészettudományi Kar adjunktusa; **Lugossy Réka Katalin**, a Bölcsészettudományi Kar adjunktusa.

Az orvostudományok területén: **Alizadeh Hussain**, a PTE Klinikai Központ I. Számú Belgyógyászati Klinika adjunktusa; **Erhardt Éva**, a Klinikai Központ Gyermekgyógyászati Klinika adjunktusa; **Garami András**, az Általános Orvostudományi Kar adjunktusa; **Joó József Gábor**, a *Semmelweis Egyetem adjunktusa*

n

Doktori Oklevéltadó Ünnepe a PTE-n

A Pécsi Tudományegyetem Szenátusa sikeres védésük alapján **PhD-fokozatot** ítél oda az alábbiaknak:

Az állam-és jogtudományok területén: **Moizs Attila**, a Me-csek Takarékné munkatársa; **Nagy Noémi**, a PTE Állam- és Jogtudományi Kar óraadó tanára; **Eszteri Dániel**, a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság adatvédelmi szakértője.

A biológiai tudományok területén: **Boda Réka** biológus; **Máté Gábor**, a tapolcai Pannon Reprodukciós Intézet embriológusa.

Az egészségügytudományok területén: **Kopcsányi Gábor**, a PTE, Klinikai Központ klinikai főorvosa; **Papp Renáta Emese**, az Országos Alapellátási Intézet orvosa; **Stánitz Éva**, a Vas Megyei Kormányhivatal tisztii főorvosa.

Az építészmérnöki tudományok területén: **Ferhat Bejtul-lahu**, a koszovói Pristinai Egyetem oktatója.

A filozófiai tudományok területén: **Tuboly Ádám Tamás**, az MTA Filozófiai Kutatóintézet kutatója.

A földtudományok területén: **Hegedűs Péter**, a Nitrokémia Zrt. környezetvédelmi projektmérnöke.

Az irodalomtudományok területén: **Mucsi Georgina**, a PTE Bölcsészettudományi Kar tanársegédje; **Patonai Anikó Ágnes**, az Országos Széchényi Könyvtár könyvtárosa.

A kémiai tudományok területén: **Makszin Lilla**, a PTE Általános Orvostudományi Kar tanársegédje; **Farkas Roland**, a Természettudományi Kar tudományos segédmunkatársa.

A közgazdaságtudományok területén: **Schmuck Roland**, a Közgazdaságtudományi Kar tanársegédje.

A neveléstudományok területén: **Andl Helga**, a Bölcsészettudományi Kar tanársegédje; **Híves Tamás**, az Oktatáskutató-és Fejlesztő Intézet tudományos munkatársa; **Molnár-Kovács Zsófia**, a PTE Bölcsészettudományi Kar tanársegédje.

A nyelvtudományok területén: **Rózsavölgyi Edit**, a Padovai Tudományegyetem magyar lektora.

A politikatudományok területén: **Bába Szilvia**, a Duna Palota Nonprofit Kft. kulturális vezetője; **Vörös Zoltán**, a PTE Bölcsészettudományi Kar tanársegédje.

A pszichológiai tudományok területén: **Grabovac Beáta**, az Újvidéki Egyetem szakmunkatársa; **Indries Krisztián**, az Eötvös Loránd Tudományegyetem tanársegédje.

Az orvostudományok területén: **Bóné Beáta**, a PTE Klinikai Központ tanársegédje; **Deli Gabriella**, a Klinikai Központ szakorvosa; **Horváth-Kupi Tünde**, a Nemzeti Agrárkutatási Innovációs Központ tudományos munkatársa; **Kovács Viktória**, a Szegedi Tudományegyetem tudományos munkatársa; **László Renáta**, a Pest Megyei Flór Ferenc Kórház szakorvosa; **Nagy Tibor Aladár**, a PTE Általános Orvostudományi Kar tanársegédje; **Varga Ádám**, a Klinikai Központ rezidens orvosa; **Feldmann Ádám**, a PTE Általános Orvostudományi Kar tanársegédje; **Gócze Katalin**, a PTE Általános Orvostudományi Kar tanársegédje; **Kovács Éva**, a Klinikai Központ tudományos főmunkatársa.

A történettudományok területén: **Csibi Norbert**, a Bölcsészettudományi Kar tanársegédje; **Farkas István Gergő**, a Zsolnay Örökségkezelő Nonprofit Kft. munkatársa; **Fazekas Ferenc**, a PTE Bölcsészettudományi Kar tanársegédje; **Turcsán-Tóth Zsuzsanna**, a Károli Gáspár Református Egyetem tanársegédje; **Simonovics Ildikó**, a Kiscelli Múzeum gyűjteményvezetője.

DLA-fokozatot vett át:

A képzőművészetek területén: **Márton Enikő** festőművész; **Marosi Katalin**, a Szegedi Tudományegyetem adjunktusa.

Az építőművészetek területén: **Szatlóczi Dóra Lilla** építész; **Szővényi Anna**, a Corvinus Egyetem tanársegédje.

Elhunyt dr. Tóth Gyuláné, Marika

Szomorúan tudatjuk, hogy Dr. Tóth Gyuláné, Marika, az intézet egykori laboratóriumi asszisztense 2016. április 1-jén, 81 éves korában türelemmel viselt hosszú betegséget követően elhunyt. Emlékét szeretettel őrizzük!

Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet

Elhunyt dr. Melegh Márton

Mély megrendüléssel tudatjuk, hogy dr. Melegh Márton, az Általános Orvostudományi Kar PhD-hallgatója 2016. április 6-án, életének 28. évében elhunyt.

Egyházi búcsúztatója a Belvárosi Református Gyülekezet Szabadság úti templomában, polgári búcsúztatója a Pécsi Központi Temető Dísztermében volt.

Emlékezés Györe „Trixi” Beatrixre

2008. január 2-ától dolgoztunk együtt az ÁOK postázójában. Az első munkanapon szembetűnő volt apró, törekeny alkata és a temperamentumos, lendületes, gyors munkatempója. Nagyon felelősségteljesen végezte munkáját, fontos volt számára a pontosság, és az emberekhez való figyelmeség. Ahogy teltek a hónapok, sikerült egyre jobban megismernem őt és az idő előre haladtával már barátomnak nevezhettem. A napi feladatok elvégzése mellett jutott idő az igazi énjének megismerésére is. „Trixi” – ahogy mindenki szólította –, kedves, halk szavú, segítőkész kollégánő volt, aki szívén viselte mindenki örömét és bánatát, mindig maximálisan lojális és együttérző volt. Elkésérítette az igazságtalanság, mások problémájába, helyzetébe is „beleérezte magát”, pár jó szóval, tanáccsal segítette, aki hozzá fordult bizalommal.

Trixi nagyon zárkózott ember volt, az ellentétem, mindig nyugalomra intő, csitító, a víz, amely „oltotta” a lobbanékonyaságomat. Sosem méltatlankodott, én voltam, aki felvállalta a „renegát” szerepét. Kialakult közöttünk az egyensúly, a kölcsönös jó viszony, egyre jobban megismertük egymást, így a napok is jó hangulatban, zökkenőmentesen teltek. Napi 8 órát töltöttünk együtt, olykor harsány nevetésben – vagy ha az kellett – csak a rádió halk hangja mellett csendben, nyugalomban. Napjaink a megszokott rutinban zajlottak, a reggeli levélhalmaz beérkezése és kézbesítése után 10 óra körül elengedhetetlen volt a kávészünet, amely alkalmat adott a meghitt beszélgetésekre. Napi hírekben mindig jól informált volt, önálló, racionális véleményét alkotott, Trixi okos, intelligens nő volt.

Számos mulatságos történetet tudnék említeni, például: a nap végeztével volt, hogy a fáradtságtól kicsit „elpillogtam”, az asztalra hajolva. Trixi finoman meglökte a székem lábát, ha nyílt az ajtó, és valaki bejött. Sokat olvasott, minden információt begyűjtött, segítségemre volt a hivatalos iratok kitöltésében, vagy csak egy levél megfogalmazásában is. Egyértelműek voltak számára az emberi értékek, melyeket otthonról, a szüleitől hozott magával. Meggyőződése volt a családi összetartás fontossága, így különleges szeretettel-tisztelettel viseltetett szülei iránt, akik méltón büszkék lehettek ezért lányukra. A magánjellegű tevékenységét pontosan intézte még egy-egy fáradtságos nap elteltével is. Nagy segítségére volt édesanyjának is a családi élet megszervezésében, a programok fixálásában, és még a hétfői közös főzésekben is. Nővére is bátran támaszkodhatott „kis húgára”. Különös figyelmet szentelt keresztfiára, továbbtanulására, támogatta őt, hogy megvalósíthassa álmát. Trixinek fontos volt a családi kötelék. Persze voltak álmai, hogy majd neki is eljön a herceg fehér lovon egyszer, de a kötelességtudata mindig felülírta azokat. Adott az emberek véleményére, érdekelte mit gondoltak róla, maximalista volt. Talán ezért szorította a saját „érdekeinek érvényesítését” mindig háttérbe. Persze ez nem azt jelenti, hogy nem figyelt oda magára, ha pár kg feljött az évek során, kitartóan dolgozott a súlyfelesleg leadásán. Sosem festette magát, minden nap természetesen rendezetten, ápoltna jött a munkahelyére. Sosem panaszkodott fáradtságra és őszintén tudott nevetni!

2012. november 1-től átszervezés miatt az ÁOK-n különböző szervezeti egységekben folytattuk munkánkat. Nehéz volt kiszakadni a közel 5 évig tartó közös hétköznapi életből. Az új tevékenységünkkel kapcsolatos betanulási időszakban napközben nem volt lehetőségünk találkozni, habár egyazon épületben voltunk. E-mailen keresztül tartottuk a kapcsolatot, csak néha-néha a folyosón tudtunk megragadni néhány percet és gyorsan megbeszélni nagy vonalakban az eseményeket, melyek zajlottak körülöttünk és a magánéletünkben. Egyre inkább elmaradtak a meghitt beszélgetések, és eltávolodtunk egymástól. Elváltak útjaink, nem tudtunk már egymásra kellőképp figyelni. Minden év elején egy alkalommal „összefutottak a szálak” kettőnk pozíciójából adódóan, akkor szántunk több időt a beszélgetésre. Fáradtnak látszott, mondta, sok a munkája.

Örült a visszajelzésnek, hogy dr. Ádám Valerián, a Romániai Magyar Orvos- és Gyógyszerészképzésért Egyesület titkára „A legtávolabbi egyetem került a szívünkhöz legközelebb” című cikkében kiemelte „a részképzések lebonyolításával megbízott Györe Beatrix titkárszenny állandó ügyeletes szolgálatát és pozitív hozzáállását” (Orvoscari Hirmondó, 2015. szeptember).

Hogy ki is volt Györe Beatrix? Nekem a legjobb barát és ember!

Matecs Tímea

Dr. Rugási Endréné, Gyöngyi emlékére

Némán állunk a sír körül, melyet elborítanak a virágok.

Hát véget ért ez az egyenlőtlen, hosszú és kemény küzdelem, melyet soha nem adtál fel. Hiszen egy igazi sportember soha nem adja fel!!! Ezt tanítottad nekünk is.

Először egy kézilabda meccsről emlékszem Rád. Irigyeltem gyorsaságod, robbanékonyságod. Vilámlábú szélső voltál.

Aztán az Orvosegyetemen talákoztunk, testnevelési órákon. És következett sok-sok Medikus Kupa. Hol nyertünk, hol veszítettünk. Voltak sikeres és kevésbé sikeres időszakok, de mindig keményen küzdöttünk, mint a POTE Csapat.

Pár év múlva együtt jártunk tornára. Kisfiad is jött veled, még csak totyogott a tornaszőnyegek között. Szinte a Sportcsarnok volt az otthonod. Meg a kis uszoda ott az alagsorban. Sok-sok gyereket tanítottál úszni, a hallgatókat kézilabdázni, teniszezni.

Munkával, gyermekneveléssel teltek az évek, de korán súlyos betegségek támadtak ránk. Mikor 2001-ben a Sebészeti Klinika folyosóján vonszoltuk magunkat a műtét utáni első napon, azt mondtad: „Ha egyszer innen kikerülünk, megtanítlak teniszezni”. És kikerültünk szerencsére...

Pár hónap múlva, a POTE park melletti, aszfaltos teniszpályán – ami azóta autóparkoló – már én is csatlakoztam a „Dolgozói Teniszklubhoz”, ahol a tenyereseket és fonákokat próbáltad nekünk megtanítani, kifogyhatatlan türelmeddel és lelkesedéssel. Téli szombat

délelőttökön pedig a Csarnokban ütöttük a labdát.

Köszönöm Neked, hogy a sport szeretete révén bekerülhettem ebbe a közösségbe, ahol kedves barátokra leltem és egy fárasztó nap után elfelejtve a kötelességek és határidők szorítását csak a teniszmeccsre koncentrálnak. Nyerni akartunk...

Szívesen emlékszem az első „jó” ütésekre, biztattál, segíttél bennünket. És nagyon szeretted nyerni... Emlékszem a karácsonyi ünnepekre, amit a tornacsarnok szertárában tartottunk. Mindenki hozott valamit, de az általad sült sütemények íze, a gyümölcsbólé illata felejthetetlen.

Nagy élmény volt, hogy egyszer elmehettem veled egy igazi tenisztáborba. Egész nap csak edzés és meccsek voltak egy balatoni szálloda pályáin. Nagyon élveztem. Este a Balaton partján sétáltunk, sokat, hosszan beszélgettünk. Őszintén... Talán akkor lettünk igazi barátok.

Hát volt egy csapat... Egy csapat, akiknek nagyon hiányzol... Ha kezembe veszem az ütőt, Rád emlékezem. Hallom hangod egy – egy suta mozdulatom után. Próbálsz javítani a mozgást... Azt gondolom, ott állsz mögöttem...

Pintér Erika

Kedves Gyöngyi!

Az általad teremtett közösség: a POTE Dolgozói Teniszklub nevében búcsúzunk, emléked megőrizük:

Bayer Zsuzsi, Haszon Feri, Haszon Timi, Halász Helén, Jung Miki, Könczöl Márta, Lantos János, Lendvai Ica, Kunics Gábor, Németh Zsolt, Péceli Edit, Pintér Erika és Vránics Évi

„Kezdetben azt gondoltam, hogy a halálad veszteség volt és pusztulás, fájdalom és bánat, melyet aligha lehet elviselni. Csak most kezdek rádöbbenni, hogy az életed ajándék volt, s egyre erősödő szeretet maradt utána.”

(Marjorie Pizer)

Kedves Gyöngyi!

Fájó szívvel állok a ravatalod előtt. Sajnálom, hogy nem érhetted meg a békés, nyugodt nyugdíjas éveket, melyre így a pályánk vége felé mindannyian várunk.

A gimnáziumi tanulmányaid befejezéséig szülővárosodban, Nagykanizsán éltél, majd 1973-tól 1977-ig Pécsen, a Tanárképző Főiskolán folytattad felsőfokú tanulmányaidat, emellett a sportot sem hanyagoltad el. A PEAC női kézilabda csapatának oszlopos tagjaként játszottál eredményesen. A főiskolán ismerkedtél meg dr. Rugási Endrével, akivel örök hűséget esküdtetek egymásnak. 1977. július 1-től mindketten a Pécsi Orvostudományi Egyetemen testnevelő tanárként helyezkedtetek el. 1981-83. között férjeddal együtt végeztétek el a Testnevelési Főiskolát, és egyetemi diplomát szereztek. Ismeretségünk ebben az időszakban kezdődött, hiszen diáktársakként együtt izzadtunk a tornatermekben, a sportpályákon, együtt izgultuk végig a számtalan szóbeli vizsgát. 1987-től már kollégádként figyelhettem szakmai sikereidet. 39 éven át megszakítás nélkül egy munkahelyen végezted munkádat. A folyamatot két gyermeked, András és Hella világrahozatala szakította meg, akikkel 1-1 évig voltál otthon. Nagyon jól össze tudtad hangolni a gyereknevelést a munkahelyi feladatok elvégzésével. Igaz, számtalanszor előfordult, hogy András és Hella a sportpálya mellett töltötte az idejét, amíg a munkád be nem fejeződött, de ezt természetesnek tartottad. Soha nem panaszkodtál a leterheltségre, mindig jól beosztottad az idődet. Nagyon precízen végezted a feladatokat, a kollégáidnak példát mutattál a lelkiismeretes munkavégzésből. Megszámolhatatlan mennyiségű hallgatót vezetél be a sport világába. A pályád kezdetétől a Pécsi Tudományegyetem megalakulásáig fő szervezője voltál a pécsi felsőoktatási intézmények közötti bajnokságoknak. Nagyon sokan tanultak meg teniszezni a kezeid alatt, sok hétfégi éjszakába nyúló teniszerenyt szerveztél, melyekért a teniszezők nagyon hálásak voltak. A kézilabda sport befejezése után Te is versenyszerűen teniszeltél és több városi amatőr versenyt is megnyertél. Nem hanyagoltad el a kézilabda sportágat sem. A munkába állásod óta egészen addig, míg erőd megengedte, edzője voltál az orvostanhallgatók női kézilabda csapatának, akikkel minden év elején megújult erővel álltál neki a Medikus Kupára való felkészülésnek. Példátlan eredményességgel vezetted a csapatot. Az általad 35 Medikus Kupán vezetett női kézilabda csapat 20 alkalommal hozta el a serleget, ezzel a legeredményesebb edző voltál e rendezvények történetében. A hallgatók úszásoktatása mellett az úszótanfolyamokon sok gyermeket is megtanítottál az úszás fortélyaira, de legtöbbit a gyógyúszás vezetése során tudtál tenni a gyermekek egészségéért, amiért a szülők nagyon elismertek. Több sítáborban vettél részt szervezőként és oktatóként is. Nevedhez köthető a nyári gyerek sporttáborok elindítása, megszervezése, mely a mai napig is kedvelt nyári időtöltése az iskoláskorú gyerekeknek. Pontos és alapos munkavégzésed miatt az egyéb feladatokat is rád lehetett bízni.

Igazi közösségi ember voltál. Nem lehet elfelejteni a finom süteményeket, gyümölcssalátákat, amiket a szervezeti összejöveteleinkre készítettél. Javaslatokkal, ötleteiddel sokat segítettél a problémák megoldásában, a kiváló munkahelyi légkör kialakításában. Nehéz pillanataimban sokszor adtál bátorítást, hogy vezetői elképzeléseimmel jó úton járunk, ezúton is szeretnék köszönetet mondani érte.

A legjobb édesanyákra jellemző szeretettel fogtad össze a családot és bocsátottad útjukra gyermekeidet, akik már új családokat alapítottak. Négy szép unokádról büszke nagymamaként sokat meséltél.

A sportolókra jellemző bámulatos küzdeni tudással rendelkezted. Ez megmutatkozott a pályán is, de a betegséged megjelenése csak fokozta ezt a tulajdonságodat. Csodálattal követtem a küzdelmedet a az életben maradásért és a hitedet a gyógyulás lehetőségében. Sokáig bíztunk a győzelemben, de ezt a mérközést elveszítettük. Az igazi sportember a vereséget is méltóságteljesen viseli.

Ilyen voltál a pályán is, és így köszöntél el tőlünk is. Nehéz lesz pótolni hiányodat.

Végül engedj meg, hogy a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar dékáni vezetése, a kar kollektívája, a Testnevelés és Mozgásközpont dolgozói és a magam nevében búcsúzóul Arany János két sorát idézzem:

Egy volt közös szent vigaszunk,
a lélek él, találkozunk!

Téczy Tamás
ÁOK Testnevelés- és
Mozgásközpont igazgató

Emlékek az osztrák Alpokból

Családunk sok éven át vett részt a „POTE” testnevelői által szervezett rendezvényeken, kezdetben a nyári táborokban, Fadd-Domboriban. Innen eredt az információ a téli sítáborról. 2007-2010 között mi is csatlakoztunk a *Farkas György* által szervezett ausztriai sítáborba, Lackenhofba utazókhöz. Itt rajta kívül a *Rugási* házaspár, *Gyöngyi* és *Bandi* oktatta a kezdőket, így engem és a gyerekeinket is, később segítettek a technika finomításában is. Ezek a gondolatok vezéreltek, amikor ez év március elején a család tagjait egy csoportképhez tereltem össze Bad Gasteinben, Ausztriában, egy pálya szélén. Amolyan köszönetképpen, hogy megszerettették velünk a síelést. Ide már Svédországból érkezünk, nem Baranyából. A síeléssel kapcsolatban is elmondhatom, ezt a tudást is Pécsről hoztuk...

Eredetileg csak ennyit terveztem leírni az Orvostudományi Hírmondó hasábjaira.

Visszatérve Arvikába, az egyik első munkanap az orvoskari honlapon ráletem a Hírmondó aktuális számára – és abban a gyász hírekre is. Bár tudtuk, hogy beteg volt, fájdalommal vettük tudomásul, hogy Gyöngyit legyőzte a betegség! Emléke követni fog minket a következő években is, amikor síelni megyünk, hangját, tanácsait talán még sok évig fogom hallani!

Weninger Csaba, családom nevében is

Dr. Hermann Róbert (1965-2016)

Dr. Hermann Róbert orvosi tanulmányait a Semmelweis Egyetemen végezte, summa cum laude minősítéssel kapott diplomát 1990-ben. Közben egy évig az ELTE Természettudományi Karán biokémiát is hallgatott. Egyetemi éve alatt számos tanulmányi verseny első díjazottja, aktív tudományos diákkörös, demonstrátor, önálló gyakorlatvezető, rektori pályamunkáját 1. díjjal jutalmazták.

Első munkahelye a Győri Petz Aladár Megyei Kórház Csecsemő- és Gyermeosztálya volt (1990-1992), majd a Pécsi Egyetem Gyermekgyógyászati Klinikájára került. 1993 és 1996 között PhD hallgató, fő érdeklődési és kutatási területe a gyermekkori 1-es típusú diabetes genetikája és immunológiája. 1999-ben szerzett fokozatot, értekezésének címe: HLA-DQ encoded genetic determinants of insulin-dependent diabetes mellitus in Hungarian children (Témavezető: Soltész Gyula professzor). 1994 és 1999 között külföldi tanulmányutjai során (Birmingham, London, Párizs és Cambridge) folytatta az 1-es típusú diabetes genetikájával és a béta sejt-specifikus autoimmunitással kapcsolatos kutatásait. 1997-ben a Nemzetközi Gyermekdiabetes Szövetség (ISPAD) ösztöndíjával a Turku, Oulu és Helsinki-i Egyetemeken dolgozott. 1998 és 2001 között a Magyar Tudományos Akadémia Bolyai János posztdoktorális ösztöndíjasa volt. 2001 és 2003 között a Turku Egyetem immunogenetikai laboratóriumában tevékenykedett, 2004-től az egyetem gyermekendokrinológiai részlegének egyetemi docense, 2007 és 2012 között a Finn Tudományos Akadémia munkatársa. Turku évei alatt az általa létrehozott budapesti (Semmelweis Egyetem I. sz. Gyermekgyógyászati Klinikai) Immunogenetika Laboratóriumot is vezette (HUNTIIDGENES Kutatási program), és az egyetem doktori iskolájának munkájába is bekapcsolódott.

Kutatásait számos hazai, finn és európai pályázat elnyerése segítette. Élvonalbéli nemzetközi folyóiratoknak és tudományos szervezeteknek volt tanácsadója, szakterületének nemzetközileg elismert szakértője. Évekig dolgozott a turku DIPP (Diabetes Prediction and Prevention) programban.

2015-ben, Angliában a Covance nemzetközi gyógyszervizsgáló cég munkatársaként diabetessel kapcsolatos gyógyszerkutatásokkal, többek között egy anti CD3 monoclonalis antitest klinikai vizsgálatával foglalkozott.

Dr. Hermann Róbert nevéhez alapvető és új felismerések fűződnek a gyermekkori 1-es típusú diabetes genetikai hátterének feltárásában (HLA, PTPN22 és egyéb gén polimorfizmusok) és a diabetes immunológiájának kutatásában. Legtöbbet idézett közleményében azt a nagy visszhangot kiváltott megfigyelését írta le, amely szerint a diabetesre hajlamosító HLA gén locus penetranciája az idők során jelentősen megváltozott. A nagy rizikójú HLA (II. osztály) genotípusok frekvenciája csökkent, a neutrális és protektív genotípusok gyakorisága pedig nőtt. Mindez a környezeti tényezők fokozott szerepét hangsúlyozza a diabetes incidenciájának világszerte észlelt növekedésében (hazánkban az elmúlt negyedszázadban háromszoros emelkedés volt megfigyelhető).

Halála pótolhatatlan veszteség két fiának, hozzátartozóinak és barátainak.

Dr. Soltész Gyula

In memoriam dr. Tigyi József professzor, akadémikus (1926-2016)

A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának Biofizikai Intézete mély megrendüléssel tudatja, hogy dr. Tigyi József akadémikus születésének 90. évfordulóján, türelemmel viselt hosszú betegséget követően, 2016. március 19-én elhunyt.

Tigyi Professzor Kaposvárott született 1926. március 19-én, középiskolai tanulmányait is ebben a városban, a Somssich Pál Gimnáziumban végezte. Végig osztályelső volt és kiváló tornász. 1944-ben felvették a Pécsi Tudományegyetem Orvosi Karára, ahol 1950-ben avatták orvossá. Azonnal az egyetem – a különválás után a Pécsi Orvostudományi Egyetem – Biofizikai Intézetének munkatársa lett. Az előd Orvosi Fizikai Intézet igazgatójának, Ernst Jenő professzornak hamar feltűnt a gyors észjárású fiatal medikus, aki az egyik professzori előadáson latinul mondta el a Newton-törvényeket, ami után szabad bejárást kapott az intézetbe. Már az első év után a Biofizikai Intézetben kutatott Ernst Jenő irányításával. Kutatási területe az izomműködés biofizikája és a radioaktív sugárzások biológiai hatásának vizsgálata volt. Kitartó, céltudatos és eredményes munkája meghozta gyümölcsét; 1954-ben már adjunktus, 1955-ben szerezte meg az orvostudományok kandidátusa fokozatot, amelyet az 1957-es docensi kinevezés követett. 1964-ben védte meg a biológiai tudományok doktora értekezését, 1967-ben már a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja lett. Ugyanekkor kezdte meg tudományos rektorhelyettesi munkáját is, amelyet két cikluson át végzett. 1971-ben lett egyetemi tanár, és ekkor vette át a Biofizikai Intézet irányítását is. Megreformálta a tananyagot, az országban elsőként vezette be az orvostanhallgatók kiscsoportos, személyre szabott biofizika gyakorlati oktatását. 1973-ban a Pécsi Orvostudományi Egyetem rektora lett; ezt a pozíciót két cikluson keresztül töltötte be. 1976-ban az MTA rendes tagjává választották.

1980-ban a Magyar Tudományos Akadémia Biológiai Tudományok Osztályának elnöke lett, ilyen minőségében az akadémia elnökségében is részt vett. Tisztségét 1988-ig viselte, amikor a Magyar Tudományos Akadémia egyik alelnökévé választották. E pozíciójában 1990-ig maradt. Emellett több éven át a Környezet és Egészség Osztályközi Bizottság elnöke volt. 1966-ban a londoni Királyi Orvostudományi Társaság és az Amerikai Biofizikai Társaság, 1990-ben a párizsi Európai Tudományos és Művészeti Akadémia vette fel tagjai sorába. Akadémiai tisztségei mellett az 1971 és 1974 közötti időszakban az Egészségügyi Világszervezet (WHO) Végrehajtó Bizottságának tagja, illetve alelnöke, 1984 és 1993 között a Nemzetközi Biofizikai Unió (IUPAB) főtitkára volt három cikluson keresztül. Több további nemzetközi szervezetben is elnöki, főtitkári szerepet töltött be. A Magyar Biofizikai Társaságot, amelynek egyik alapító tagja, 1969 és 1990 között vezette, majd tiszteletbeli elnöke lett.

A Biofizikai Intézetet 1991-ig, 65 éves koráig vezette. Ekkor kapott kutatóprofesszori megbízást is, amit a 2000-ben bekövetkezett egyetemi integráció után az egyesített Pécsi Tudományegyetemen is megtartott. 2006-ban lett Professor Emeritus. Munkája során számos elismerésben részesült; Akadémiai Díj, Pécs város és Bárdudvarnok díszpolgára, Grastyán-díj, a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje és Pro Universitate Arany fokozat.

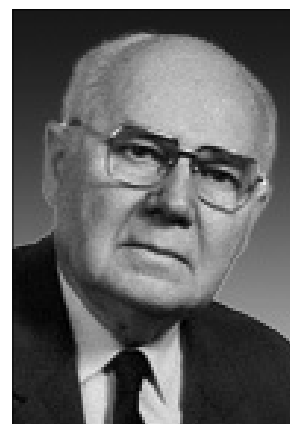
Dr. Tigyi József akadémikus személyében tanítványai és kollégái egy nagyszerű kutatót, oktatót és barátot veszítettek el, akinek meghatározó szerepe volt a magyar biofizika nemzetközi elismertetésében. Tudományszervező munkásságát mindig nagyra értékelték. Maradandó nyomot hagyott maga után a Pécsi Orvostudományi Egyetem oktatási és gyógyító tevékenységének modernizálásában is, amelyet a Szigeti úti elméleti tömb, a 400 ágyas klinika, valamint az országban elsőként létrehozott vidéki akadémiai központ, a Pécsi Akadémiai Bizottság is fémjelez.

Emlékét tisztelettel és kegyelettel őrizzük, munkánkat a jövőben is úgy végezzük, hogy méltó tanítványai lehessünk.

Lőrinczy Dénes egy. tanár

Nyitrai Miklós egy. tanár

PTE ÁOK Biofizikai Intézet

Fotópályázat és -kiállítás

A POTE fotóklub már negyedik alkalommal rendezett egészségügyi fotópályázatot, amin most sajnos elég kevés szakmai jellegű kép szerepelt. A képek zöme az „egyéb” kategóriában került beküldésre. Ezért a zsűri úgy döntött, hogy 5 egyenrangú díjat ad ki.

Díjazottak:

Bálint Alexandra: Ávilai áhítat
Dr. Kovács László: Hőlégballon
Nagy Gabriella: Téli erdő
Orbán Éva: Cím nélkül
Dr. Smuk Gábor: Cím nélkül

A beküldött, alkalmasnak ítélt képekből és a POTE fotóklub éves anyagából történt válogatás kiállításon szerepel. A kiállítás a Tavaszi

koncerttel egy időben nyílt, és ott történt a díjak átadása is. A fotók megtekinthetők az ÁOK Szigeti úti épületének galériáján.

Jó és eredményes felkészülést kívánunk a következő fotópályázatra, hogy a címadó témakörben is minél több, jól sikerült fotó születessen!

Rodler Miklós klubvezető
Koncz Orsolya klubtitkár (HÖK)

Appendix

Bár más években talán több képet láthattunk, az esztétikai élmény idén sem maradt el. Tisztelettel adózom ifjú fotográfusainknak, hogy a rengeteg tanulás, ill. megfeszített munka mellett erre a nemes hobbi: az igényes fényképezésre is tudnak időt áldozni.

Dr. Barthó Loránd, a zsűri tagja

Fotó: Sebők Béla